

ความคิดเห็นของนักศึกษาแบบเทียบโอนความรู้และประสบการณ์
ที่มีต่อการจัดการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง
วิทยาลัยเทคนิคประจวบคีรีขันธ์

สารนิพนธ์
ของ
นางสาว รัชดาธิกุล

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาธุรกิจศึกษา
พฤษภาคม 2550

ความคิดเห็นของนักศึกษาแบบเทียบโอนความรู้และประสบการณ์
ที่มีต่อการจัดการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง
วิทยาลัยเทคนิคประจวบคีรีขันธ์

สารนิพนธ์
ของ
นางสาว รัชดาธิกุล

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาธุรกิจศึกษา
พฤษภาคม 2550
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ความคิดเห็นของนักศึกษาแบบเทียบโอนความรู้และประสบการณ์
ที่มีต่อการจัดการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง
วิทยาลัยเทคนิคประจวบคีรีขันธ์

บทคัดย่อ
ของ
นางราญ รัชดาธิกุล

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาธุรกิจศึกษา
พฤษภาคม 2550

นงคราญ รัชดาธิกุล. (2550). *ความคิดเห็นของนักศึกษาแบบเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ ที่มีต่อการจัดการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัยเทคนิคประจวบคีรีขันธ์*.

สารนิพนธ์ กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ : อาจารย์ภัคกร สกลรักษ์.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาแบบเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ ที่มีต่อการจัดการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัยเทคนิคประจวบคีรีขันธ์ โดยรวมและรายด้าน คือ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอนและด้านการวัดและประเมินผล จำแนกตามสาขาวิชา ระดับชั้นปีที่ศึกษา ระดับความรู้เดิมและประสบการณ์ในการทำงาน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ที่ศึกษาแบบเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ สาขาวิชาเทคนิคอุตสาหกรรม สาขางานติดตั้งและบำรุงรักษา และสาขาวิชาการจัดการทรัพยากรมนุษย์ ที่ศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2549 ของวิทยาลัยเทคนิคประจวบคีรีขันธ์ จำนวน 142 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม แบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way Analysis of Variance) และเปรียบเทียบรายคู่แบบ Scheffe's

ผลการวิจัยมีดังนี้

1. นักศึกษาที่ศึกษาแบบเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ มีความคิดเห็นต่อการจัดการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก
2. นักศึกษาที่ศึกษาในระดับชั้นปีต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการศึกษาโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
3. นักศึกษาที่ศึกษาในสาขาวิชาต่างกัน และนักศึกษาที่มีระดับความรู้เดิมต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการศึกษา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
4. นักศึกษาที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 3-5 ปี กับ 6-9 ปี และนักศึกษาที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 6-9 ปี กับ 10 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นต่อการจัดการศึกษาด้านการจัดการเรียนการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

OPINION OF STUDENTS ON EDUCATIONAL MANAGEMENT OF
THE RECOGNITION OF PRIOR LEARNING PROGRAM IN HIGHER VOGATIONAL
EDUCATION CURRICULAR, PRACHUAPKHIRIKHAN TECHNICAL COLLEGE

AN ABSTRACT

BY

NONGKRAN RATCHADATIKUL

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Master of Education degree in Business Education
at Srinakharinwirot University

May 2007

Nongkran Ratecadatikul. (2007). *Opinion of Students on Educational Management of the Recognition of Prior Learning Program in Higher Vocational Education Curricular, Prachuapkhirikhan Technical College*. Master's Project, M.Ed. (Business Education). Bangkok : Graduate School. Srinakharinwirot University. Project Advisor: Miss Pakkaporn Scolrugh.

The purpose of this research was to study and compare the opinion of students in the recognition of prior learning program towards educational management in accordance with Higher Vocational Education Curricular of Prachuapkhirikhan Technical College in general and in the individual areas of teaching – learning management, teaching materials, and evaluation classified by the field, tertiary level, prior knowledge level, and working experience.

The sample of this research were 142 first and second years higher vocational certificate students in the recognition of prior learning program in the field of installation and maintenance, and human resource mangement of Prachuapkhirikhan Technical College in second semester of academic year 2006. The instrument used for collecting data was five – rating scale questionnaire. The data were analyzed by using percentage, mean, standard deviation, one – way Analysis of Variance, and Sceffe's pair comparison.

The findings of research were as follow :

1. Opinion of students in the recognition of prior learning program towards educational management in accordance with Higher Vocational Education Curricular in general and in the individual areas of teaching were at a high level.
2. Opinion of students with different tertiary level towards educational management in general were different with statistical significance at the level of .05. When each area was considered, it was different with non – statistical significance.
3. Opinion of students with different fields and different prior knowledge level towards educational management in general and in each area were different with non – statistical significance.
4. Opinion of students with 3 – 5 year and 6 – 9 year working experience and students with 6 – 9 year and more than 10 year working experience towards teaching – learning management were different with statistical significance at the level of .05.

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร และคณะกรรมการสอบได้พิจารณา
สารนิพนธ์ เรื่อง ความคิดเห็นของนักศึกษาแบบเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ ที่มีต่อการจัดการศึกษาตาม
หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัยเทคนิคประจวบคีรีขันธ์ ของ นางสาว รัชดาธิกุล ฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาธุรกิจศึกษา ของ
มหาวิทยาลัยศรีนครินทร วิโรฒได้

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

.....
(อาจารย์ภัคกร สกลรักษ์)

ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

.....
(อาจารย์สิริฉัตร ชูทรัพย์)

คณะกรรมการสอบ

.....ประธาน
(อาจารย์ภัคกร สกลรักษ์)

.....กรรมการสอบสารนิพนธ์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุพีร์ ลิ้มไทย)

.....กรรมการสอบสารนิพนธ์
(อาจารย์สิริฉัตร ชูทรัพย์)

อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาธุรกิจศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....คณบดีคณะสังคมศาสตร์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กิตติมา สังข์เกษม)
วันที่.....เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2550

ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี ด้วยความกรุณาในการให้คำปรึกษาแนะนำ พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์จากท่านอาจารย์ภัคกร สกลรักษ์ อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุพีร์ ลิ้มไทย และ อาจารย์สิริฐฎากร ชูทรัพย์ ที่กรุณาาร่วมเป็นกรรมการสอบ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณทุกท่านเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ อาจารย์สิริฐฎากร ชูทรัพย์ ดร.กฤษณีย์ อุทุมพร ศิษยานิเทศก์เชี่ยวชาญ สำนักมาตรฐานอาชีวศึกษาและวิชาชีพ รองผู้อำนวยการ สุรพล ดนตรีสวัสดิ์ และอาจารย์รัชชชัย ทาทอง ที่กรุณาให้คำแนะนำและตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ภาควิชา บริหารธุรกิจ คณะสังคมศาสตร์ และคณาจารย์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ทุกท่าน ที่ได้กรุณาให้การอบรมสั่งสอน และประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ ตลอดจนประสบการณ์ที่ดีแก่ผู้วิจัยด้วยความเมตตากรุณา

ขอขอบพระคุณ ผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิคประจวบคีรีขันธ์ ที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์เก็บรวบรวม ข้อมูล และขอขอบคุณนักศึกษาทุกคน ซึ่งเป็นผู้ตอบแบบสอบถามและให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณสมาชิกในครอบครัวที่เป็นกำลังใจอันมีค่ายิ่ง สำหรับผู้วิจัยและขอขอบคุณเพื่อน ๆ ทุกคนที่ให้การสนับสนุนช่วยเหลือตลอดระยะเวลาที่ศึกษาและทำงานวิจัย

คุณค่าและประโยชน์ของสารนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นกตัญญูกตเวทีตาแก่บิดา มารดา ครูอาจารย์ และผู้มีพระคุณ ที่กรุณาอบรมสั่งสอนและถ่ายทอดความรู้แก่ผู้วิจัยตลอดเวลา

นงคราญ รัชดาธิกุล

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	3
ความสำคัญของการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	3
ตัวแปรที่ศึกษา.....	3
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	4
สมมติฐานของการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
สภาพการจัดการศึกษา ของวิทยาลัยเทคนิคประจวบคีรีขันธ์.....	7
การจัดการอาชีวศึกษา.....	9
การจัดการอาชีวศึกษา ของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา.....	13
หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2546.....	14
แนวทางการเทียบโอนผลการเรียนรู้.....	28
การจัดการเรียนการสอน.....	43
สื่อการเรียนการสอน.....	51
การวัดและการประเมินผลการศึกษา.....	56
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	61
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	66
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	66
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	66
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	67
การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	68
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	68
สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ.....	69
สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมุติฐาน.....	70

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	72
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	72
การนำเสนอข้อมูล.....	73
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	73
5 สรุป อภิปรายและข้อเสนอแนะ.....	89
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	89
ความสำคัญของการวิจัย.....	89
ขอบเขตของการวิจัย.....	90
สมมติฐานในการวิจัย.....	90
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	90
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	91
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	91
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	92
อภิปรายผล.....	93
ข้อเสนอแนะ.....	96
ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป.....	96
บรรณานุกรม.....	97
ภาคผนวก.....	101
ภาคผนวก ก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	102
ภาคผนวก ข รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ.....	110
ภาคผนวก ค หนังสือขอความอนุเคราะห์เชิญผู้เชี่ยวชาญและ หนังสือขอความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัย.....	112
ภาคผนวก ง ตารางแสดงค่าดัชนีความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญ.....	119
ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์.....	124

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 แสดงข้อแตกต่างระหว่างการประเมินผลแบบอิงกลุ่มและอิงเกณฑ์.....	58
2 จำนวนความถี่และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสาขาวิชา ระดับชั้นปีที่ศึกษา ระดับความรู้เดิม และประสบการณ์ในการทำงานของนักศึกษา.....	74
3 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของนักศึกษาแบบเทียบโอนความรู้และ ประสบการณ์ที่มีต่อการจัดการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัย เทคนิคประจวบคีรีขันธ์ โดยรวมและรายด้าน.....	75
4 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของนักศึกษาแบบเทียบโอนความรู้ และประสบการณ์ ที่มีต่อการจัดการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัยเทคนิคประจวบคีรีขันธ์ ด้านการจัดการเรียนการสอนโดยรวมและรายข้อ.....	76
5 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของนักศึกษาแบบเทียบโอนความรู้และ ประสบการณ์ ที่มีต่อการจัดการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัย เทคนิคประจวบคีรีขันธ์ ด้านสื่อการเรียนการสอนโดยรวมและรายข้อ.....	78
6 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของนักศึกษาแบบเทียบโอนความรู้และ ที่มีต่อการจัดการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัยเทคนิค ประจวบคีรีขันธ์ ด้านการวัดและประเมินผลโดยรวมและรายข้อ.....	79
7 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาแบบเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ ที่มีต่อ การจัดการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ทั้ง 3 ด้าน จำแนกตาม สาขาวิชา.....	80
8 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาแบบเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ที่มีต่อ การจัดการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ทั้ง 3 ด้าน จำแนกตาม ระดับชั้นปีที่ศึกษา.....	81
9 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาแบบเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ที่มีต่อ การจัดการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ทั้ง 3 ด้าน จำแนกตาม ระดับความรู้เดิม.....	82
10 ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของนักศึกษาแบบเทียบโอนความรู้และ ประสบการณ์ที่มีต่อการจัดการศึกษา ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ทั้ง 3 ด้าน จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน.....	83

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
11 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนความคิดเห็นของนักศึกษาจำแนกตามประสบการณ์ ในการทำงาน.....	84
12 ผลการทดสอบความแตกต่างความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน จำแนก ตามประสบการณ์ในการทำงานเป็นรายคู่.....	85
13 แสดงค่าความถี่ของความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ที่นักศึกษาตอบแบบสอบถาม ปลายเปิด ด้านการจัดการเรียนการสอน.....	86
14 แสดงค่าความถี่ของความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ที่นักศึกษาตอบแบบสอบถาม ปลายเปิด ด้านสื่อการเรียนการสอน.....	87
15 แสดงค่าความถี่ของความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ที่นักศึกษาตอบแบบสอบถาม ปลายเปิด ด้านการวัดและประเมินผล.....	88

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญยิ่งประการหนึ่งในการพัฒนาประเทศ เป็นกระบวนการของประสบการณ์ที่บุคคลได้รับต่อเนื่องกันไปตลอดชีวิต ปัจจุบันการจัดการศึกษาทั้งในหน่วยงานของรัฐและเอกชนมีหลายรูปแบบ นอกจากการจัดการศึกษาในระบบให้กับเยาวชน นักเรียน นักศึกษา ได้รับความรู้ตามลำดับขั้นตอนเพื่อนำไปประกอบอาชีพแล้วยังมีบุคคลหรือประชาชนที่ได้รับการศึกษาในระดับหนึ่งแล้วออกไปประกอบอาชีพ เมื่อถึงระยะเวลาหนึ่งที่มีความก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ แต่ไม่สามารถเลื่อนตำแหน่งที่สูงขึ้นได้ ถึงแม้จะมีความรู้ความสามารถ และมีทักษะของอาชีพที่ปฏิบัติอยู่เป็นอย่างดีก็ตาม จึงต้องมีการพัฒนาตนเองให้มีวุฒิทางการศึกษาที่สูงขึ้น

ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 มาตรา 15 กำหนดให้การจัดการศึกษามี 3 รูปแบบ คือ การศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย และให้ผู้เรียนสามารถนำผลการเรียนที่สะสมไว้มาเทียบโอนในรูปแบบเดียวกันหรือต่างรูปแบบได้ ไม่ว่าจะเป็นผลการเรียนจากสถานศึกษาเดียวกันหรือไม่ก็ตาม รวมทั้งจากการเรียนรู้นอกระบบและตามอัธยาศัยจาก การฝึกอาชีพ ประสบการณ์ชีวิตหรือจากประสบการณ์การทำงาน ประกอบกับปัจจุบันเป็นยุคข้อมูลข่าวสารและเทคโนโลยี สภาพของสังคมและเศรษฐกิจที่พัฒนาไปอย่างรวดเร็ว ทำให้ประชาชน นักเรียน นักศึกษา มีโอกาสหาความรู้ได้หลากหลายวิธี มีแหล่งให้ศึกษาหาความรู้ มีอุปกรณ์ และสื่อการเรียนรู้ที่หลากหลาย ทำให้การเรียนรู้เกิดขึ้นได้ทุกสถานการณ์ เช่น จากการทำงาน การพบปะสังสรรค์ การเข้าร่วมกิจกรรมชมรม กีฬา อาสาสมัคร กิจกรรมทางศาสนาและสังคม ซึ่งการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นนอกชั้นเรียนดังกล่าวไม่เป็นมาตรฐานเดียวกัน การเทียบโอนความรู้และประสบการณ์เข้าสู่หน่วยกิต จะช่วยให้ผู้ประกอบอาชีพสามารถพัฒนาสมรรถนะของตน จนได้วุฒิการศึกษา ที่มีมาตรฐาน แต่ละสาขาวิชาอย่างชัดเจน (สำนักมาตรฐานการอาชีวศึกษาและวิชาชีพ. 2548 : 1)

สถาบันการอาชีวศึกษาแห่งชาติ เป็นหน่วยงานของกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งมีสถาบันการอาชีวศึกษา อยู่ในสังกัด จัดการเรียนการสอนทางด้านอาชีพ จึงเห็นความสำคัญของการจัดการศึกษา โดยเฉพาะการเรียนการสอนสำหรับผู้ประกอบอาชีพหรือผู้มีงานทำ จึงได้ดำเนินการจัดการเรียนการสอน โดยการเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ ช่วยให้ผู้ประกอบอาชีพหรือผู้มีงานทำสามารถพัฒนาสมรรถนะตนเอง จนได้วุฒิการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) หรือระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) โดยการยอมรับผลการเรียนที่ได้จากประสบการณ์ การประกอบอาชีพหรือการทำงาน มาขอรับการประเมินเทียบโอน เพื่อยกเว้นการเรียนรายวิชา ในสถานศึกษา และนับเป็นส่วนหนึ่งของผลการเรียนตามหลักสูตร ตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ

วิทยาลัยเทคนิคประจวบคีรีขันธ์ เป็นสถาบันการศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ได้ดำเนินการจัดการศึกษาแบบเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ให้กับผู้ประกอบการอาชีพหรือผู้ปฏิบัติงาน ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ใน 2 สาขาวิชา คือ สาขาวิชาเทคนิคอุตสาหกรรม สาขางานติดตั้งและบำรุงรักษา และสาขาวิชาการจัดการทรัพยากรมนุษย์ โดยนักศึกษาทั้งสองสาขาวิชาเป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตร-วิชาชีพ หรือมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญที่กำลังปฏิบัติงานอยู่ในสถานประกอบการ ประเภทหน่วยงาน ราชการ ธุรกิจเอกชน และรัฐวิสาหกิจ ซึ่งบุคคลเหล่านี้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในการทำงาน แต่ไม่สามารถเลื่อนตำแหน่งหรือปรับเงินเดือนให้สูงขึ้น เพราะขาดวุฒิทางการศึกษาดังนั้นการจัดการศึกษาแบบเทียบโอนความรู้และประสบการณ์เข้าสู่หน่วยกิต จึงเป็นวิธีการหนึ่งที่เปิดโอกาสให้ผู้ปฏิบัติงานได้พัฒนาสมรรถนะตน เพื่อมีวุฒิทางการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง เพื่อความก้าวหน้าในการประกอบอาชีพและเป็นพื้นฐานความรู้ในการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น

ด้านการจัดการเรียนการสอนแบบเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ตามรูปแบบที่วิทยาลัยเทคนิคประจวบคีรีขันธ์ปฏิบัติอยู่ เป็นการผสมผสานระหว่างรูปแบบทวิภาคี/ภาคสมทบ และการเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ ซึ่งวิธีการและขั้นตอนในการเทียบโอนความรู้และประสบการณ์วิชาชีพเข้าสู่หน่วยกิตนั้น ได้ปฏิบัติตามเกณฑ์ที่สำนักมาตรฐานการอาชีวศึกษาและวิชาชีพ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ กำหนด ซึ่งนักศึกษาจะศึกษาการปฏิบัติงานจริงในสถานประกอบการ สัปดาห์ละ 5 วัน ๆ ละ 8 ชั่วโมง และทุกรายวิชาที่ศึกษาในแต่ละภาคเรียนตามแผนการเรียน มีการนำมาบูรณาการโดยการออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสม และสอดคล้องระหว่างเนื้อหาวิชาที่ศึกษาและภารกิจที่นักศึกษาปฏิบัติงานอยู่ในสถานประกอบการ โดยแต่ละภาคเรียนนักศึกษาจะต้องเข้ารับการสัมมนาในวันอาทิตย์ จำนวนไม่ต่ำกว่า 5 ครั้งต่อรายวิชา ซึ่งก่อนเข้าสัมมนา นักศึกษาจะต้องเตรียมตัวโดยการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเองตามสมรรถนะและจุดประสงค์รายวิชา เพราะการเข้าสัมมนาแต่ละครั้งเป็นการสรุป อภิปราย นำเสนอ และระดมสมองมากกว่าการบรรยาย ส่วนครูผู้สอนเป็นผู้เติมเต็มให้กับนักศึกษาตามช่วงเวลาที่กำหนดตามตารางการสัมมนา และทำการวัดและประเมินผล ซึ่งผู้เรียนต้องใช้หลักการเรียนรู้แบบนำตนเอง โดยการศึกษาค้นคว้าจากสื่อทั้งจากสื่อสิ่งพิมพ์ประเภทแบบเรียน เอกสารประกอบการเรียน ใบความรู้และใบงาน และจากสื่อเทคโนโลยี จึงนับได้ว่าปัจจัยสำคัญที่ทำให้นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทาง การเรียนสูงหรือต่ำนั้น ส่วนหนึ่งมาจากสื่อการเรียนการสอน และวิธีการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมและสอดคล้องกับธรรมชาติของนักศึกษาที่จะช่วยให้เกิดการเรียนรู้เกิดแนวคิดและสามารถนำความรู้ไปพัฒนาคุณภาพชีวิตและประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน

จากข้อมูลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาแบบเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ที่มีต่อการจัดการศึกษา ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ใน 3 ด้าน คือ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านการวัดและประเมินผล เพื่อจะได้นำข้อมูลจากการศึกษาเป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไข และพัฒนาเกี่ยวกับการจัดระบบการศึกษาแบบเทียบโอนความรู้และ

ประสบการณ์ให้มีคุณภาพได้มาตรฐาน เพื่อพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนได้เต็มศักยภาพตามแนวการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมีความมุ่งหมาย ดังนี้

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาแบบเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ ที่มีต่อการจัดการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) พุทธศักราช 2546 ในด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอนและด้านการวัดและประเมินผล
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาแบบเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ ที่มีต่อการจัดการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) พุทธศักราช 2546 โดยจำแนกตามสาขาวิชา ระดับชั้นปีที่ศึกษา ระดับความรู้เดิม และประสบการณ์ในการทำงาน
3. เพื่อรวบรวมความคิดเห็นของนักศึกษาแบบเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ ที่มีต่อการจัดการศึกษา ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) พุทธศักราช 2546 วิทยาลัยเทคนิคประจวบคีรีขันธ์

ความสำคัญของการวิจัย

ผลของการวิจัยครั้งนี้ ทำให้ทราบถึงความคิดเห็นของนักศึกษาแบบเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ ที่มีต่อการจัดการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) พุทธศักราช 2546 วิทยาลัยเทคนิคประจวบคีรีขันธ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษาฝ่ายที่เกี่ยวข้องและครูผู้สอน เพื่อนำไปพัฒนาปรับปรุงการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร คือ นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ที่ศึกษาแบบเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ วิทยาลัยเทคนิคประจวบคีรีขันธ์

1.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ที่ศึกษาแบบเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ วิทยาลัยเทคนิคประจวบคีรีขันธ์ ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2549 จำนวน 142 คน

2. ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ตัวแปรอิสระ คือ ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษาได้แก่

2.1.1 สาขาวิชา

1. เทคโนโลยีอุตสาหกรรม สาขางานติดตั้งและบำรุงรักษา
2. การจัดการทรัพยากรมนุษย์

2.1.2 ระดับชั้นปีที่ศึกษา

1. ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 1
2. ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 2

2.1.3 ระดับความรู้เดิม

1. ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)
2. มัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.6)

2.1.4 ประสบการณ์ในการทำงาน

1. 3 - 5 ปี
2. 6 - 9 ปี
3. 10 ปีขึ้นไป

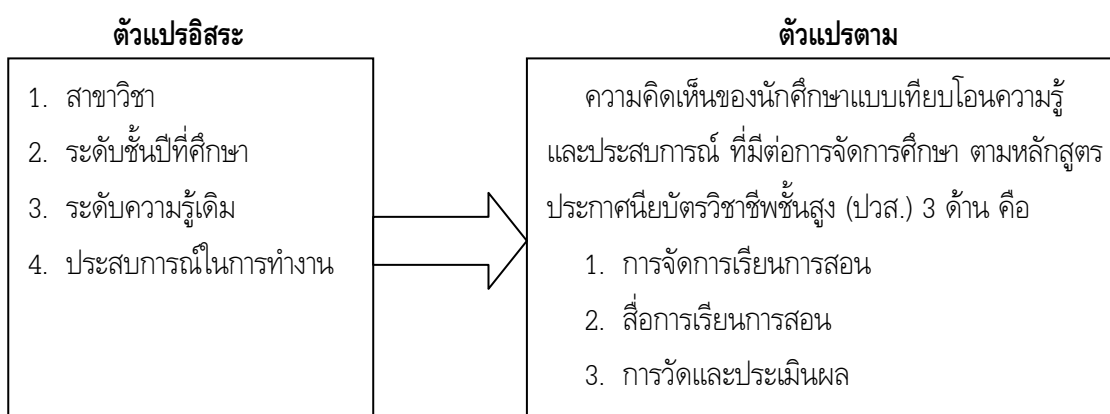
2.2 ตัวแปรตาม คือ ความคิดเห็นของนักศึกษาแบบเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ ที่มีต่อการจัดการศึกษา ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) 3 ด้าน ดังนี้

2.2.1 การจัดการเรียนการสอน

2.2.2 สื่อการเรียนการสอน

2.2.3 การวัดและประเมินผล

กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานของการวิจัย

1. นักศึกษาที่ศึกษาในสาขาวิชาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการศึกษาโดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน
2. นักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในระดับชั้นปีที่ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการศึกษาโดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน
3. นักศึกษาที่มีระดับความรู้เดิมต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการศึกษาโดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน
4. นักศึกษาที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการศึกษาโดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการศึกษา หมายถึง ความรู้ความเข้าใจ และความรู้สึกลึกซึ้งของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ที่มีต่อกระบวนการจัดการศึกษาแบบเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ บรรลุวัตถุประสงค์และเป็นไปตามจุดมุ่งหมายของการศึกษา ซึ่งประกอบด้วยปัจจัย 3 ด้าน คือ ด้านการจัดการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผล

2. การจัดการเรียนการสอน หมายถึง วิธีการจัดการกระบวนการที่ทำให้การเรียนการสอนเป็นไปตามจุดมุ่งหมายของการศึกษาแบบเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ เพื่อพัฒนานักศึกษาให้เกิดการเรียนรู้ มีทักษะและนำไปประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพ ซึ่งประกอบด้วยการจัดแผนการเรียน โดยคำนึงถึงความเหมาะสมตามสัดส่วนรายวิชาที่ศึกษาในสถานศึกษา ศึกษาด้วยตนเอง การฝึกงานในสถานประกอบการ โครงการ การจัดกิจกรรม การเรียนการสอน และการจัดครูผู้สอน

3. สื่อการเรียนการสอน หมายถึง ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อวัสดุอุปกรณ์และสื่อการสอนต่าง ๆ ที่พร้อมจะใช้ประโยชน์ได้เหมาะสม ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อช่วยสนับสนุนให้การเรียนการสอนเกิดประสิทธิภาพดี และสื่อการเรียนการสอนอยู่ในสภาพดีพร้อมที่จะใช้งานได้และทันสมัย ได้แก่ เครื่องมือ เครื่องจักร วัสดุฝึก คอมพิวเตอร์ เอกสาร ตำรา และไปงานมีเพียงพอเหมาะสมกับเนื้อหาวิชาและจำนวนนักศึกษา

4. การวัดและประเมินผล หมายถึง ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อกระบวนการในการวัด ประเมิน การสังเกตพฤติกรรมในการเรียนรู้ด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย การจัดทำเอกสารคู่มือเกี่ยวกับการวัดและประเมินผล การกำหนดช่วงเวลาในการวัดและประเมินผล การชี้แจงเกี่ยวกับการวัดและประเมินผล การดำเนินการต่าง ๆ ของครูผู้สอน เพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา จากความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ในการทำงาน การเข้าร่วมกิจกรรมตามความรับผิดชอบที่ได้รับมอบหมาย โดยวัดและประเมินผลตามจุดประสงค์ การเรียนรู้ แล้วนำผลที่ได้ไปพิจารณาเป็นระดับคะแนน โดยใช้เกณฑ์ที่เป็นมาตรฐาน เหมาะสม และชัดเจน

5. หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง หมายถึง หลักสูตรที่ประกาศใช้ในปีพุทธศักราช 2546 ที่รับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) หรือ มัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.6) เข้าศึกษาต่อเป็นระยะเวลา 2 ปี ที่ใช้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

6. การเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ หมายถึง กระบวนการประเมินเพื่อตรวจสอบว่านักศึกษาที่มาขอเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ มีความรู้ ความสามารถ ทักษะ ความชำนาญ เจตคติ รวมทั้งกิจนิสัย ตรงตามสมรรถนะรายวิชา/กลุ่มวิชา ที่ขอเทียบโอน โดยต้องผ่านเกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำที่กำหนดไว้ จึงสามารถเทียบเป็นหน่วยกิตได้ และได้รับการยกเว้นไม่ต้องเรียนในรายวิชาหรือกลุ่มวิชานั้น

7. สาขาวิชาเทคนิคอุตสาหกรรม สาขางานติดตั้งและบำรุงรักษา หมายถึง สาขางานที่รับผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) กลุ่มวิชาประเภทช่างอุตสาหกรรม หรือต่างกลุ่ม หรือผู้สำเร็จมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ (ม.6) หรือเทียบเท่า ที่กำลังปฏิบัติงานในสถานประกอบการ หน่วยงานราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือกิจการประเภทงานผลิตหรืองานบริการที่เกี่ยวข้องกับช่างอุตสาหกรรมอย่างน้อย 3 ปี โดยได้รับอนุญาตและสนับสนุนในการศึกษาจากผู้บังคับบัญชาตามสายงาน หรือรับรองตนเองในกรณีเป็นเจ้าของกิจการ เพื่อเข้าศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) แบบเทียบโอนความรู้และประสบการณ์

8. สาขาวิชาการจัดการทรัพยากรมนุษย์ หมายถึง สาขาวิชาที่รับผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตร วิชาชีพ (ปวช.) กลุ่มวิชาพาณิชยกรรม หรือต่างกลุ่ม หรือมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ (ม.6) หรือเทียบเท่า ที่กำลังปฏิบัติงานในสถานประกอบการ หน่วยงานราชการ รัฐวิสาหกิจ อย่างน้อย 3 ปี โดยได้รับอนุญาตและสนับสนุนในการศึกษาจากผู้บังคับบัญชาตามสายงาน หรือรับรองตนเองในกรณีเป็นเจ้าของกิจการ เพื่อเข้าศึกษาต่อในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) แบบเทียบโอนความรู้และประสบการณ์

9. ประสบการณ์ในการทำงาน หมายถึง ระยะเวลาที่นักศึกษาได้ปฏิบัติงานในสถานประกอบการ หน่วยงานราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือประกอบกิจการส่วนตัว โดยนับรวมตั้งแต่เริ่มปฏิบัติงานจนถึงปัจจุบัน

10. นักศึกษา หมายถึง ผู้ที่ได้ขึ้นทะเบียนเป็นนักศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ที่ศึกษาแบบเทียบโอนความรู้และประสบการณ์เข้าสู่หน่วยกิต สาขาวิชาเทคนิคอุตสาหกรรม สาขางานติดตั้งและบำรุงรักษา และสาขาวิชาการจัดการทรัพยากรมนุษย์ ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2549 วิทยาลัยเทคนิคประจวบคีรีขันธ์

11. ครู หมายถึง ผู้สอนประจำรายวิชาที่รับผิดชอบการสอน และในรายวิชาที่เทียบโอนความรู้และประสบการณ์ ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) แบบเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ วิทยาลัยเทคนิคประจวบคีรีขันธ์

12. วิทยาลัยเทคนิคประจวบคีรีขันธ์ หมายถึง สถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษารวบรวมเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. สภาพการจัดการศึกษาของวิทยาลัยเทคนิคประจวบคีรีขันธ์
2. การจัดการอาชีวศึกษา
 - 2.1 ความหมายของการอาชีวศึกษา
 - 2.2 การจัดการอาชีวศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
 - 2.3 หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2546
 - 2.4 โครงสร้างหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2546 ประเภทวิชาอุตสาหกรรมสาขาวิชาเทคนิคอุตสาหกรรม สาขางานติดตั้งและบำรุงรักษา
 - 2.5 โครงสร้างหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2546 ประเภทวิชา บริหารธุรกิจสาขาวิชาการจัดการทรัพยากรมนุษย์
 - 2.6 แนวทางการเทียบโอนผลการเรียนรู้
3. การจัดการเรียนการสอน
4. สื่อการเรียนการสอน
5. การวัดและประเมินผล
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. สภาพการจัดการศึกษาของวิทยาลัยเทคนิคประจวบคีรีขันธ์

ปัจจุบันได้จัดการศึกษาและพัฒนานักเรียน นักศึกษาในสาขาวิชาชีพต่าง ๆ ให้เป็นผู้มีความรู้ความสามารถ มีทักษะในการประกอบอาชีพเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม และเป็นไปตามนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการ การอาชีวศึกษา สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ วิทยาลัยฯ จึงกำหนดวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษา ดังนี้

1. จัดการอาชีวศึกษาทั้งระดับ ปวช. และ ปวส. ให้เป็นไปตามหลักสูตรและสอดคล้องกับนโยบาย แนวปฏิบัติของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
2. มุ่งเน้นพัฒนาทั้งในด้านการเรียนการสอน การค้นคว้าวิจัย การรักษาสภาพแวดล้อม การให้บริการ แก่สังคม รวมทั้งการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม
3. ส่งเสริมให้นักเรียน นักศึกษา นำความรู้และทักษะที่ได้จากการจัดการศึกษา นำไปใช้ประกอบอาชีพ ได้อย่างมั่นคง ตลอดจนมีพลานามัยสมบูรณ์ มีคุณธรรมและจริยธรรม

4. ขยายความร่วมมือ ในการจัดการศึกษาร่วมกันกับสถานประกอบการให้กว้างขวางยิ่งขึ้น เพื่อตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงานทั้งภาครัฐและเอกชน

5. ส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษา ได้ศึกษาค้นคว้าวิจัยเพื่อหาข้อมูลในการปรับปรุงการศึกษา ให้ก้าวทันกับการเปลี่ยนแปลงทั้งเศรษฐกิจและสังคม

(วิทยาลัยเทคนิคประจวบคีรีขันธ์. 2549 : 5 - 16)

ปรัชญาวิทยาลัยเทคนิคประจวบคีรีขันธ์

วิทยาลัยเทคนิคประจวบคีรีขันธ์ ได้จัดการเรียนการสอนภายใต้ปรัชญาที่ว่า “ทักษะก้าวหน้า พัฒนาความรู้ เชิดชูคุณธรรม มุ่งนำสามัคคี”

วิสัยทัศน์ของวิทยาลัยเทคนิคประจวบคีรีขันธ์

“มีความมุ่งมั่นในการจัดการศึกษาด้านอาชีวศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนมีศักยภาพการพัฒนาตามความต้องการของท้องถิ่น และประกอบอาชีพอิสระ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ก้าวทันเทคโนโลยี มีคุณธรรมจริยธรรม เกิดมาตรฐานการศึกษาไปสู่การพัฒนาสังคม”

พันธกิจ

1. การพัฒนาหลักสูตรกระบวนการเรียนรู้ให้เข้าสู่ระบบการประกันคุณภาพ
2. การพัฒนาบุคลากรครูในสถานศึกษาให้มีความรู้ ความสามารถและมีจรรยาบรรณในวิชาชีพ
3. การพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ การสื่อสารเพื่อจัดการเรียนการสอนและบริการ
4. การสร้างความร่วมมือกับสถานประกอบการและชุมชน การนำภูมิปัญญาเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน

สาขาวิชาที่เปิดสอนในวิทยาลัยเทคนิคประจวบคีรีขันธ์ ปีการศึกษา 2549 มีดังนี้

ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ

สาขาวิชาช่างอุตสาหกรรม

- สาขางานเครื่องกล
- สาขางานเครื่องมือกล
- สาขางานเชื่อมโลหะ
- สาขางานไฟฟ้ากำลัง
- สาขางานอิเล็กทรอนิกส์
- สาขางานก่อสร้าง
- แผนกวิชาพาณิชยกรรม

- สาขาวิชาการบัญชี
- สาขาวิชาการขาย
- สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ

ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง

สาขาวิชาช่างอุตสาหกรรม

- สาขางานเทคนิคยานยนต์
- สาขางานเครื่องมือกล (ทวิภาคี)
- สาขางานแม่พิมพ์โลหะ (ทวิภาคี)
- สาขางานเทคนิคการเชื่อมโลหะ
- สาขางานเครื่องกลไฟฟ้า
- สาขางานเทคนิคคอมพิวเตอร์
- สาขางานเทคนิคการก่อสร้าง
- สาขางานติดตั้งและบำรุงรักษา (เทียบโอนความรู้และประสบการณ์)
- สาขางานเครื่องกลไฟฟ้า (ทวิภาคี)
- สาขางานเทคนิคยานยนต์ (ทวิภาคี)
- สาขางานเทคนิคยานยนต์ (ม.6)
- สาขางานติดตั้งไฟฟ้า (ม.6)

สาขาวิชาการบัญชี

สาขาวิชาการตลาด

สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ

สาขาวิชาการบัญชี (ม.6)

สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ (ม.6)

สาขาวิชาการจัดการทรัพยากรมนุษย์ (เทียบโอนความรู้และประสบการณ์)

2. การจัดการอาชีวศึกษา

2.1 ความหมายของการอาชีวศึกษา

ได้มีผู้ให้คำนิยามและแนวความคิดเกี่ยวกับการอาชีวศึกษา ไว้ดังนี้

ประสิทธิ์ นาคปทุมสวัสดิ์ (2526 : 22) ได้ให้คำนิยามการอาชีวศึกษา คือ บรรดากิจกรรมทั้งหมด ทั้งในและนอกสถาบันอาชีวศึกษาที่จัดไว้เป็นแบบแผน เพื่อเพิ่มพูนความชำนาญ ความคล่องแคล่วให้กับงานที่จะยึดไว้ทำการประกอบอาชีพ รวมทั้งการฝึกฝน การแนะแนวอาชีพในโรงเรียน และสถานศึกษาอาชีวศึกษามีโปรแกรม

การอบรม การออกไปฝึกงาน และจัดกิจกรรมอาชีพใหม่ ๆ สำหรับบุคลากรด้วย และ วิทยุ สาร (2530 : 253 - 255) ได้ให้ความหมายว่า การอาชีวศึกษา คือ การพัฒนาคนให้มีกิน มีใช้ มีอาชีพ พัฒนาประเทศให้อยู่ในสภาวะเศรษฐกิจที่ดีและมั่นคงได้เช่นเดียวกับ ช่าง บัควี (2526 : 322 - 323) กล่าวว่า การอาชีวศึกษา คือ การศึกษาที่จัดเตรียมไว้เพื่อเตรียมบุคคลให้สามารถประกอบอาชีพเป็นหลักฐานในอนาคต และเพื่อช่วยผู้ที่ประกอบอาชีพอยู่แล้วให้มีความเจริญก้าวหน้าในอาชีพของตนหรือเปลี่ยนอาชีพใหม่ให้ดีกว่าเดิม

วิเวก ปางพุดพิงค์ (2531 :1) กล่าวว่า การอาชีวศึกษาเป็นการศึกษาวิชาชีพที่มุ่งให้การศึกษาและการฝึกอบรมกำลังคนในระดับต่าง ๆ ตามความต้องการของท้องถิ่น และสังคมการศึกษาวินิจฉัยนี้ อาจดำเนินการได้ทั้งในระบบโรงเรียนและนอกระบบโรงเรียน กล่าวคือ ระบบในโรงเรียน มีหลักสูตรที่กำหนดเวลาศึกษาอบรมแน่นอน ส่วนนอกระบบ โรงเรียนเป็นการเรียนจากพ่อแม่ จากการอบรม จากการงาน จากโรงงาน และจาก การแนะนำอบรม ส่งเสริมของหน่วยงานของเอกชนหรือราชการ

วิทยุ สาร (2533 : 331) ได้ให้ทัศนะว่า การอาชีวศึกษา หมายถึง การศึกษาวินิจฉัยที่จะนำไปประกอบอาชีพทุกชนิดเพื่อดำรงชีวิต โดยมีโรงเรียนหรือสถานศึกษาและครูเป็นผู้เสนอ มีผู้เกี่ยวข้องหลายฝ่ายให้การสนับสนุนและความคุ้มค่าให้ตรงกับความต้องการของสังคมและตลาดแรงงาน

วีรพันธ์ ลิทธิพงศ์ (2544 : 11) ได้อธิบายเป้าหมายและจุดประสงค์ของการจัดอาชีวศึกษา ไว้ดังนี้

1. เพื่อผลิตกำลังคนระดับกลางให้กับระบบเศรษฐกิจ - อุตสาหกรรมของประเทศ
2. เพื่อแก้ปัญหาการขาดแคลนแรงงานให้กับระบบอุตสาหกรรม และการสร้างอาชีพให้กับพลเมืองของประเทศ
3. เพื่อเพิ่มทางเลือกให้กับเยาวชนที่จะได้มีโอกาสเลือกเรียนวิชาชีพที่ตนเองมีความสนใจและมีความถนัด
4. เพื่อเสริมสร้างและพัฒนาการถ่ายทอดความรู้และความชำนาญในการนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้ในการผลิตสินค้า
5. เพื่อพัฒนาและปรับปรุงจิตสำนึกของผู้จะเข้าสู่สถาน และผู้ปฏิบัติงานอยู่แล้ว ให้เข้าใจสภาพการเปลี่ยนแปลงของระบบงานและเทคโนโลยีที่พวกเขาจะต้องปรับตัวเองให้เข้ากับสภาพงานและเทคโนโลยีที่เปลี่ยนไปอยู่ตลอดเวลา
6. เพื่อเตรียมความพร้อมของผู้เข้าสู่อาชีพ ที่จะต้องมีการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต และอาจถึงขั้นเปลี่ยนแปลงงานใหม่หลายครั้ง เมื่อเทคโนโลยีเปลี่ยนไป

วีรพันธ์ ลิทธิพงศ์ (2544 : 14 - 16) กล่าวถึง จุดประสงค์และปรัชญาการอาชีวศึกษา สรุปได้ดังนี้

จุดประสงค์ของการอาชีวศึกษา

1. เพื่อให้การศึกษาและการฝึกอบรมที่จำเป็นแก่การประกอบอาชีพโดยตรง และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเลือกเรียนได้ตามความถนัด ความสนใจ และความต้องการของตลาดแรงงานอย่างกว้างขวาง โดยให้สอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจและสังคม
2. เพื่อให้การฝึกงานฝีมือที่ใช้เทคโนโลยี โดยปฏิบัติจนเกิดทักษะ คุณธรรม และสติปัญญา สามารถจัดการเชิงธุรกิจ เชิงอุตสาหกรรม และเชิงเทคโนโลยีที่สามารถนำไปประกอบอาชีพได้จริง
3. เพื่อให้การอาชีวศึกษาครบวงจร โดยฝึกให้ทักษะในวิชาชีพจนสามารถผลิตได้ จำหน่ายได้ จัดการได้ บริการได้ และบริโภคได้ตามความหลากหลายของอาชีพตามเนื้อหาวิชา ตามเวลาฝึก ตามวุฒิภาวะ และตามสภาพท้องถิ่นที่แตกต่างกัน

ปรัชญาการอาชีวศึกษา

1. จะต้องพิจารณาจัดอาชีวศึกษาให้กับกลุ่มบุคคลที่ต้องการด้วยรูปแบบและวิธีการที่หลากหลาย อันเหมาะสมกับกลุ่มคนเหล่านั้น
2. การจัดอาชีวศึกษาควรจัดเมื่อผู้เรียนมีความพร้อมที่จะเรียนทั้งในเรื่องของวุฒิภาวะ ความรับผิดชอบ กำลังกายและกำลังใจ
3. การจัดอาชีวศึกษาแต่ละสาขานั้น สามารถเลือกดำเนินการได้หลายวิธีที่สอดคล้องและเหมาะสมกับธรรมชาติของสาขาวิชานั้น ๆ
4. จุดเน้นของการอาชีวศึกษานั้นอยู่ที่ผลผลิตสุดท้าย หรือผู้สำเร็จการศึกษาที่สามารถทำงานได้ โดยไม่ให้ความสำคัญกับเรื่องที่ว่าบุคคลจะแสวงหาความรู้ และทักษะอาชีพเหล่านั้นมาด้วยวิธีการอย่างไร
5. ความสำเร็จของการอาชีวศึกษานั้น วัดได้จากความรู้ความสามารถของผู้สำเร็จการศึกษาเมื่อเข้าสู่งาน ความพอใจของนายจ้าง ความก้าวหน้าในงานที่ทำ และความพร้อมของสถานศึกษาเอง
6. การจัดอาชีวศึกษาที่มีประสิทธิภาพ จะต้องเป็นรูปแบบที่มีความร่วมมือกันทั้งฝ่ายผู้ผลิต ผู้ใช้ และผู้เรียนเอง โดยนำข้อดีของแต่ละฝ่ายมาใช้ประโยชน์อย่างสมเหตุผล
7. ระบบอาชีวศึกษาจะต้องปรับเปลี่ยนตัวเองได้รวดเร็ว มีความพร้อมที่จะตอบสนองความต้องการกำลังคนในสาขาใหม่ ๆ อยู่ตลอดเวลา
8. ระบบอาชีวศึกษาจะต้องจัดดำเนินการให้มีประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึงค่าใช้จ่ายและผลตอบแทนที่จะได้รับ กับจะต้องขจัดความสิ้นเปลืองทุกรูปแบบ เลือกเทคนิควิธีการจัดการที่มีการลงทุนน้อย คุ่มค่า

นวลจิตต์ เชาวกิตติพงศ์ (2544 : 190) ได้กล่าวถึง การจัดการอาชีวศึกษาควรมีลักษณะอย่างไรจึงจะประสบความสำเร็จสูงสุด ซึ่งสรุปได้ดังนี้

1. การอาชีวศึกษาต้องจัดสิ่งแวดล้อมของผู้เรียนให้สอดคล้องกับสิ่งแวดล้อมที่ผู้เรียนจะได้พบเมื่อออกไปทำงาน

2. ในการเรียนการสอนอาชีวศึกษาผู้เรียนต้องมีโอกาสได้ฝึกการใช้เครื่องมือ เครื่องใช้ และเครื่องจักรกลต่าง ๆ เหมือนที่ต้องใช้โรงงานและสถานประกอบการต่าง ๆ ตามสายอาชีพที่เรียน
3. ต้องมีการฝึกอบรมให้ผู้เรียนมีลักษณะอุปนิสัยและความคิดในการทำงานที่สอดคล้องกับงานที่จะต้องทำหลังจากจบการฝึกอาชีพนั้น
4. ผู้เรียนอาชีวศึกษาจะประสบความสำเร็จในการเรียนได้เมื่อได้รับการกระตุ้นให้มีความสนใจในงานได้รับการฝึกฝนจนเกิดทักษะในการปฏิบัติ และมีความสามารถทางสติปัญญาเพื่อทำความเข้าใจในงานที่ตนทำอยู่
5. การอาชีวศึกษาต้องปลูกฝังให้ผู้เรียนมีใจรักการทำงานในอาชีพและใฝ่ใจพัฒนางานให้ก้าวหน้าอยู่เสมอ
6. ในการฝึกทักษะให้กับผู้เรียนจะต้องจัดสถานการณ์ที่ส่งเสริมความคิดในการทำงานโดยให้ผู้เรียนได้รับความหมายของการฝึกทักษะต่าง ๆ ด้วย
7. ผู้สอนอาชีวศึกษาจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ และทักษะประสบการณ์ในวิชาชีพนั้น ๆ อย่างเชี่ยวชาญ และต้องเป็นผู้ประพฤติตัวเป็นแบบอย่างที่ดี ตามคุณลักษณะที่ต้องการปลูกฝังให้เกิดขึ้นกับตัวผู้เรียน คือ ปฏิบัติตนตามสิ่งที่สอนได้
8. ต้องมีการตั้งเกณฑ์มาตรฐาน ระดับอาชีพของการทำงานเพื่อให้ผู้เรียนได้ตรวจสอบด้วยตนเองได้
9. ในการฝึกอาชีพต้องสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน
10. การจัดการอาชีวศึกษาต้องเปิดโอกาสให้ผู้ที่เกี่ยวข้องในการประกอบอาชีพต่าง ๆ เช่น สถานประกอบการ นายจ้าง ผู้ให้บริการ ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการหลักสูตรด้วย
11. การฝึกอาชีพแต่ละอาชีพจะต้องสร้างลักษณะพิเศษของอาชีพนั่น ๆ ให้เกิดขึ้นในลักษณะของผู้เรียน ดังนั้นผู้เรียนอาชีวศึกษาสาขาต่าง ๆ เมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วจะต้องมีลักษณะเฉพาะตามสาขาที่เรียน และลักษณะเฉพาะนั้นจะต้องสอดคล้องและส่งเสริมการทำงานในอาชีพนั่น ให้ประสบผลสำเร็จ
12. ในการฝึกอาชีพต้องมีการเปลี่ยนแปลงปรับปรุงอยู่เสมอ เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคม

จากลักษณะที่พึงมีของการจัดการอาชีวศึกษาที่กล่าวมา นำมาขยายความในประเด็นของลักษณะการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษา โดยพิจารณาจากองค์ประกอบพื้นฐานในการจัดการเรียนการสอน ได้แก่ จุดประสงค์การเรียนการสอน เนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล ตลอดจนถึงบทบาทของผู้สอนและผู้เรียนจะทำให้มองเห็นภาพรวมของลักษณะการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษาดังนี้

ลักษณะของจุดประสงค์การสอนในการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษา

การกำหนดจุดประสงค์การสอนมีการกำหนดไว้ครบทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านพุทธิพิสัย เจตพิสัย และ ทักษะพิสัย โดย

1. จุดประสงค์การเรียนรู้ด้านพุทธิพิสัย (Cognitive Domain) มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจ ในเรื่องการทำงานระดับเกิดความคิดรวบยอดและหลักการ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับการทำงาน หรือแก้ไขปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ มีรู้แต่เฉพาะตัวอย่างที่ผู้สอนแสดงให้เห็น ดังนั้นจึงต้องเสริมด้วยจุดประสงค์ การฝึกทักษะการคิดลงในแผนการสอนด้วย

2. จุดประสงค์การสอนด้านเจตพิสัย (Affective Domain) มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดความรักในงาน ที่ทำฝึกอุปนิสัยและความคิดในการทำงานให้สอดคล้องกับงานอาชีพ มีความใฝ่รู้และหมั่นพัฒนาตนเองอยู่เสมอ

3. จุดประสงค์การสอนด้านทักษะพิสัย (Psychomotor Domain) มุ่งเน้นให้มีการฝึกปฏิบัติงาน โดยใช้เครื่องมือ เครื่องใช้ และเครื่องจักรต่าง ๆ เหมือนในโรงงานหรือสถานประกอบการจนเกิดความชำนาญ ถึงระดับสามารถใช้ข้อมูลจากผลของการฝึก ตั้งเกณฑ์มาตรฐานในการทำงานและตรวจสอบผลของการทำงานด้วยตนเองได้

จากความหมายดังกล่าว สรุปได้ว่า การอาชีวศึกษา หมายถึง การจัดการศึกษาด้านวิชาชีพ เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะ ในระดับแรงงานไปจนถึงระดับฝีมือ สามารถออกไปประกอบอาชีพได้ตามความถนัด และตรงกับความต้องการของสังคมและตลาดแรงงานไปจนถึงระดับฝีมือ สามารถออกไปประกอบอาชีพ ได้ตามความถนัดและตรงการของสังคมและตลาดแรงงาน โดยสามารถจัดการศึกษาได้หลายรูปแบบ

2.2 การจัดการอาชีวศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เปิดสอนหลักสูตร 9 ประเภทวิชา ได้แก่ ประเภทวิชาอุตสาหกรรม พาณิชยกรรม ศิลปกรรม คหกรรม เกษตรกรรม ประมง อุตสาหกรรมท่องเที่ยว อุตสาหกรรมสิ่งทอ เทคโนโลยี สารสนเทศ และการสื่อสาร โดยแยกเป็นสาขาวิชาและสาขางานต่าง ๆ อีกเป็นจำนวนมากมีสถานศึกษาในสังกัดที่เปิดสอนประเภทวิชาและสาขาวิชาต่าง ๆ ทุกจังหวัดทั่วประเทศ

สำหรับหลักสูตรที่เปิดสอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา มีทั้งหลักสูตรประเภทในระบบโรงเรียนและประเภทนอกระบบโรงเรียน ดังนี้

1. หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) เป็นหลักสูตร 3 ปี สำหรับเทียบเท่าชั้น ม.3 - ม.6 โดยรับจากผู้สำเร็จการศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือเทียบเท่า

2. หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) เป็นหลักสูตร 2 ปี ต่อจาก ปวช. โดยรับจากผู้สำเร็จการศึกษา ปวช. หรือ ม.6 หรือเทียบเท่า

3. หลักสูตรประกาศนียบัตรครูเทคนิคชั้นสูง (ปทส.) เป็นหลักสูตร 2 ปี โดยรับจากผู้สำเร็จการศึกษา ปวส.

4. หลักสูตรระยะสั้น เป็นหลักสูตรระยะสั้นหลากหลายในสาขาต่าง ๆ โดยใช้ระยะเวลาในการฝึกอบรมตั้งแต่ 60-225 ชั่วโมง ขอบเขตของเนื้อหาหลักสูตรจะจัดภายใต้ความต้องการของท้องถิ่น

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา มีนักเรียน นักศึกษาในสังกัดปีการศึกษาหนึ่ง ๆ เป็นจำนวนมาก นอกจากนั้นยังมีนักศึกษาส่วนหนึ่งซึ่งเป็นผู้มีอาชีพและมีความสามารถเข้าศึกษาต่ออีกจำนวนหนึ่ง โดยใช้ความรู้และประสบการณ์ในการทำงานมาศึกษา เพื่อให้มีคุณสมบัติและวุฒิทางการศึกษาสูงขึ้น โดยทำการเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ ซึ่งวิทยาลัยเทคนิคประจวบคีรีขันธ์ ได้มีการจัดการศึกษาในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ในประเภทวิชาอุตสาหกรรม สาขาวิชาเทคนิคอุตสาหกรรม สาขางานติดตั้งและบำรุงรักษา และประเภทวิชาบริหารธุรกิจ สาขาวิชาการจัดการทรัพยากรมนุษย์

2.3 หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2546

กระทรวงศึกษาธิการ (2546 : ก - จ) ได้ให้หลักสูตรและจุดมุ่งหมายการใช้หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2546 ไว้ดังต่อไปนี้

1. เป็นหลักสูตรที่มุ่งผลิตและพัฒนาแรงงานระดับผู้ชำนาญการเฉพาะสาขาอาชีพสอดคล้องกับตลาดแรงงาน สภาพเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม สามารถเป็นหัวหน้างานหรือเป็นผู้ประกอบการได้
2. เป็นหลักสูตรที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีสมรรถนะในการประกอบอาชีพมีความรู้เต็มภูมิ ปฏิบัติได้จริง และเข้าใจชีวิต
3. เป็นหลักสูตรที่เปิดโอกาสให้ผู้ประกอบการวิชาชีพมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนวิชาชีพ สามารถถ่ายโอนประสบการณ์การเรียนรู้จากสถานประกอบการและสามารถสะสมการเรียนรู้และประสบการณ์ได้

1) จุดมุ่งหมาย

- (1) เพื่อให้ความรู้และทักษะพื้นฐานในการดำรงชีวิต สามารถศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมหรือศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น
- (2) เพื่อให้มีทักษะและสมรรถนะในงานอาชีพตามมาตรฐานวิชาชีพ
- (3) เพื่อให้สามารถบูรณาการความรู้ ทักษะจากศาสตร์ต่าง ๆ ประยุกต์ใช้ในงานอาชีพ สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี
- (4) เพื่อให้มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพ มีความมั่นใจและภาคภูมิใจในงานอาชีพ รักงาน รักองค์กร สามารถทำงานเป็นหมู่คณะได้ดี และมีความภาคภูมิใจในตนเองต่อการเรียนวิชาชีพ

(5) เพื่อให้มีปัญญา ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน มีความคิดสร้างสรรค์ มีความสามารถในการจัดการ การตัดสินใจ และการแก้ปัญหา รู้จักแสวงหาแนวทางใหม่ ๆ มาพัฒนาตนเอง ประยุกต์ใช้ความรู้ในการสร้างงานให้สอดคล้องกับวิชาชีพ และการพัฒนางานอาชีพอย่างต่อเนื่อง

(6) เพื่อให้มีบุคลิกภาพที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรม ซื่อสัตย์ มีวินัย มีสุขภาพ สมบูรณ์แข็งแรงทั้งร่างกาย และจิตใจ เหมาะสมกับการปฏิบัติในอาชีพนั้น ๆ

(7) เพื่อให้เป็นผู้มีพฤติกรรมทางสังคมที่ดีงาม ทั้งในการทำงาน การอยู่ร่วมกัน มีความรับผิดชอบ ต่อครอบครัว องค์กร ท้องถิ่นและประเทศชาติ อุทิศตนเพื่อสังคม เข้าใจและเห็นคุณค่าของศิลปวัฒนธรรมไทย ภูมิปัญญาท้องถิ่น ตระหนักในปัญหาและความสำคัญของสิ่งแวดล้อม

(8) เพื่อให้ตระหนักและมีส่วนร่วมในการพัฒนาและแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจของประเทศ โดยเป็นกำลังสำคัญในด้านการผลิตและให้บริการ

(9) เพื่อให้เห็นคุณค่าและดำรงไว้ซึ่งสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ ปฏิบัติตนในฐานะพลเมืองดีตามระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

2) การเรียนการสอน

(1) การเรียนการสอนตามหลักสูตรนี้ ผู้เรียนสามารถลงทะเบียนเรียนได้ทุกวิธีเรียนที่กำหนดและนำผลการเรียนแต่ละวิธีมาประเมินผลร่วมกันได้ สามารถถ่ายโอนผลการเรียนและขอเทียบความรู้และประสบการณ์ได้

(2) การจัดการเรียนการสอนเน้นการปฏิบัติจริง โดยสามารถนำรายวิชาไปจัดฝึกในสถานประกอบการ ไม่น้อยกว่า 1 ภาคเรียน

3) เวลาเรียน

(1) ในปีการศึกษาหนึ่ง ๆ ให้แบ่งภาคเรียนออกเป็น 2 ภาคเรียนปกติ ภาคเรียนละ 18 สัปดาห์ โดยมีเวลาเรียนและจำนวนหน่วยกิตตามที่กำหนด และสถานศึกษาอาจเปิดสอนภาคเรียนฤดูร้อนได้อีกตามที่เห็นสมควร ประมาณ 4 สัปดาห์

(2) การเรียนในระบบชั้นเรียนให้สถานศึกษาเปิดทำการสอนไม่น้อยกว่าสัปดาห์ละ 5 วัน คาบละ 60 นาที (1 ชั่วโมง)

(3) เวลาเรียนตามปกติ สำหรับผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) หรือเทียบเท่าในประเภทวิชาและสาขาวิชาที่กำหนด 2 ปี สำหรับผู้สำเร็จการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า ผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาต่างประเภทวิชา/สาขาวิชาที่กำหนดประมาณ 3 ปี

4) หน่วยกิต

ให้มีจำนวนหน่วยกิตตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า 85 หน่วยกิต และไม่เกิน 100 หน่วยกิต การคิดหน่วยกิตถือเกณฑ์ดังนี้

- (1) รายวิชาภาคทฤษฎี 1 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ตลอดภาคเรียนไม่น้อยกว่า 18 ชั่วโมง มีค่า 1 หน่วยกิต
- (2) รายวิชาที่ประกอบด้วยภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติให้บูรณาการการเรียนการสอน กำหนด 2-3 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ตลอดภาคเรียนไม่น้อยกว่า 36 - 54 ชั่วโมง มีค่า 1 หน่วยกิต
- (3) รายวิชาที่นำไปฝึกงานในสถานประกอบการ กำหนดเวลาในการฝึกปฏิบัติงานไม่น้อยกว่า 40 ชั่วโมง มีค่า 1 หน่วยกิต
- (4) การฝึกอาชีพในระบบทวิภาคี ใช้เวลาฝึกไม่น้อยกว่า 40 ชั่วโมง มีค่า 1 หน่วยกิต
- (5) การทำโครงการให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

5) โครงสร้าง

โครงสร้างหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2546 แบ่งเป็น 3 หมวดวิชา ฝึกงาน และกิจกรรมเสริมหลักสูตร ดังนี้

- (1) หมวดวิชาสามัญ
- (2) หมวดวิชาชีพ
 - (2.1) วิชาชีพพื้นฐาน
 - (2.2) วิชาชีพสาขาวิชา
 - (2.3) วิชาชีพสาขางาน
 - (2.4) โครงการ
- (3) หมวดวิชาเลือกเสรี
- (4) ฝึกงาน
- (5) กิจกรรมเสริมหลักสูตร

จำนวนหน่วยกิตและรายวิชาของแต่ละหมวดวิชาตลอดหลักสูตรให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในโครงสร้างของแต่ละประเภทวิชาและสาขาวิชา ส่วนรายวิชาแต่ละหมวดวิชา สถานศึกษาสามารถจัดตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรหรือจัดตามความเหมาะสมของสภาพท้องถิ่น ทั้งนี้สถานศึกษาต้องกำหนดรหัสวิชา จำนวนคาบเรียนและจำนวนหน่วยกิต ตามระเบียบที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

6) โครงการ

- (1) สถานศึกษาต้องจัดให้ผู้เรียนจัดทำโครงการในภาคเรียนที่ 4 ไม่น้อยกว่า 160 ชั่วโมง กำหนดให้มีค่า 4 หน่วยกิต
- (2) การตัดสินผลการเรียนและให้ระดับผลการเรียนให้ปฏิบัติเช่นเดียวกับรายวิชาอื่น

7) ฝึกงาน

- (1) ให้สถานศึกษานำรายวิชาในหมวดวิชาชีพไปจัดฝึกในสถานประกอบการ อย่างน้อย 1 ภาคเรียน
- (2) การตัดสินผลการเรียนและให้ระดับผลการเรียน ให้ปฏิบัติเช่นเดียวกับรายวิชาอื่น

8) การเข้าเรียน

ผู้เข้าเรียนต้องมีพื้นฐานความรู้และคุณสมบัติ ดังนี้

- (1) พื้นฐานความรู้ สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) หรือเทียบเท่า หรือสำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า โดยต้องเรียนรายวิชาปรับพื้นฐานวิชาชีพให้ครบตามที่ระบุไว้ในหลักสูตรแต่ละประเภทวิชาและสาขาวิชา
- (2) คุณสมบัติ ให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการจัดการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2546 พ.ศ. 2546

9) การประเมินผลการเรียน

ให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2546 พ.ศ. 2546

10) กิจกรรมเสริมหลักสูตร

สถานศึกษาต้องจัดให้มีกิจกรรมเพื่อปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม ระเบียบวินัยของตนเอง การสหกรณ์ และการส่งเสริมการทำงานโดยใช้กระบวนการกลุ่ม ในการทำประโยชน์ต่อชุมชนทำนุบำรุงขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงาม ซึ่งประกอบด้วยการวางแผน ลงมือปฏิบัติ ประเมินผล และปรับปรุงการทำงานไม่น้อยกว่า 120 ชั่วโมง

11) การสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร

- (1) ประเมินผ่านรายวิชาในหมวดวิชาสามัญ หมวดวิชาชีพ และหมวดวิชาเลือกเสรี ตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแต่ละประเภทวิชาและสาขาวิชา
- (2) ได้จำนวนหน่วยกิตครบตามโครงสร้างของหลักสูตรประเภทวิชา และสาขาวิชา
- (3) ได้ค่าระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า 2.00
- (4) เข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรและผ่านการประเมินตามที่กำหนด
- (5) ประเมินผ่านมาตรฐานวิชาชีพสาขาวิชา

12) การแก้ไขเปลี่ยนแปลงหลักสูตร

- (1) ให้ปลัดกระทรวงศึกษาธิการเป็นผู้มีอำนาจในการแก้ไข เพิ่มเติม เปลี่ยนแปลงและยกเลิกประเภทวิชาและสาขาวิชา ในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2546

(2) ให้อธิบดีกรมอาชีวศึกษาเป็นผู้มีอำนาจในการแก้ไข เพิ่มเติม เปลี่ยนแปลงสาขางานในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2546

(3) ให้สถานศึกษาเป็นผู้มีอำนาจพัฒนา เพิ่มเติมรายวิชาให้เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น โดยต้องรายงานให้ต้นสังกัดทราบ

2.4 โครงสร้างหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2546 ประเภทวิชาอุตสาหกรรม สาขาวิชาเทคนิคอุตสาหกรรม สาขางานติดตั้งและบำรุงรักษา

ผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2546 ประเภทวิชาอุตสาหกรรม จะต้องศึกษารายวิชาจากหมวดวิชาต่าง ๆ และเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรไม่น้อยกว่า 92 หน่วยกิต ดังโครงสร้างต่อไปนี้

1. หมวดวิชาสามัญ	ไม่น้อยกว่า	24	หน่วยกิต
2. หมวดวิชาชีพ	ไม่น้อยกว่า	62	หน่วยกิต
2.1 วิชาชีพพื้นฐาน	14	หน่วยกิต	
2.2 วิชาชีพสาขาวิชา	22	หน่วยกิต	
2.3 วิชาชีพสาขางาน	22	หน่วยกิต	
2.4 โครงการ	4	หน่วยกิต	
3. หมวดวิชาเลือกเสรี	ไม่น้อยกว่า	6	หน่วยกิต
4. ฝึกงาน (ไม่น้อยกว่า 1 ภาคเรียน)			
5. กิจกรรมเสริมหลักสูตร (ไม่น้อยกว่า 120 ชั่วโมง)			
	รวมไม่น้อยกว่า	92	หน่วยกิต

ที่มา : ศึกษาธิการ, กระทรวง หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2546 ประเภทวิชาอุตสาหกรรม 2546 หน้า 36.

2.5 โครงสร้างหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2546 ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ สาขาวิชาการจัดการทรัพยากรมนุษย์

ผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2546 ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ สาขาวิชาการจัดการทรัพยากรมนุษย์ จะต้องศึกษารายวิชาจากหมวดวิชาต่าง ๆ และเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรไม่น้อยกว่า 88 หน่วยกิต ดังโครงสร้างต่อไปนี้

1. หมวดวิชาสามัญ	ไม่น้อยกว่า		24	หน่วยกิต
2. หมวดวิชาชีพ	ไม่น้อยกว่า		58	หน่วยกิต
2.1 วิชาชีพพื้นฐาน	ไม่น้อยกว่า	15		หน่วยกิต
2.2 วิชาชีพสาขาวิชา	ไม่น้อยกว่า	24		หน่วยกิต
2.3 วิชาชีพสาขางาน	ไม่น้อยกว่า	15		หน่วยกิต
2.4 โครงการ		4		หน่วยกิต
3. หมวดวิชาเลือกเสรี	ไม่น้อยกว่า		6	หน่วยกิต
4. ฝึกงาน (ไม่น้อยกว่า 1 ภาคเรียน)				
5. กิจกรรมเสริมหลักสูตร (ไม่น้อยกว่า 120 ชั่วโมง)				
รวมไม่น้อยกว่า			88	หน่วยกิต

ที่มา : ศึกษาธิการ, กระทรวง หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2546 ประเภทวิชา
บริหารธุรกิจ 2546 หน้า 30.

แผนการเรียนรู้หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)
พุทธศักราช 2546 ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ
สาขาวิชา การจัดการทรัพยากรมนุษย์ (แบบเทียบโอนความรู้และประสบการณ์)

ภาคเรียนที่ 1

รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วยกิต	ผลการเรียน	หมายเหตุ
3000-1101	ทักษะภาษาไทยเพื่ออาชีพ	3(3)		
3000-1201	ทักษะพัฒนาเพื่อการสื่อสารภาษาอังกฤษ 1	2(3)		
3000-1228	ภาษาอังกฤษธุรกิจ	1(2)		
3000-1601	ห้องสมุดกับการเรียนรู้สารสนเทศ	1(1)		
3000-1520	คณิตศาสตร์ 1	3(3)		
3000-1304	การเมืองการปกครองไทย	2(2)		
3200-0004	การขายเบื้องต้น	3(3)		
3200-1003	หลักการจัดการ	3(3)		
3002-0001	กิจกรรมเสริมหลักสูตร	0(2)		
		18(22)		

รายวิชาที่แนะนำให้เทียบโอนความรู้และประสบการณ์/เรียนรู้และปฏิบัติงานในสถานประกอบการ
หรือศึกษาด้วยตนเอง

รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วยกิต	ผลการเรียน	หมายเหตุ
3207-2101	การจัดการทรัพยากรมนุษย์ 1 *	5(10)		
3200-0005	การใช้เครื่องใช้สำนักงาน*	3(5)		
3000-1007	เทคนิคการปฏิบัติงานสำนักงาน*	3(4)		
3000-1602	นันทนาการเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต	2(2)		
		13(21)		

* เรียนรู้และปฏิบัติงานในสถานประกอบการ

ภาคเรียนที่ 2

รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วยกิต	ผลการเรียน	หมายเหตุ
3000-1202	ทักษะพัฒนาเพื่อการสื่อสารภาษาอังกฤษ 2	2(3)		
3000-1226	ภาษาอังกฤษในสถานประกอบการ	1(2)		
3000-1423	วิทยาศาสตร์ 4	3(4)		
3000-1524	สถิติ	3(3)		
3200-0002	บัญชีเบื้องต้น 1	3(4)		
3207-2004	การสรรหาและคัดเลือกทรัพยากรมนุษย์	3(3)		
3207-2003	กลยุทธ์และการวางแผนทรัพยากรมนุษย์	3(3)		
3000-1605	พลศึกษา สุขศึกษาและนันทนาการเพื่อสุขภาพและสังคม	2(2)		
3002-1002	กิจกรรมเสริมหลักสูตร	0(2)		
		20(26)		

รายวิชาที่แนะนำให้เทียบโอนความรู้และประสบการณ์/เรียนรู้และปฏิบัติงานในสถานประกอบการ
หรือศึกษาด้วยตนเอง

รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วยกิต	ผลการเรียน	หมายเหตุ
3000-0201	โปรแกรมสำเร็จรูปในงานอาชีพ	3(4)		
3000-1301	ชีวิตและวัฒนธรรมไทย	1(1)		
3207-2102	การจัดการทรัพยากรมนุษย์ 2*	5(10)		
		9(15)		

* เรียนรู้และปฏิบัติงานในสถานประกอบการ

ภาคเรียนที่ 3 ภาคฤดูร้อน

รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วยกิต	ผลการเรียน	หมายเหตุ
3200-0001	ธุรกิจทั่วไป	2(2)		
3200-0003	บัญชีเบื้องต้น 2	3(4)		
3207-2006	การฝึกอบรมและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์	3(4)		
3207-2009	การประเมินผลการปฏิบัติงาน	3(3)		
		11(13)		

รายวิชาที่แนะนำให้เทียบโอนความรู้และประสบการณ์/เรียนรู้และปฏิบัติงานในสถานประกอบการ
หรือศึกษาด้วยตนเอง

รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วยกิต	ผลการเรียน	หมายเหตุ
3207-2103	การจัดการทรัพยากรมนุษย์ 3*	5(10)		
		5(10)		

* เรียนรู้และปฏิบัติงานในสถานประกอบการ

ภาคเรียนที่ 4

รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วยกิต	ผลการเรียน	หมายเหตุ
3000-0101	การพัฒนางานด้วยระบบคุณภาพและเพิ่มผลผลิต	3(3)		
3000-0203	เทคโนโลยีสารสนเทศเบื้องต้น	3(4)		
3000-1002	กฎหมายธุรกิจ	3(3)		
3207-2002	พฤติกรรมองค์กร	3(3)		
3207-2005	การจัดค่าจ้างและสวัสดิการ	3(3)		
3000-1606	มนุษย์สัมพันธ์ในการทำงาน	2(2)		
3000-1603	กีฬา พัฒนาสุขภาพและบุคลิกภาพ	2(2)		
3001-0003	กิจกรรมเสริมหลักสูตร 3	0(2)		
		19(22)		

รายวิชาที่แนะนำให้เทียบโอนความรู้และประสบการณ์/เรียนรู้และปฏิบัติงานในสถานประกอบการ
หรือศึกษาด้วยตนเอง

รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วยกิต	ผลการเรียน	หมายเหตุ
3204-6001	โครงการ	4(4)		
3207-2015	เทคนิคการจัดการประชุมสัมมนา	3(3)		
		7(7)		

แผนการเรียนรู้หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)

พุทธศักราช 2546 ประเภทวิชาเทคนิคอุตสาหกรรม

สาขา งานติดตั้งและบำรุงรักษา (แบบเทียบโอนความรู้และประสบการณ์)

ภาคเรียนที่ 1

รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วยกิต	ผลการเรียน	หมายเหตุ
3000-1101	ทักษะภาษาไทยเพื่ออาชีพ	3(3)		
3000-1201	ทักษะพัฒนาเพื่อการสื่อสารภาษาอังกฤษ 1	2(3)		
3000-1220	ภาษาอังกฤษพื้นฐาน	1(2)		
3000-1601	ห้องสมุดกับการรู้สารสนเทศ	1(1)		
3000-1502	คณิตศาสตร์ 2	3(3)		
3102-0002	งานเครื่องมือกลเบื้องต้น	3(5)		
3100-0002	งานเขียนแบบเทคนิค	2(4)		
3000-1304	การเมืองการปกครองไทย	2(2)		
3111-4101	ปฏิบัติงานติดตั้งและบำรุงรักษา 1	6(*)		
		23(23)		

รายวิชาที่แนะนำให้เทียบโอนความรู้และประสบการณ์/เรียนรู้และปฏิบัติงานในสถานประกอบการ

หรือศึกษาด้วยตนเอง

รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วยกิต	ผลการเรียน	หมายเหตุ
3100-0004	วัสดุช่าง	2(2)		ปรับปรุง
3111-0001	งานซ่อมบำรุงรักษาเบื้องต้น	2(4)		ปรับปรุง
3000-1601	นันทนาการเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต	2(2)		
3001-0001	กิจกรรมเสริมหลักสูตร	0(2)		
		6(10)		

ภาคเรียนที่ 2

รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วยกิต	ผลการเรียน	หมายเหตุ
3000-1202	ทักษะเพื่อพัฒนาเพื่อการสื่อสารภาษาอังกฤษ 2	2(3)		
3000-1209	ภาษาอังกฤษในสถานประกอบการ	1(1)		
3000-1426	วิทยาศาสตร์	3(4)		
3000-0001	งานไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์	2(4)		
3111-2002	อ่านและเขียนแบบเครื่องกล	2(3)		
3111-2003	เทคโนโลยีเครื่องมือกล	3(5)		
3100-0101	กลศาสตร์วิศวกรรม	3(3)		
3111-2004	งานวางผังโรงงาน	2(3)		
3100-0005	งานวัดละเอียด	2(3)		ปรับพื้น
3000-1605	พลศึกษา สุขศึกษาและนันทนาการเพื่อสุขภาพและสังคม	2(2)		
3111-4102	ปฏิบัติงานติดตั้งบำรุงรักษา 2	5(*)		
		28(31)		

รายวิชาที่แนะนำให้เทียบโอนความรู้และประสบการณ์/เรียนรู้และปฏิบัติงานในสถานประกอบการ
หรือศึกษาด้วยตนเอง

รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วยกิต	ผลการเรียน	หมายเหตุ
3100-0001	งานเทคนิคพื้นฐาน	3(5)		ปรับพื้น
3100-0158	การจัดการความปลอดภัย	2(3)		
3000-1301	ชีวิตและวัฒนธรรมไทย	1(1)		
3000-0002	กิจกรรมเสริมหลักสูตร	0(2)		
		6(11)		

ภาคเรียนที่ 3

รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วยกิต	ผลการเรียน	หมายเหตุ
3100-0117	มาตรวิทยาวิศวกรรม	2(3)		
3101-0003	งานเครื่องยนต์แก๊สโซลีน	3(5)		ปรับพื้น
3100-0152	การควบคุมคุณภาพ	3(3)		
3100-0112	วัสดุอุตสาหกรรม	2(3)		
3100-0005	กรรมวิธีการผลิต	2(2)		
3111-2001	งานไฟฟ้าอุตสาหกรรม	2(3)		
3111-4103	ปฏิบัติติดตั้งและบำรุงรักษา 3	5(0)		
		19(22)		

ภาคเรียนที่ 4

รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วยกิต	ผลการเรียน	หมายเหตุ
3000-1526	แคลคูลัส 1	3(3)		
3100-0152	การบริหารงานอุตสาหกรรม	2(2)		
3100-0106	นิวเมติกและไฮโดลิกส์	3(4)		
3000-1606	มนุษย์สัมพันธ์ในการทำงาน	2(2)		
3000-0101	การพัฒนางานด้วยระบบคุณภาพและเพิ่มผลผลิต	3(3)		
3100-0107	ความแข็งแรงของวัสดุ	3(3)		
3000-0201	โปรแกรมสำเร็จรูปในงานอาชีพ	3(4)		
3000-1003	กีฬาพัฒนาสุขภาพและบุคลิกภาพ 2	2(2)		
3111-4102	ปฏิบัติติดตั้งบำรุงรักษา 4	5(0)		
		26(23)		

รายวิชาที่แนะนำให้เทียบโอนความรู้และประสบการณ์/เรียนรู้และปฏิบัติงานในสถานประกอบการ
หรือศึกษาด้วยตนเอง

รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วยกิต	ผลการเรียน	หมายเหตุ
3111-6001	โครงการ	4(0)		
3001-0003	กิจกรรมเสริมหลักสูตร 3	0(2)		
		4(2)		

2.6 แนวทางการเทียบโอนผลการเรียนรู้

สำนักมาตรฐานการอาชีวศึกษาและวิชาชีพ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2547 : 110-119) ได้จัดทำเอกสารประกอบการใช้หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2545 และหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2546 โดยกำหนดแนวทางการเทียบโอนผลการเรียนรู้ ดังนี้

1. หลักการและเหตุผล

สืบเนื่องจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 15 กำหนดให้การจัดการศึกษามีสามรูปแบบ คือ การศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย และให้ผู้เรียนสามารถนำผลการเรียนที่สะสมไว้มาเทียบโอนในระหว่างรูปแบบเดียวกันหรือต่างรูปแบบได้ ไม่ว่าจะเป็นผลการเรียนจากสถานศึกษาเดียวกันหรือไม่ก็ตาม รวมทั้งจากการเรียนรู้นอกระบบและตามอัธยาศัย จากการฝึกอาชีพ ประสบการณ์ชีวิต หรือจากประสบการณ์การทำงาน ประกอบกับปัจจุบันโลกไร้พรมแดน เป็นยุคข้อมูลข่าวสาร เทคโนโลยี สภาพของสังคมและเศรษฐกิจที่พัฒนาไปอย่างรวดเร็วทำให้ประชาชน นักเรียน นักศึกษา มีโอกาสหาความรู้ได้หลากหลายวิธี มีแหล่งให้ศึกษาหาความรู้ มีอุปกรณ์ช่วยในการศึกษาหลากหลาย การเรียนรู้เกิดได้ทุกสถานการณ์ เช่น การทำงาน การพบปะสังสรรค์ การเข้าร่วมกิจกรรมชมรม กีฬา อาสาสมัคร กิจกรรมทางศาสนาและสังคม ซึ่งการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นเรียนดังกล่าวไม่เป็นมาตรฐานเดียวกัน การเทียบโอนความรู้และประสบการณ์เข้าสู่หน่วยกิตจะช่วยให้ผู้ประกอบอาชีพสามารถพัฒนาสมรรถนะตนเองได้วุฒิ ปวช. หรือ ปวส. ที่มีมาตรฐานแต่ละสาขาวิชาอย่างชัดเจนในระยะเวลาที่น้อยกว่านักเรียน นักศึกษาปกติที่ศึกษาในระบบเพียงอย่างเดียว

การเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ เป็นการยอมรับผลการเรียนรู้ที่ได้จากประสบการณ์ ดังนั้นการจัดการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ของสถาบันการอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จึงเปิดโอกาสให้นักเรียน นักศึกษา ประชาชน สามารถนำความรู้และประสบการณ์มาขอรับการประเมินเทียบโอน เพื่อยกเว้นการเรียนรายวิชาในสถานศึกษาที่เข้าเรียน และนับเป็นส่วนหนึ่งของผลการเรียนตามหลักสูตร ตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติดังกล่าว

สำหรับการเทียบโอนผลการเรียนรายวิชา/กลุ่มวิชาในหลักสูตรเดียวกันหรือต่างหลักสูตร ซึ่งเป็นการจัดการศึกษาในระบบและนอกระบบ สถานศึกษาสามารถดำเนินการได้ตามปกติ

2. วัตถุประสงค์

เพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียน นักศึกษา นำความรู้และประสบการณ์มาทำการประเมินเทียบโอนเข้าสู่หน่วยกิต เป็นการยอมรับความรู้และประสบการณ์ให้เป็นส่วนหนึ่งของผลการเรียนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)

3. ขอบข่าย

การเทียบโอนผลการเรียนรู้ สามารถดำเนินการได้ 2 ลักษณะ คือ การเทียบโอนความรู้และประสบการณ์จากการศึกษานอกระบบและตามอัธยาศัย และการเทียบโอนผลการเรียนรายวิชา/กลุ่มวิชาจากการศึกษาในระบบและนอกระบบ

การเทียบโอนความรู้และประสบการณ์เข้าสู่หน่วยกิต ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) สามารถดำเนินการได้ทุกหมวดวิชา โดยเทียบโอนได้ไม่เกิน 2 ใน 3 ของจำนวนหน่วยกิตตามโครงสร้างหลักสูตร สำหรับรายวิชาที่เรียนจากหลักสูตรอื่นของกระทรวงศึกษาธิการที่อยู่ในระดับเดียวกันหรือเทียบเท่า และยังไม่จบหลักสูตรสามารถนำผลการเรียนมาเทียบโอนได้ โดยปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการจัดการศึกษาและการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ที่กำหนดไว้

4. ประโยชน์ของการเทียบโอนความรู้และประสบการณ์เข้าสู่หน่วยกิต มีประโยชน์ในด้านต่าง ๆ ดังนี้

4.1 ด้านผู้เรียน

- 1) ลดการเรียนซ้ำในรายวิชา/กลุ่มวิชาที่มีประสบการณ์มาแล้ว
- 2) การเรียนในชั้นเรียนน้อยลง ลดเวลาการเดินทาง
- 3) ประหยัดค่าใช้จ่าย
- 4) ผู้เรียนสนใจเรียนหรือฝึกอบรมในระบบมากขึ้น
- 5) ผู้ที่เรียนไม่จบการศึกษาในระบบมีโอกาสเลือกเรียนได้ตามความต้องการ
- 6) เมื่อสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรวิชาชีพ สามารถนำไปใช้ในการเข้าทำงานหรือเลื่อนตำแหน่งสูงขึ้น

4.2 ด้านหลักสูตร

- 1) การบริหารงานหลักสูตร ระบบการเทียบโอนความรู้และประสบการณ์งานอาชีพเข้าสู่หน่วยกิต ช่วยให้รัฐประหยัดค่าใช้จ่ายต่อหัว เช่น ค่าวัสดุอุปกรณ์ ค่าวัสดุฝึก เป็นต้น
- 2) หลักสูตรต้องกำหนดสมรรถนะ (Competency based curriculum) ทำให้ผู้สำเร็จการศึกษามีความรู้และประสบการณ์ ปฏิบัติงาน ได้ตรงตามความต้องการของสถานประกอบการหรือนายจ้าง

4.3 ด้านธุรกิจ

- 1) การเทียบโอนความรู้และประสบการณ์งานอาชีพช่วยให้นายจ้าง/ลูกจ้าง มีการตกลงกันเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายและวิธีประเมินผลงานอย่างมีประสิทธิภาพ
- 2) สถานประกอบการจะมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพของลูกจ้าง/พนักงาน ที่มีคุณภาพตามหลักสูตรการศึกษาในระบบ

3) สถานประกอบการหรือหน่วยงานของทางราชการหรือผู้ประกอบการอาชีพอิสระ ไม่ต้องเสียเวลาค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรมบุคลากรใหม่

4.4 ด้านอื่น ๆ

- 1) บุคลากรของสถานประกอบการหรือหน่วยงานของทางราชการหรือผู้ประกอบการอาชีพอิสระ ตระหนักในการพัฒนาความรู้ความสามารถและทักษะตนตลอดเวลา
- 2) การเรียนรู้ การฝึกเฉพาะด้านที่จำเป็นต่องานในหน้าที่ ช่วยประหยัดเวลาได้มาก
- 3) บุคลากรมีความกระตือรือร้นเพื่อความก้าวหน้าในอาชีพ และพัฒนาทักษะที่ขาดแคลน ส่งผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของชาติโดยรวม

4) สถานประกอบการสามารถสร้างงาน ผลิตงานได้ตามความต้องการของลูกค้า
 ในกรณีที่ต้องการสำเร็จการศึกษา หรือฝึกอบรมให้เร็วขึ้น หรือไม่ต้องการเรียนในชั้นเรียนสามารถขอประเมินความรู้ตามรายวิชาหรือกลุ่มวิชาในหลักสูตรได้ ถ้าผู้ขอเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ ผ่านเกณฑ์การประเมินมาตรฐานขั้นต่ำที่กำหนดไว้ สามารถเทียบเป็นหน่วยกิตได้โดยไม่ต้องเรียนในรายวิชาหรือกลุ่มวิชานั้น

5. หลักเกณฑ์การขอประเมินเทียบโอนความรู้และประสบการณ์

5.1 คุณสมบัติของผู้ขอรับการประเมิน

5.1.1 เป็นนักเรียน นักศึกษา ในสถานศึกษาที่เปิดสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) หรือหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)

5.1.2 มีพื้นความรู้และประสบการณ์ในรายวิชา หรือกลุ่มวิชาที่ขอประเมิน โดยมีหลักฐานที่แสดงถึงความรู้และประสบการณ์

5.2 เงื่อนไขการขอรับการประเมินเทียบโอนความรู้และประสบการณ์เข้าสู่หน่วยกิต

ให้ปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการจัดการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) หรือหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ดังนี้

5.2.1 นักเรียน/นักศึกษา ลงทะเบียนเพื่อประเมินเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ได้ไม่เกิน 2 ใน 3 ของจำนวนกิตตามโครงสร้างของหลักสูตร

5.2.2 นักเรียน/นักศึกษา ที่มีประสบการณ์ในงานอาชีพ หรือฝึกงานในสถานฝึกอาชีพหรือทำงานในงานอาชีพนั้นอยู่แล้ว หรือมีความรู้ในรายวิชาตามหลักสูตรดังกล่าวก่อนเข้าเรียนหนังสือ เข้าเรียนแล้วแต่ขอไปเรียน หรือฝึกปฏิบัติในสถานฝึกอาชีพ จะขอประเมินเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ เพื่อยกเว้น การเรียนรายวิชานั้นได้ นักเรียน นักศึกษาที่ประเมินแล้วไม่ผ่านเกณฑ์ จะขอประเมินเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ในภาคเรียนนั้นอีกไม่ได้ แต่สามารถลงทะเบียนเรียนในภาคเรียนนั้นได้ หรือสามารถขอรับคำแนะนำจากคณะกรรมการเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการขอรับการประเมินในภาคเรียนต่อไป

5.3 วิธีการประเมินเพื่อเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ ดำเนินการดังนี้

5.3.1 การประเมินเบื้องต้น

1) พิจารณาหลักฐานที่ทางราชการและ/หรือสถานประกอบการออกให้ เช่น ใบสำคัญวุฒิบัตร เกียรติบัตร หนังสือรับรองของสถานประกอบการ รางวัล ฯลฯ

หลักฐานที่นำมาแสดง พิจารณาเงื่อนไข ดังนี้

- หลักฐานต้องมีอายุ ไม่เกิน 5 ปี นับถึงวันขอประเมิน หรือให้อยู่ในดุลยพินิจของสถานศึกษา ถ้าเป็นหลักฐานที่ภาคเอกชนออกให้ต้องเป็นภาคเอกชนที่ประกอบการถูกต้องตามกฎหมาย

- รายวิชา/กลุ่มวิชาที่เสนอขอให้ประเมินจะต้องมีจำนวนชั่วโมงปฏิบัติงานและ/หรือฝึกอบรมไม่น้อยกว่าจำนวนชั่วโมงของรายวิชาที่กำหนดไว้ในหลักสูตร และมีสมรรถนะ หรือเนื้อหาสาระที่สอดคล้องกับรายวิชา/กลุ่มวิชา ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60

2) พิจารณาข้อมูลการสัมภาษณ์เบื้องต้น

5.3.2 การประเมินความรู้และประสบการณ์ ใช้วิธีการและเครื่องมือประเมินที่หลากหลายตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรที่ขอประเมิน โดยคณะกรรมการประเมินเป็นผู้ดำเนินการ

5.3.3 การตัดสินผลการประเมินและการให้ค่าระดับผลการประเมิน

1) ให้ตัดสินผลการประเมินเป็นรายวิชาตามรายวิชาในหลักสูตร

2) ต้องได้คะแนนจากการประเมินเพื่อเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ เข้าสู่หน่วยกิต ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 50 แต่ละรายวิชาที่ขอประเมิน ถ้ามีทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ให้ทำการประเมินทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ บางส่วนอาจประเมินเช่นเดียวกับการประเมินผลการเรียนในสถานศึกษาปกติ และเวลาที่ใช้ในการประเมินต้องไม่น้อยกว่าเวลาเรียนต่อสัปดาห์ที่กำหนดไว้ในหลักสูตร หรืออยู่ในดุลยพินิจของสถานศึกษา

3) ให้ใช้ค่าตัวเลขแสดงค่าระดับผลการประเมินตามค่าระดับผลการเรียน ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรที่ขอประเมินเทียบโอนความรู้และประสบการณ์

5.3.4 วิธีการประเมินตามข้อ 5.3.1 และ 5.3.2 สถานศึกษาอาจจัดให้มีการประเมินเป็นกลุ่มหรือเป็นรายบุคคลก็ได้ ทั้งนี้ให้อยู่ในดุลยพินิจและความพร้อมของสถานศึกษา

5.4 ผู้ประเมิน

ให้สถานศึกษาที่ทำหน้าที่ประเมิน แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อดำเนินการประเมิน ดังนี้

5.4.1 คณะกรรมการประเมินเบื้องต้น ประกอบด้วย ผู้รับผิดชอบไม่น้อยกว่า 3 คน โดยมีรองผู้อำนวยการสถานศึกษาฝ่ายวิชาการ หัวหน้างานหลักสูตรและการสอน หัวหน้างานวัดผลและประเมินผล การศึกษา ร่วมเป็นคณะกรรมการทำหน้าที่ประเมินจากหลักฐานข้อมูลและผู้ขอรับการประเมินนำมาแสดงไว้และสัมภาษณ์

5.4.2 คณะกรรมการประเมินความรู้และประสบการณ์ ประกอบด้วย ผู้รับผิดชอบไม่น้อยกว่า 3 คน โดยมีหัวหน้าแผนกวิชาหรือหัวหน้าคณะวิชา ผู้สอนหรือครูฝึกในรายวิชานั้น และผู้เชี่ยวชาญด้านวิชาชีพพร้อมเป็นคณะกรรมการทำหน้าที่ประเมินว่าผู้ขอรับการประเมินมีความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ ความชำนาญ เจตคติ รวมทั้งกิจนิสัยตามสมรรถนะ (Competencies) ในรายวิชา ที่ขอประเมิน ผ่านเกณฑ์หรือไม่ การประเมินต้องดำเนินการให้มีมาตรฐานชัดเจน สมเหตุสมผล ยุติธรรม โปร่งใส และตรวจสอบได้

6. แนวทางการเทียบโอนผลการเรียน (รายวิชา/กลุ่มวิชา)

เพื่อให้สถานศึกษาสามารถดำเนินการเทียบโอนผลการเรียนได้อย่างมีหลักเกณฑ์ มีมาตรฐานด้านวิชาการ มีความยุติธรรมและโปร่งใส สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาได้กำหนดหลักเกณฑ์การเทียบโอนผลการเรียนให้สถานศึกษาแต่ละแห่งใช้เป็นแนวปฏิบัติในการเทียบโอนผลการเรียนของสถานศึกษา ดังนี้

6.1 คุณสมบัติของผู้ขอเทียบโอนผลการเรียน

เป็นนักเรียน/นักศึกษา ในสถานศึกษาที่เปิดสอนตามหลักสูตรประกาศนียบัตร (ปวช.) หรือหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)

6.2 เกณฑ์การเทียบโอนผลการเรียน

6.2.1 ในภาคเรียนแรกที่ขึ้นทะเบียนเป็นนักเรียน/นักศึกษา ให้นักเรียน/นักศึกษายื่นคำร้องพร้อมหลักฐานการศึกษาหรือใบแสดงผลการเรียน ที่ประสงค์จะขอเทียบโอนตามระยะเวลาที่สถานศึกษากำหนด

สำหรับในภาคเรียนอื่นสถานศึกษาสามารถอนุญาตให้นักเรียน/นักศึกษา ไปเรียนรายวิชาจากสถานศึกษาแห่งอื่นและรับโอนผลการเรียนได้ ในกรณีที่สถานศึกษาไม่สามารถเปิดสอนรายวิชาได้

6.2.2 ให้หัวหน้าสถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการเทียบโอนผลการเรียนจำนวนไม่น้อยกว่า 3 คน โดยคณะกรรมการประกอบด้วย รองผู้อำนวยการสถานศึกษาฝ่ายวิชาการ หัวหน้างานหลักสูตรและการสอน หัวหน้างานวัดผลและประเมินผลการศึกษา และผู้เกี่ยวข้องอื่น ๆ

6.2.3 ผู้ขอเทียบโอนผลการเรียนจะสำเร็จการศึกษาได้ต้องลงทะเบียนเรียนและมีเวลาเรียนในสถานศึกษาแห่งนั้นไม่น้อยกว่า 1 ภาคเรียนตามหลักสูตรที่ขอเทียบโอน

6.2.4 อายุของผลการเรียน ที่จะนำมาขอเทียบโอนผลการเรียนนั้น ให้อยู่ในดุลยพินิจของคณะกรรมการเทียบโอนผลการเรียน ทั้งนี้ให้พิจารณาจากพื้นฐานธรรมชาติวิชา ความทันสมัย ทันต่อเหตุการณ์ และสอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงในโลกปัจจุบัน

6.2.5 การเทียบโอนผลการเรียน ให้คณะกรรมการเทียบโอนผลการเรียนดำเนินการพิจารณาจากหลักฐานการศึกษาที่นำมาแสดงเพื่อขอเทียบโอนผลการเรียนตามวิธีการเทียบโอนผลการเรียน

6.2.6 ผลการเรียนที่ได้รับการเทียบโอนให้คงผลการเรียนตามหลักฐานเดิมที่ปรากฏ หรือให้ผลการเรียนใหม่ที่ได้จากการประเมิน แต่ต้องไม่สูงกว่าผลการเรียนเดิม

6.2.7 ให้สถานศึกษาเป็นผู้อนุมัติผลการเทียบโอน

6.3 วิธีการเทียบโอนผลการเรียน

6.3.1 การเทียบโอนผลการเรียนจากหลักสูตรเดียวกัน

- 1) ให้สถานศึกษาปรับโอนผลการเรียนทุกรายวิชา
- 2) รายวิชาที่ได้ระดับผลการเรียน 1 สถานศึกษาจะปรับโอนหรือทำการประเมินใหม่ก่อนรับโอนก็ได้

3) ในกรณีย้ายสถานศึกษา หากมีผลการเรียนต่ำกว่าเกณฑ์ขั้นต่ำ (ไม่ผ่าน) ในรายวิชาใดและมีสิทธิได้รับการประเมินใหม่ตามที่กำหนดไว้ในระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการประเมินผลการเรียนให้สถานศึกษาเดิมดำเนินการประเมินใหม่ก่อน หากมีเหตุสุดวิสัยให้สถานศึกษา ที่รับเข้าเรียนดำเนินการประเมินใหม่ได้ โดยสถานศึกษาใช้ดุลยพินิจเป็นราย ๆ ไป

6.3.2 การเทียบโอนผลการเรียนจากหลักสูตรอื่นที่มีลักษณะเดียวกันของหน่วยงานสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ สถานศึกษาเอกชน หรือหน่วยงานของราชการ

- 1) เป็นรายวิชา หรือกลุ่มวิชาที่มีจุดประสงค์และเนื้อหาใกล้เคียงกัน ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 60 และมีจำนวนหน่วยกิตไม่น้อยกว่าหน่วยกิตของรายวิชาที่ระบุในหลักสูตร
- 2) รายวิชาที่ได้ระดับผลการเรียนตั้งแต่ 2 ขึ้นไป สถานศึกษาจะปรับโอนผลการเรียนหรือจะทำการประเมินใหม่ แล้วจึงรับโอนรายวิชานั้นก็ได้

6.3.3 การเทียบโอนผลการเรียนจากหลักสูตร ปวช. หรือ ปวส. ของสถาบันการศึกษา หรือหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลายอื่นในระดับเดียวกัน สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ สถาบันการศึกษาเอกชนหรือหน่วยงานราชการ

- 1) เป็นรายวิชาหรือกลุ่มวิชาที่มีจุดประสงค์และเนื้อหาใกล้เคียงกันไม่ต่ำกว่า ร้อยละ 60 และมีจำนวนหน่วยกิตไม่น้อยกว่าหน่วยกิตของรายวิชาในหลักสูตร
- 2) รายวิชาที่ได้ระดับผลการเรียนต่ำกว่า 2 ให้สถานศึกษาที่รับโอนผลการเรียนทำการประเมินใหม่ ถ้าเห็นว่ามีผลตามเกณฑ์มาตรฐานแล้วจึงรับโอนรายวิชานั้น
- 3) รายวิชาที่ได้ระดับผลการเรียนตั้งแต่ 2 ขึ้นไป สถานศึกษาจะปรับโอนผลการเรียนหรือจะทำการประเมินใหม่แล้วจึงรับโอนรายวิชานั้นก็ได้

รายวิชาที่มีการประเมินใหม่ตาม 6.3.1 และ 6.3.2 และ 6.3.3 ระดับผลการเรียนให้เป็นไปตามผลการประเมินใหม่ แต่ต้องไม่สูงกว่าเดิม

6.3.4 การเทียบโอนผลการเรียนของผู้ที่สถานศึกษาให้พ้นสภาพ ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการประเมินผลการเรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) หรือหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)

- 1) ให้รับโอนเฉพาะรายวิชาที่ยังปรากฏในหลักสูตร หรือรายวิชา/กลุ่มวิชา ที่มีเนื้อหาใกล้เคียงกันไม่ต่ำกว่าร้อยละ 60 และมีจำนวนหน่วยกิตไม่น้อยกว่าหน่วยกิตของรายวิชาในหลักสูตร
- 2) ให้รับโอนเฉพาะรายวิชาที่ได้ระดับผลการเรียนตั้งแต่ 2 ขึ้นไป

7. แนวทางการจัดการประเมินโอนผลการเรียนรู้ของสถานศึกษา

7.1 ขั้นตอนปฏิบัติการประเมินเทียบโอนผลการเรียนรู้ของสถานศึกษา

- 7.1.1 จัดทำประกาศและประชาสัมพันธ์ให้นักเรียน/นักศึกษาทราบ
- 7.1.2 จัดเตรียมแบบคำร้องขอประเมินตามเกณฑ์ที่กำหนด
- 7.1.3 รับแบบคำร้องของผู้ขอรับการประเมินเพื่อเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ หรือเทียบโอนผลการเรียน
- 7.1.4 ดำเนินการประเมินเบื้องต้นและประกาศรายชื่อผู้มีสิทธิเข้ารับการประเมิน
- 7.1.5 แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการประเมินเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ และคณะกรรมการเทียบโอนผลการเรียน
- 7.1.6 ประชุมวางแผนการประเมินเพื่อเทียบโอนความรู้และประสบการณ์และเทียบโอนผลการเรียน
- 7.1.7 จัดดำเนินการเทียบโอนผลการเรียนสำหรับนักเรียน/นักศึกษาที่ยื่นคำร้องขอเทียบโอน ผลการเรียน เฉพาะผู้ขอรับการประเมินเทียบความรู้และประสบการณ์ดำเนินการต่อในข้อ 7.1.8 – 7.1.11
- 7.1.8 ประกาศหรือแจ้งวัน เวลา และสถานที่จัดให้มีการประเมิน เพื่อเทียบโอนความรู้และประสบการณ์
- 7.1.9 รับลงทะเบียนการขอประเมินเพื่อเทียบโอนความรู้และประสบการณ์
- 7.1.10 จัดเตรียมเครื่องมืออุปกรณ์ที่ต้องใช้ในการประเมินรายวิชา/กลุ่มวิชา
- 7.1.11 ดำเนินการประเมินตามวัน เวลา และสถานที่ที่กำหนดไว้
- 7.1.12 จัดทำเอกสารผลการประเมินเสนอหัวหน้าสถานศึกษาเพื่อขออนุมัติ
- 7.1.13 ประกาศผลการประเมินเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ และเทียบโอนผลการเรียน เพื่อนำผลการประเมินไปเทียบโอน ยกเว้นการเรียนรายวิชา

7.2 ขั้นตอนการขอประเมินเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ของนักเรียน/นักศึกษา

- 7.2.1 ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการประเมินเทียบโอนความรู้และประสบการณ์เข้าสู่หน่วยกิตจากสถานศึกษา
- 7.2.2 ยื่นคำร้องขอประเมินความรู้และประสบการณ์ พร้อมหลักฐาน ได้แก่
 - 1) บัตรประจำตัวนักเรียน/นักศึกษา
 - 2) หลักฐานที่แสดงความรู้และประสบการณ์ เช่น

- บันทึกประจำวัน ที่แสดงถึงสิ่งที่คุณขอรับการประเมินทำเป็นประจำวันที่
บ้าน สถานประกอบการ ฯลฯ

- แฟ้มสะสมงาน (Portfolio) โดยรวบรวมเอกสาร ภาพถ่าย สำเนา เกียรติบัตร
วุฒิปัตร จากการศึกษาทั้งในหรือนอกประเทศ การอบรมระยะสั้น รางวัลต่าง ๆ ที่เคยได้รับตลอดจนการปฏิบัติงาน
อาชีพที่ชัดเจน

- หนังสือรับรองจากนายจ้าง/ผู้ร่วมงาน/ผู้นำชุมชน ซึ่งแสดงถึงการมีความรู้
ทักษะ ความสามารถในด้านอาชีพ

- บุคคลที่คุณขอรับการประเมินสามารถอ้างอิงได้

- ชิ้นงานหรือผลงานดีเด่นด้านวิชาการ วิชาชีพ ฯลฯ

- หลักฐานหรือเอกสารที่แสดงผลตอบแทนทางธุรกิจ (ถ้ามี)

7.2.3 เข้ารับการประเมินเบื้องต้น

7.2.4 รับทราบผลการประเมินเบื้องต้น และเตรียมความพร้อมเข้ารับการประเมินเทียบโอน
ความรู้และประสบการณ์

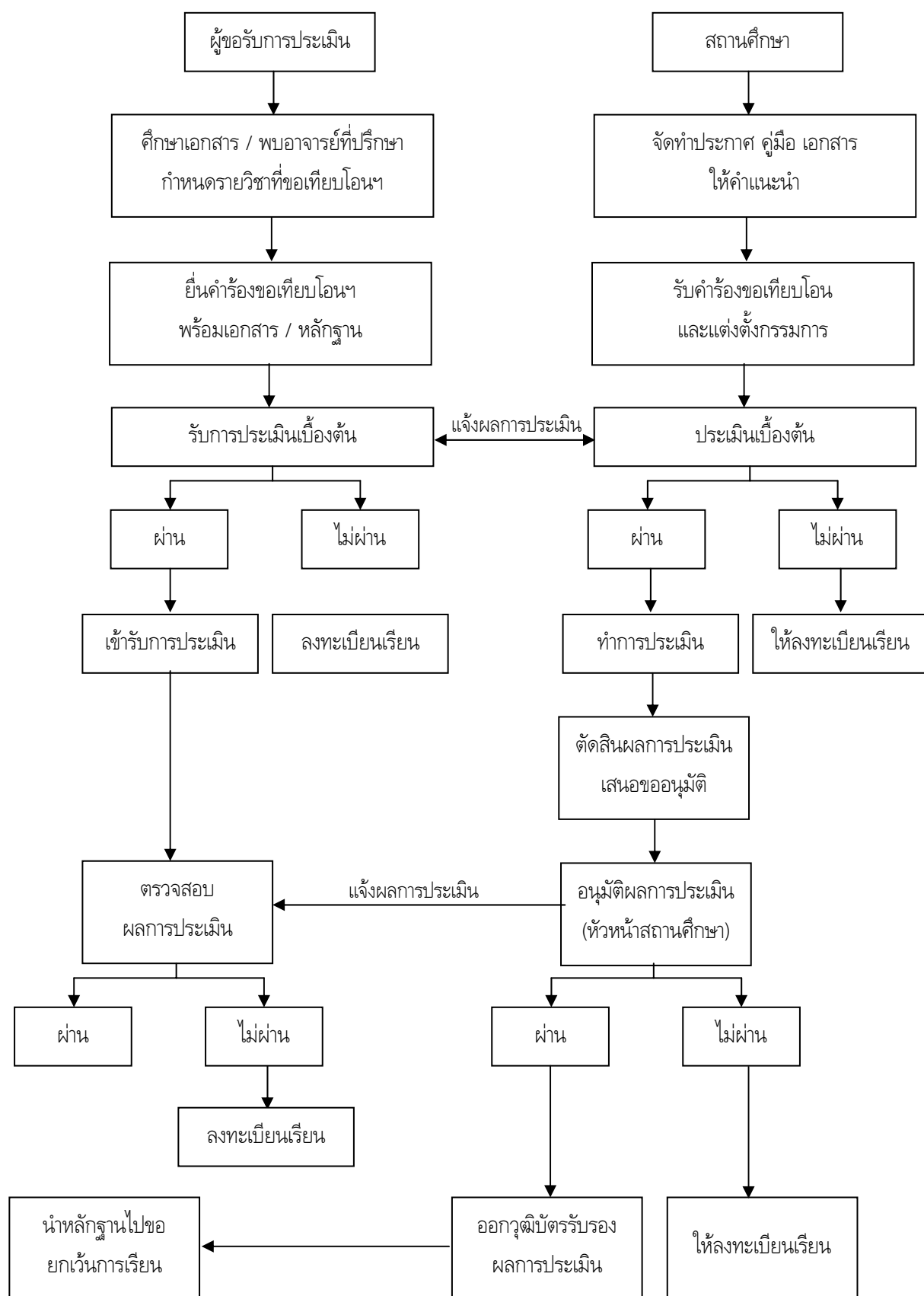
7.2.5 ลงทะเบียนขอประเมินตามระยะเวลาที่สถานศึกษากำหนด

7.2.6 เข้ารับการประเมินตามระยะเวลาและสถานที่ที่กำหนด

7.2.7 รับทราบผลการประเมิน

7.2.8 นำผลการประเมินไปเทียบโอนเพื่อยกเว้นการเรียน หรือลงทะเบียนเรียนรายวิชา

แผนภูมิขั้นตอนการประเมินเทียบโอนความรู้และประสบการณ์

จากรายงานการวิจัยเอกสาร เรื่อง การเทียบระดับและเทียบโอนผลการเรียนระดับอุดมศึกษาของไทย ของสถาบันในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ได้แยกประเภทไว้ดังนี้ (มัทนา สานติวัตร; และคณะ. 2538 : 13 – 21)

ประเภทที่ 1 มหาวิทยาลัยของรัฐประเภทจำกัดรับ หรือบางครั้งเรียกเป็นภาษาชาวบ้านว่ามหาวิทยาลัยปิด เป็นมหาวิทยาลัยที่จัดการศึกษาภายใต้พระราชบัญญัติการจัดตั้งเป็นอิสระของแต่ละสถาบัน สภามหาวิทยาลัยแต่ละสถาบันจะเป็นผู้กำหนดระเบียบกฎเกณฑ์ ว่าด้วยการเทียบระดับหรือเทียบโอนผลการเรียน ซึ่งเป็นการเทียบโอนผลการเรียนจากการศึกษาในระบบแบบทั้งสิ้น ดังที่ จิรณี ตันติรัตนวงศ์ (2543) ได้สรุปเกณฑ์การเทียบโอนผลการเรียนของมหาวิทยาลัยต่าง ๆ คือ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล และมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ไว้ซึ่งมีความคล้ายคลึงกันในแทบทุกสถาบัน คือ การรับโอนผลการเรียนจะเทียบเนื้อหาสาระของรายวิชาให้เทียบเท่ากันหรือไม่น้อยกว่า 3 ใน 4 ของเนื้อหา เป็นวิชาที่เรียนมาในระยะเวลาไม่เกิน 5 ปี หากเกินกว่าอาจมีการทดสอบเพิ่มเติม โดยปกติจะรับโอนรายวิชาที่มีผลการเรียน ไม่ต่ำกว่าเกรด C หรือระดับ 2.00 เฉพาะจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่รับไม่ต่ำกว่า S หรือ B ขึ้นไป จำนวนหน่วยกิตที่รับโอนจะไม่เกินครึ่งหนึ่งของจำนวนหน่วยกิตรวมตามหลักสูตรนั้น ๆ และเกรดที่รับโอนมาจะไม่นำไปรวมในการคิดคะแนนเฉลี่ยของการศึกษาในหลักสูตรใหม่ที่รับโอน ยกเว้นมหาวิทยาลัยขอนแก่นที่นำไปคิดรวมในคะแนนเฉลี่ย

นอกจากนี้ จิรณี ตันติรัตนวงศ์ (2543) ยังได้กล่าวถึงการที่มหาวิทยาลัย 8 แห่ง คือ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล มหาวิทยาลัยศิลปากร และมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ได้มีบันทึกข้อตกลงการโอนย้ายหน่วยกิต ระหว่างมหาวิทยาลัย พ.ศ. 2538 เพื่อส่งเสริมความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัยในการผลิตบัณฑิต โดยการใช้ทรัพยากรร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ ส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ และส่งเสริมประสบการณ์ทางวิชาการแก่นักศึกษาที่โอนย้ายหน่วยกิต

ประเภทที่ 2 มหาวิทยาลัยของรัฐประเภทไม่จำกัดรับ หรือที่เรียกเป็นภาษาชาวบ้านว่ามหาวิทยาลัยเปิด ซึ่งในปัจจุบันมีสองสถาบันคือ มหาวิทยาลัยรามคำแหง และมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ด้วยลักษณะเฉพาะของทั้งสองสถาบันซึ่งมีวัตถุประสงค์ที่จะเปิดโอกาสให้ประชาชนไทยทั่วทุกคนได้มีโอกาสในการศึกษาระดับอุดมศึกษา จึงไม่มีการจำกัดจำนวนที่รับเข้าศึกษาต่อ ไม่มีการสอบคัดเลือกเข้า การพิจารณาคุณสมบัติของผู้สมัครเข้าศึกษามีความยืดหยุ่นและคำนึงถึงหลากหลายกรณีและเปิดโอกาสการเทียบโอนผลการเรียนจากหลากหลายแห่ง ดังรายละเอียดที่จะกล่าวถึงต่อไปนี้

2.1 มหาวิทยาลัยรามคำแหง นอกจากรับผู้สมัครที่มีคุณสมบัติจบหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่าแล้ว ยังพิจารณารับสมัครผู้ที่จบหลักสูตรระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือเทียบเท่า ทั้งนี้ต้องเป็นข้าราชการ ซึ่งมีตำแหน่งและเงินเดือนตั้งแต่ระดับ 2 หรือเทียบเท่าขึ้นไป หรือเป็นหรือเคยเป็นข้าราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจหรือลูกจ้างของรัฐซึ่งได้ปฏิบัติงานมาแล้ว รวมกันไม่น้อยกว่า 5 ปี หรือเป็นหรือเคยเป็นสมาชิกรัฐสภา สมาชิกสภากรุงเทพมหานคร สมาชิกสภาจังหวัด สมาชิกสภาเขต สมาชิกสภาเมืองพัทยา สมาชิกสภาเทศบาล หรือ

เป็นหรือเคยเป็นสมาชิกสภาตำบลหรือสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล หรือกรรมการสุขาภิบาล โดยปฏิบัติหน้าที่มาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ปี หรือเป็นผู้ซึ่งสภามหาวิทยาลัยได้พิจารณาเห็นสมควรให้เข้าศึกษาได้ (มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2543) ทั้งนี้จะเห็นได้ว่ามหาวิทยาลัยได้รับเทียบคุณสมบัติของผู้ที่จบการศึกษาต่ำกว่าหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลายให้สามารถเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาตรีได้เทียบเท่ากับผู้ที่จบหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลายแล้ว สำหรับการเทียบโอนผลการเรียนจากการศึกษาในระบบสามารถกระทำได้โดยการพิจารณาของคณะกรรมการประจำคณะวิชาที่นักศึกษาสังกัด โดยมีการกำหนดจำนวนหน่วยกิตสูงสุดที่รับโอนได้ และกำหนดค่าระดับคะแนน รายวิชาไม่ต่ำกว่า C ทั้งนี้แตกต่างกันไปในแต่ละคณะวิชา

นอกจากนี้มหาวิทยาลัยรามคำแหงยังให้โอกาสแก่นักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหงที่เรียนครบ 8 ปีแล้ว และไม่สำเร็จการศึกษาหรือหมดสถานภาพการเป็นนักศึกษาตามประกาศมหาวิทยาลัยรามคำแหง ฉบับลงวันที่ 18 มีนาคม 2537 ที่ประสงค์จะกลับมาสมัครใหม่ ให้สามารถเทียบโอนหน่วยกิตวิชาที่เคยลงทะเบียนเรียนและสอบผ่านแล้วได้ทุกระบวนวิชา ซึ่งการรับเทียบโอนเช่นนี้ทำให้นักศึกษาไม่เสียเวลาเรียนซ้ำโดยเสียค่าใช้จ่ายเพิ่มอีก

ในปัจจุบันมหาวิทยาลัยรามคำแหงมีการรับสมัครเข้าศึกษาเป็นรายวิชาโดยไม่รับปริญญา (Non-Degree) ซึ่งเป็นการเปิดโอกาสให้หน่วยงานทั้งของรัฐและเอกชนส่งบุคลากรเข้าศึกษาเป็นรายกระบวนวิชา เพื่อเพิ่มพูนความรู้ความสามารถอันจะส่งผลให้ประสบความสำเร็จในการทำงาน และการรับสมัครในลักษณะเช่นนี้สามารถรับผู้ที่กำลังศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือการศึกษานอกโรงเรียนเข้ามาเรียนได้ ผลการเรียนเหล่านี้สามารถสะสมไว้และนำมาขอเทียบโอน เมื่อสมัครเข้าเรียนหลังจบหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลายแล้วได้ (มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2543) การเทียบโอนลักษณะเช่นนี้ได้มีการกำหนดจำนวนสูงสุดของหน่วยกิตที่จะรับเทียบโอนไว้

สำหรับการเปิดโอกาสให้มีการเทียบโอนผลการเรียนจากการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยนั้น ปัจจุบันมหาวิทยาลัยรามคำแหงเป็นมหาวิทยาลัยของรัฐแห่งแรกที่ได้ออกข้อบังคับมหาวิทยาลัยว่าด้วยการเทียบโอนผลการเรียนรู้ในการศึกษาระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2542 ฉบับลงวันที่ 20 ธันวาคม 2542 โดยเริ่มใช้ข้อบังคับนี้ ตั้งแต่ภาค 1 ปีการศึกษา 2543 เป็นต้นไป ภายใต้สาระสำคัญคือการเปิดโอกาสให้มีการเทียบโอนผลการเรียนทั้งจากการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ทั้งนี้ได้แจกแจงวิธีเสนอผลงานการเรียนรู้อันให้อำนาจการกำหนดจำนวนหน่วยกิตของการเทียบโอนผลการเรียนรู้ให้เป็นของคณะกรรมการประจำคณะวิชาที่จะรับเข้าศึกษาเป็นรายกรณี และในกรณีพิเศษให้อธิการบดีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการที่ปรึกษาของสภามหาวิทยาลัย มีอำนาจพิจารณาได้ตามที่เห็นสมควร (มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2542)

2.2 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช มหาวิทยาลัยรับผู้จบมัธยมศึกษาปีที่ 3 หรือเทียบเท่า และมีประสบการณ์ในการทำงานไม่น้อยกว่า 5 ปี โดยมีอายุไม่ต่ำกว่า 25 ปีบริบูรณ์ ก็เทียบระดับผู้เรียนเทียบเท่ามัธยมศึกษาปีที่ 6 และมาศึกษาต่อระดับปริญญาตรี และหากมีประสบการณ์วิชาชีพในสาขาที่จะศึกษาก็สามารถเทียบโอนรายวิชาได้อีกด้วย โดยอยู่ในดุลยพินิจของสภาวิชาการของมหาวิทยาลัย

กรณีพิเศษสำหรับเปิดโอกาสให้บุคคลมีโอกาสเข้าศึกษาอุดมศึกษาเฉพาะบางสาขา ซึ่งมหาวิทยาลัยได้เคยปฏิบัติได้เคยปฏิบัติเมื่อปี 2526 โดยร่วมมือกับกรมการปกครองกระทรวงมหาดไทย รับเจ้าหน้าที่ปกครองท้องถิ่น ได้แก่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน สารวัตรกำนัน เป็นต้น มาเข้าศึกษาในหลักสูตรที่พัฒนาความเป็นผู้บริหารเพื่อเป็นผู้นำในท้องถิ่น โดยกำหนดให้ศึกษาและเมื่อสอบได้ 8 รายวิชา ครบตามหลักสูตรก็จะได้รับประกาศนียบัตรการปกครองท้องถิ่น ซึ่งมหาวิทยาลัยจะเทียบความรู้ให้เทียบเท่ากับมัธยมศึกษาตอนปลายก็สามารถเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรีในสาขาวิชารัฐศาสตร์ของมหาวิทยาลัยได้ (จิรณี ตันศิริตวันวงศ์, 2543)

มหาวิทยาลัยได้จัดโครงการการศึกษาต่อเนื่อง ซึ่งเปิดโอกาสให้ผู้สมัครมีคุณสมบัติหลากหลาย ไม่จำกัดอายุ เพศ หรือวุฒิการศึกษา ทั้งนี้เป็นโครงการที่จัดขึ้นเพื่อส่งเสริมการศึกษาตลอดชีวิต โดยผู้เข้าศึกษาจะเลือกเรียนได้ครั้งละไม่เกิน 2 ชุติวิชาหรือ 1 รายวิชา เป็นการเรียนการสอนระบบทางไกลโดยไม่มุ่งปริญญาบัตร แต่ผู้สอบผ่านในชุติวิชาหรือรายวิชาจะได้สัมฤทธิ์บัตรรับรองความรู้และสามารถนำชุติวิชาหรือรายวิชาที่สอบผ่านเทียบโอนเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาตรีหรือประกาศนียบัตรของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชได้เมื่อสมัครเป็นนักศึกษาใหม่ สำหรับการเทียบโอนสัมฤทธิ์บัตรเพื่อศึกษาต่อปริญญาบัตรนั้น จะสามารถโอนได้ไม่เกิน 3 ชุติวิชา และจะต้องเป็นชุติวิชาที่สอบผ่านมาแล้วไม่เกิน 3 ปี ส่วนสัมฤทธิ์บัตรของรายวิชาต่าง ๆ จะเทียบโอนมาศึกษาได้เฉพาะหลักสูตรระดับประกาศนียบัตรของมหาวิทยาลัยเท่านั้น (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2543)

สำหรับการเทียบโอนรายวิชาที่ศึกษาจากสถาบันอุดมศึกษาอื่นหรือที่ศึกษาจากมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชเองนั้นตามระเบียบมหาวิทยาลัย พ.ศ. 2527 สามารถกระทำได้ เช่น การเทียบโอนวิชาในระบบโดยต้องเทียบเป็นรายวิชา และเป็นวิชาที่ศึกษามาแล้วไม่เกิน 5 ปีการศึกษา โดยรับเทียบเฉพาะวิชาที่ได้ระดับคะแนนไม่ต่ำกว่า C หรือ S จำนวนหน่วยกิตที่รับเทียบไม่เกินกึ่งหนึ่งของหลักสูตรและนักศึกษาต้องศึกษาต่ออีกอย่างน้อย 4 ภาคเรียนการศึกษาปกติ คณะกรรมการประจำสาขาวิชาจะเป็นผู้พิจารณารับเทียบโอน (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2527)

สภามหาวิทยาลัยได้ออกระเบียบว่าด้วยการโอนชุติวิชาให้แก่ผู้สมัครเป็นนักศึกษาเป็นกรณีพิเศษ พ.ศ. 2543 เมื่อ 5 เมษายน 2543 เพื่อเฉลิมพระเกียรติในมงคลสมัยที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเฉลิมพระชนมายุ ครบ 6 ครบ และมหาวิทยาลัยสถาปนาครบ 20 ปี โดยให้โอกาสแก่ผู้ที่เคยสมัครเข้าศึกษาในหลักสูตรต่าง ๆ กับมหาวิทยาลัย แต่ได้พ้นสถานภาพหรือหมดสถานภาพการเป็นนักศึกษาหรือผู้เรียนไปแล้ว และประสงค์จะสมัครเข้าศึกษาใหม่ในหลักสูตรอื่น ๆ กับมหาวิทยาลัยอีก สามารถนำชุติวิชาที่เคยสอบผ่านมาแล้วโอนเข้าในหลักสูตรที่สมัครใหม่ได้ (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2543) ซึ่งเป็นผลให้การเทียบโอนผลการเรียนที่สอบผ่านแล้วโดยไม่คำนึงถึงจำนวนปีว่าได้เคยสอบผ่านเกินกว่า 5 ปีหรือไม่

ประเภทที่ 3 มหาวิทยาลัยและวิทยาลัยเอกชน ซึ่งอยู่ในกำกับของทบวงมหาวิทยาลัยภายใต้พระราชบัญญัติ สถาบันอุดมศึกษาเอกชน พ.ศ. 2522 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535 มีหลักเกณฑ์ในการเทียบระดับและเทียบโอนผลการเรียน ซึ่งเป็นการเทียบโอนผลการเรียนของการศึกษาในระบบทั้งสิ้น สถาบันประเภทนี้จะต้องปฏิบัติตามประกาศทบวงมหาวิทยาลัย ประกาศ 3 ฉบับที่มีผลใช้บังคับเมื่อ 17 ธันวาคม พ.ศ. 2542 ซึ่งถือเป็นฉบับล่าสุดนั้นได้กำหนดไว้ดังนี้

หลักเกณฑ์การเทียบวิชาเรียนและโอนหน่วยกิตสำหรับหลักสูตรระดับที่ไม่สูงกว่าปริญญาตรีเพื่อเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พ.ศ. 2542 (ทบวงมหาวิทยาลัย. 2542)

ได้จำกัดผู้มีสิทธิ์ในการขอเทียบวิชาเรียนและโอนหน่วยกิตไว้เฉพาะผู้ที่เคยศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาที่ได้รับการรับรองโดยสำนักงาน กพ. หรือทบวงมหาวิทยาลัย รายวิชาที่ขอเทียบต้องอยู่ในหลักสูตรที่ทบวงมหาวิทยาลัยให้ความเห็นชอบหรือสำนักงาน กพ. ให้การรับรองคุณวุฒิ การเทียบโอนรายวิชาต้องมีเนื้อหาสาระไม่น้อยกว่าสามในสี่ของรายวิชาที่ขอเทียบ ระดับคะแนน ตัวอักษรที่รับโอนไม่ต่ำกว่า C หรือแต่มีระดับคะแนน 2.00 หรือเทียบเท่า เมื่อเทียบโอนแล้วผู้เรียนต้องศึกษาในสถาบันที่รับโอนไม่น้อยกว่าหนึ่งปีการศึกษา และลงทะเบียนไม่น้อยกว่าร้อยละยี่สิบห้าของจำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร คะแนนรายวิชาที่รับโอนจากสถาบันอื่นไม่นับรวมในการคำนวณเฉลี่ยสะสมยกเว้นโอนจากสถาบันเดียวกัน

หลักเกณฑ์การเทียบวิชาเรียนและโอนหน่วยกิตสำหรับหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พ.ศ. 2542 (ทบวงมหาวิทยาลัย. 2542)

กำหนดคุณสมบัติของผู้มีสิทธิ์ไว้เหมือนกับการเทียบโอนในระดับไม่สูงกว่าปริญญาตรีการเทียบรายวิชาให้เทียบเนื้อหาสาระของวิชาให้ครอบคลุมไม่น้อยกว่าสามในสี่ของรายวิชาที่ขอเทียบ เป็นรายวิชาที่ศึกษามาแล้วไม่เกิน 5 ปี โดยมีระดับคะแนนตัวอักษร S หรือไม่ต่ำกว่า B หรือแต่มีระดับคะแนน 3.00 หรือเทียบเท่า การเทียบโอนให้กระทำไม่เกินหนึ่งในสามของจำนวนหน่วยกิตรวมของหลักสูตรที่ศึกษา โดยไม่รับโอนหน่วยกิตในรายวิชาวิทยานิพนธ์ นักศึกษาต้องศึกษาในสถาบันที่รับเทียบโอนไม่น้อยกว่าหนึ่งปีการศึกษาและลงทะเบียนเรียนตามหลักสูตรที่เข้าศึกษาไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต คะแนนรายวิชาที่รับโอนจากสถาบันอื่นไม่นับรวมในการคำนวณเฉลี่ยสะสม ยกเว้นโอนจากสถาบันเดียวกัน

หลักเกณฑ์การศึกษาปริญญาที่ 2 ระดับปริญญาตรีของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พ.ศ. 2542 (ทบวงมหาวิทยาลัย. 2542)

การศึกษาปริญญาที่ 2 ในระดับปริญญาตรีนั้นผู้สมัครต้องสำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีจากสถาบันที่ได้รับการรับรองวิทยฐานะและรับรองปริญญาแล้ว โดยมาเรียนในปริญญาตรีที่ 2 จะได้รับยกเว้นการเรียนรายวิชาในหมวดวิชาศึกษาทั่วไป แต่อาจถูกกำหนดให้ศึกษาเพิ่มเติมในกรณีจำเป็น ทั้งนี้ผู้สมัครต้องลงทะเบียนเรียนวิชาเพิ่มเติมอีกไม่น้อยกว่าร้อยละ 25 ของจำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร บางรายวิชาในหลักสูตรเดิมอาจได้รับการเทียบโอนมาได้ ทั้งนี้ต้องมีเนื้อหาสาระวิชาครอบคลุมไม่น้อยกว่าสามในสี่ของรายวิชา

ที่เทียบโอนและมีผลคะแนนอักษรไม่ต่ำกว่าระดับ C การพิจารณารายละเอียดในการรับหรือไม่รับอยู่ในดุลยพินิจของสถาบันการศึกษา คะแนนอักษรที่รับโอนมาไม่นับรวมในการคำนวณคะแนนเฉลี่ยสะสม ระยะเวลาในการศึกษาไม่เกินสองเท่าของจำนวนเวลาที่กำหนดไว้ที่ต้องศึกษาในหลักสูตร

สำหรับสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแต่ละแห่งได้มีการกำหนดระเบียบว่าด้วยการศึกษาข้ามสถาบัน ซึ่งได้ปฏิบัติมาเป็นเวลานานนับสิบปี โดยเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ไปศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาแห่งอื่นในกรณีจำเป็นเพื่อให้นักศึกษาได้มีโอกาสจบการศึกษาโดยไม่ชักช้า และแต่ละสถาบันพร้อมรับโอนผลการเรียนจากสถาบันอุดมศึกษาอื่น ซึ่งโดยปกติคือสถาบันอุดมศึกษาซึ่งได้รับการรับรองวิทยฐานะ การเทียบโอนเช่นนี้จึงเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน

นอกจากนั้นในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนยังมีการเปิดหลักสูตรปริญญาตรี (ต่อเนื่อง) ซึ่งถือเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรปริญญาตรีโดยรับผู้ที่จบการศึกษาระดับอนุปริญญาหรือประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงในสาขาที่ตรงกันมาศึกษาต่อให้จบปริญญาตรี ลักษณะเช่นนี้เทียบได้กับการโอนผลการเรียนในระบบทั้งโปรแกรมในสองปีแรกของปริญญาตรี ไปศึกษาต่อในอีกสถาบันอุดมศึกษาหนึ่งเพื่อรับปริญญาตรี ทั้งนี้ในการศึกษาต่อยอดเช่นนี้ผู้เรียนจะถูกกำหนดให้ศึกษาต่ออีกประมาณ 2 ปี ซึ่งเป็นการศึกษาในระบบเช่นเดียวกัน

สถาบันอุดมศึกษาเอกชนบางแห่งมีระเบียบในการยกเว้นการเรียนในบางรายวิชาให้หากนักศึกษาสามารถพิสูจน์ได้ว่ามีความรู้ในรายวิชานั้นจริง เช่น นักศึกษาบางรายอาจเกิดในต่างประเทศได้ศึกษาภาษาอังกฤษหลายปีและใช้ภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันจนมีความชำนาญอาจขอยกเว้นการเรียนในวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐานบางวิชาได้โดยทำการทดสอบเพื่อยกเว้นการเรียน (Placement Test) เพื่อมิให้ต้องเสียเวลาและเสียค่าลงทะเบียนไปกับการเรียนในวิชาที่มีความเชี่ยวชาญอยู่แล้ว การทดสอบลักษณะนี้เป็นการจัดสอบของแต่ละสถาบันและใช้เพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะของสถาบันนั้น ๆ การทดสอบจะมีลักษณะคล้ายการสอบไล่ และผู้ผ่านการทดสอบอาจได้ระดับคะแนนผ่าน (S) หรือระดับคะแนนเป็นอักษร เช่น สำหรับมหาวิทยาลัยกรุงเทพ เกณฑ์ผ่านคือคะแนน 90 และผู้สอบจะได้รับการบันทึกคะแนนเป็น A เท่านั้น มิฉะนั้นถือว่าไม่ผ่านต้องลงทะเบียนเรียนตามหลักสูตร

สำหรับสถาบันอุดมศึกษาในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการที่จะกล่าวถึงมี 2 สถาบัน

1. สถาบันราชภัฏ ปัจจุบันใช้ระเบียบสภาการฝึกหัดครูว่าด้วยการโอนผลการเรียนและการยกเว้นการเรียนรายวิชา พ.ศ. 2531 ซึ่งมีสาระสำคัญตามที่จิรณี ดันดิรัตน์วงศ์ (2543) สรุปไว้ดังนี้ การโอนผลการเรียนหรือการยกเว้นการเรียน รายวิชาสามารถกระทำได้ ทั้งจากผลการศึกษาในวิทยาลัยครูหรือจากผลการศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาอื่น เปิดโอกาสให้มีการย้ายโอนสถานศึกษา การเปลี่ยนสภาพนักศึกษาจากภาคปกติไปเป็นโครงการอื่นหรือการย้ายโปรแกรมสำหรับรายวิชาที่ได้รับยกเว้นต้องมีเนื้อหาเทียบได้ไม่น้อยกว่ารายวิชาในหลักสูตรวิทยาลัยครู โดยระดับคะแนนไม่ต่ำกว่า ค (C) หรือ ผ (ผ่าน) หรือร้อยละ 60 จำนวนหน่วยกิตที่ได้รับยกเว้นต้องไม่เกิน 2 ใน 3 ของหน่วยกิตรวมขั้นต่ำ และต้องศึกษาในสถาบันที่รับโอนไม่น้อยกว่า 1 ปีการศึกษา สำหรับรายวิชาที่ได้รับการยกเว้นการเรียนจะถูกบันทึก ผ (ผ่าน) ในใบรายงานระดับคะแนน และผู้ได้รับยกเว้นไม่มีสิทธิ์ได้รับปริญญาเกียรตินิยม

2. สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล สมทบสถาบันเทคโนโลยีราชมงคลได้กำหนดหลักเกณฑ์การยกเว้นหรือการเทียบหรือการโอนรายวิชาไว้ในข้อบังคับสถาบันเทคโนโลยีราชมงคลว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญา พ.ศ. 2537 และข้อบังคับสถาบันเทคโนโลยีราชมงคลว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญา (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2543 ซึ่ง จิรณี ตันติรัตนวงศ์ (2543) ได้สรุปไว้ดังนี้

การยกเว้นหรือเทียบหรือโอนรายวิชาต้องได้รับความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษา หัวหน้าภาควิชา และกรรมการคณะตามเกณฑ์และข้อกำหนดของคณะที่รายวิชาสังกัด การยกเว้นจะทำได้ไม่เกินกึ่งหนึ่งของหน่วยกิตทั้งหมดตามหลักสูตรและผู้เรียนต้องลงทะเบียนอีกไม่น้อยกว่า 40 หน่วยกิต ระดับคะแนนที่รับเทียบคือ ตั้งแต่ C ขึ้นไปและไม่นำมาคำนวณค่าระดับเฉลี่ยประจำภาคหรือค่าระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม ส่วนการโอนรายวิชาในระหว่างที่กำลังศึกษาให้นำรายวิชาที่ได้ศึกษามาแล้วทั้งหมดมาคำนวณหาค่าคะแนนเฉลี่ยประจำภาคและค่าระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม กรณีที่นักศึกษาพ้นสภาพการเป็นนักศึกษาของสถาบันแล้วสอบกลับเข้ามาเป็นนักศึกษาใหม่ได้ภายในระยะเวลา 3 ปี ให้มีสิทธิ์โอนรายวิชาที่ได้เรียนในสถาบันมาแล้วได้สำหรับรายวิชาที่สอบได้ C ขึ้นไป และให้นำรายวิชาเหล่านั้นมาคำนวณหาค่าระดับคะแนนประจำภาคและค่าระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมด้วย

จากการประมวลหลักเกณฑ์/ข้อบังคับที่ใช้ในปัจจุบันในสถาบันอุดมศึกษาในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย และสังกัดกระทรวงศึกษาธิการนั้น ทุกสถาบันมีการเทียบระดับและการเทียบโอนการเรียนหรือการยกเว้นการเรียนเฉพาะผลการศึกษาจากการศึกษาในระบบเท่านั้น และมีความใกล้เคียงในกาหนดเกณฑ์ต่าง ๆ ซึ่งมักจะประกอบด้วย

- เนื้อหาสาระของรายวิชาที่เทียบเท่ากัน
- จำนวนหน่วยกิตสูงสุดที่รับเทียบโอน
- ระดับคะแนนขั้นต่ำที่รับเทียบโอน
- จำนวนหน่วยกิตหรือจำนวนเวลาที่ต้องศึกษาต่อในสถาบันที่รับโอน
- การนำหรือห้ามนำระดับคะแนนที่รับโอนมารวมในการคำนวณคะแนนเฉลี่ยสะสม

ทั้งนี้ ยกเว้นมหาวิทยาลัยรามคำแหงเพียงแห่งเดียวในปัจจุบันที่ประกาศหลักเกณฑ์อย่างชัดเจนในการรับเทียบระดับและเทียบโอนผลการเรียนจากภาคศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

จากการพิจารณาการจัดการอาชีวศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ตลอดจนการดำเนินการพัฒนาระบบการเทียบโอนความรู้และประสบการณ์สำหรับผู้ใช้งานและผู้ประกอบอาชีพ ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 15 กำหนดให้การจัดการศึกษามหาวิทยาลัยสามารถทำให้ผู้ประกอบอาชีพสามารถพัฒนาสมรรถนะตนเองได้วุฒิทางการศึกษาเพิ่มขึ้น

วิทยาลัยเทคนิคประจวบคีรีขันธ์ ได้ดำเนินการจัดการศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) พุทธศักราช 2546 ให้กับผู้ประกอบการอาชีพ โดยใช้ระบบเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ ตั้งแต่ปีการศึกษา 2547 ซึ่งเป็นระบบการจัดการศึกษาแบบใหม่ และเริ่มดำเนินการ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการศึกษาแบบเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ ใน 3 ด้าน คือ

1. ด้านการจัดการเรียนการสอน
2. ด้านการจัดสื่อการเรียนการสอน
3. ด้านการวัดและการประเมินผล

3. การจัดการเรียนการสอน

การจัดการเรียนการสอนเป็นกิจกรรมสำคัญที่จะทำให้ผู้เรียนได้รับความรู้ทางวิชาการตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรได้มีผู้ให้ความหมายไว้ดังนี้ กิตติมา ปริติติลล (2532 : 61) กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนเป็นหน้าที่โดยตรงของครูผู้ที่จะต้องกระทำการเรียนการสอนที่เหมาะสม มีการสอนที่ถูกต้องตลอดจนการมีการอำนวยความสะดวกเพื่อการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ

หลักที่สำคัญของการจัดการเรียนการสอน ควรจัดความรู้และคุณสมบัติอื่น ๆ ที่ต้องการให้แก่ผู้เรียนได้อย่างถูกต้องเหมาะสม เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ เนื้อหาที่สอนยืดหยุ่นตามเหตุการณ์ สภาพท้องถิ่นและความสนใจของผู้เรียนในขณะที่ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2535 : 72) กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอน หมายถึง กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการใช้สื่อการสอน การจัดกิจกรรมระหว่างการสอน และการทดสอบ เป็นต้น

ทิตินา แซมณี (2547 : 123) กล่าวถึง กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี มีหลากหลาย พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้คัดสรรที่สำคัญ ๆ ไว้ส่วนหนึ่งที่จะช่วยแก้ปัญหา และปฏิรูปการจัดการศึกษาของไทย ได้แก่ หลักการบูรณาการ หลักการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง หลักการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง หลักการเรียนรู้ทักษะกระบวนการต่าง ๆ หลักการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม หลักการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง

เพื่อเป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา โดยสำนักมาตรฐานการอาชีวศึกษาและวิชาชีพ การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ ได้เสนอรูปแบบการบูรณาการ 4 แบบ สรุปได้ดังนี้

1. การบูรณาการแบบสอดแทรก หมายถึง การที่ครูนำเนื้อหาของวิชาต่าง ๆ มาสอดแทรกในรายวิชาของตนเอง เป็นการวางแผนการสอนและทำการสอนโดยครูเพียงคนเดียว

2. การบูรณาการแบบขนาน หมายถึง การที่ครูตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ต่างคนต่างสอนวิชาของตนเอง แต่มาวางแผนตัดสินใจร่วมกันว่าจะจัดแผนการเรียนรู้และจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยมุ่งสอนในหัวเรื่อง (Theme) ความคิดรวบยอด (Concept) และปัญหา (Problem) เดียวกันในส่วนหนึ่ง

3. การบูรณาการแบบสหวิทยาการ หมายถึง การที่ครูตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ต่างคนต่างสอนวิชาของตน จัดกิจกรรมการเรียนรู้ของตนเองเป็นส่วนใหญ่ มาวางแผนการสอนร่วมกันในการให้งานหรือโครงการที่มีหัวเรื่อง แนวคิดหรือความคิดรวบยอดและปัญหาเดียวกัน เพื่อลดความซ้ำซ้อนในการทำกิจกรรมของผู้เรียน

4. การบูรณาการแบบข้ามวิชา วิธีนี้ผู้สอนในรายวิชาต่าง ๆ จะมาร่วมกันสอนเป็นคณะ ร่วมกันวางแผนกำหนดหัวเรื่อง ความคิดรวบยอดและปัญหาเดียวกัน ข้อดีของวิธีนี้ คือ ทั้งผู้สอนทุกคนและผู้เรียน มีเป้าหมายร่วมกันที่ชัดเจน และทำให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญของการนำความรู้ไปใช้กับงานอาชีพจริง (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ม.ป.ป. : 5 - 11)

นอกจากนี้ ยังได้เสนอแนวคิดในการจัดการเรียนรู้แบบผู้เรียนเป็นสำคัญที่เป็นการจัดการเรียนรู้ โดยให้ผู้เรียนใช้กระบวนการสร้างความรู้ด้วยตนเองและฝึกฝนให้ใช้กระบวนการคิดและกระบวนการกลุ่มอย่างชำนาญ และวิธีการประเมินตามสภาพจริง ซึ่งหมายถึง กระบวนการสังเกต การบันทึก และรวบรวมข้อมูลจากงานและวิธีการที่ ผู้เรียนทำ โดยไม่เน้นการประเมินเฉพาะทักษะพื้นฐาน แต่จะเน้นการประเมินทักษะการคิดที่ซับซ้อนในการทำงานของผู้เรียน ความชำนาญในการแก้ปัญหาและการแสดงออกที่เกิดจากการปฏิบัติงานในสภาพจริง ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยเน้นให้ผู้เรียนเป็นผู้ค้นพบผู้ผลิตความรู้ ผู้ปฏิบัติงานจริง เพื่อตอบสนองความต้องการของสังคม ซึ่งจะประเมินจากสภาพที่เป็นจริงอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ได้ข้อมูลในเชิงคุณภาพที่เป็นประโยชน์ต่อผู้สอนได้ใช้เป็นแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับแต่ละบุคคล (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ม.ป.ป. : 12 - 13)

ดังนั้น การจัดการเรียนการสอน หมายถึง การนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติในรูปของการเรียนการสอนของครูและนักเรียน ซึ่งเกี่ยวข้องกับ

1. การจัดครูผู้สอน
2. การจัดแผนการเรียนรู้
3. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

3.1 การจัดครูผู้สอน

การเตรียมบุคลากร หรือ อาจารย์ผู้สอน เป็นงานที่สำคัญในการบริหาร งานวิชาการ การบริหารงานวิชาการให้เกิดประสิทธิภาพ ผู้ปฏิบัติงานจะต้องมีความรู้ ความเข้าใจ หลักสูตรอย่างชัดเจน เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ดังที่ วิโรจน์ มังคละมณี (2539 : 293-295) กล่าวถึง หลักการจัดครูเข้าสอนในชั้นเรียนว่า

- ก. จัดให้สอดคล้องกับแนวคิดของหลักสูตร
- ข. จัดให้สอดคล้องกับวัยและวุฒิของผู้เรียน
- ค. จัดให้สอดคล้องกับความรู้ความสามารถ
- ง. จัดให้สอดคล้องกับลักษณะนิสัย
- จ. จัดให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของครู

ซึ่งคล้ายกับแนวคิดของ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2535 : 189-190) กล่าวว่า การจัดครูเข้าสอนเป็นงานของฝ่ายวิชาการ พิจารณาความเหมาะสมถูกต้องจึงเป็นสิ่งจำเป็น การดำเนินงานจัดครูเข้าสอนมีดังนี้

- ก. การสำรวจความต้องการของบุคลากร ด้านครูอาจารย์ ก่อนเปิดหลักสูตรใหม่หรือเปิดแผนการสอนเพิ่ม
- ข. สำรวจภาระงานของครู
- ค. สำรวจคุณสมบัติของครูอาจารย์ เช่น วุฒิ ประสบการณ์ ความชำนาญในด้านการสอนแต่ละวิชา
- ง. จัดตามความพร้อมของครูผู้สอน เช่น ความถนัด และความต้องการในการสอน ได้แก่
 - ก) จัดตามวุฒิการศึกษา
 - ข) จัดตามความสนใจ และความถนัด
 - ค) จัดตามความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์
- จ. การแก้ปัญหาการขาดครูอาจารย์
 - ก) ให้ครูอาจารย์ได้รับฝึกอบรมในบางรายวิชาที่ขาดแคลน ครูอาจารย์ที่สอน
 - ข) จัดบุคลากรฝ่ายอื่นให้ช่วยสอน เช่น บุคลากรฝ่ายสนับสนุนการสอน
 - ค) จัดรวมกลุ่มนักศึกษา
 - ง) จัดหาวิทยากรภายนอกมาช่วยสอน
- ฉ. จัดครูอาจารย์เข้าสอนแทน เมื่อครูอาจารย์ไม่มาสอน

เพิ่มรุช บุปผามาตะนัง (2543 : 51-54) ได้เสนอแนะครูในยุคข้อมูลข่าวสาร มีลักษณะดังนี้

1. มีความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีและสื่อการเรียนการสอน เช่น คอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต ซีดีรอม คอมพิวเตอร์ช่วยสอน เพราะสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้นับวันแต่จะเข้ามามีบทบาทในการจัดการศึกษามากขึ้น ครูจึงต้องปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงการเข้ามาของสื่อต่าง ๆ เพื่อให้สามารถนำสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้มาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการศึกษได้อย่างแท้จริง

2. เป็นคนทันสมัย มีวิสัยทัศน์ มีลักษณะมองกว้าง คิดไกล ใฝ่ดี รู้ทันการเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การศึกษา มีความรู้ในรัฐธรรมนูญ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ เพื่อพัฒนาตนเองและพัฒนางานในหน้าที่อยู่เสมอ

3. มีหัวใจนักปราชญ์ คนเป็นครูที่ดีได้ จะต้องมีความทักษะในการฟัง พูด อ่าน เขียน รู้จักการปรับบทบาทในด้านต่าง ๆ ให้สมดุล เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมหรือแนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพต่อไป

4. เปลี่ยนบทบาทจากผู้สอนเป็นผู้อำนวยความสะดวก เน้นให้นักเรียนเป็นผู้ศึกษาค้นคว้าและสร้างความรู้ด้วยตนเอง โดยครูคอยอำนวยความสะดวกในเรื่องวัสดุ อุปกรณ์สื่อ และเทคโนโลยีต่าง ๆ เช่น คอมพิวเตอร์ และระบบสารสนเทศอื่น ๆ ให้ผู้เรียนได้ใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ในการพัฒนาความรู้ความสามารถของเขาย่างเต็มศักยภาพแต่ละบุคคล

5. จัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง และจัดประสบการณ์มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการคิดวางแผน ปฏิบัติตามแผน จนสามารถสรุปเป็นองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง

6. มีคุณธรรมจริยธรรม ฝึกจิตใจให้เข้มแข็งหนักแน่น สุจริต ซื่อตรง ด้วยความเมตตาสุภาพ อ่อนโยน

7. วัดและประเมินผลตามสภาพที่แท้จริง

ความรู้ความสามารถของครูโดยทั่วไปแล้ว ควรมีพระบัญชาคุณเกี่ยวกับงานสอน 10 ประการ ดังนี้ (พระธรรมปิฎก 2542 : 13 – 17)

1. มีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหา และขอบเขตของกฎเกณฑ์ และหลักการต่าง ที่เกี่ยวข้อง และนำมาใช้ในการสอนอย่างชัดเจน ตลอดจนรู้ขีดความสามารถของบุคคลที่มีพัฒนาการอยู่ในระดับต่าง ๆ

2. มีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการพฤติกรรมต่าง ๆ ของมนุษย์เป็นอย่างดี

3. รู้วิธีการและกลวิธีปฏิบัติต่าง ๆ ที่จะนำเข้าสู่เป้าหมายที่ต้องการ

4. มีความรู้ในวิชาสรีรวิทยาและจิตวิทยา อย่างน้อยให้ทราบองค์ประกอบต่าง ๆ และการปฏิบัติหน้าที่ขององค์ประกอบเหล่านั้น ในกระบวนการเรียนรู้ของบุคคล และถ้าเป็นไปได้ควรมีความรู้ทั่วไปอย่างกว้างขวาง โดยเฉพาะในทางวิทยาศาสตร์เพื่อรู้จักภาวะของสิ่งทั้งหลาย และมีทัศนคติที่ถูกต้องต่อสิ่งเหล่านั้น อันจะเป็นเครื่องเพิ่มพูน ประสิทธิภาพในการสอนได้ผลดียิ่งขึ้น

5. รู้ความแตกต่างระหว่างบุคคลในด้านความโน้มเอียง แนวความสนใจและความถนัดโดยธรรมชาติ

6. รู้ความแตกต่างระหว่างบุคคลในด้านระดับสติปัญญา ความสามารถ พัฒนาการด้านต่าง ๆ และความพร้อมที่จะเรียนรู้

7. รู้ปัจจัยต่าง ๆ ที่เป็นอุปสรรคถ่วงหรืออุปสรรคเพิ่มพูนผลสำเร็จของการเรียนรู้และการฝึกอบรมในระดับต่าง ๆ กับรู้จักใช้เทคนิคต่าง ๆ เข้าแก้ไขหรือส่งเสริม นำการเรียนรู้และการฝึกอบรมให้ดำเนินก้าวหน้าไปด้วยดี

8. รู้ประวัติพื้นเพเดิม และประสบการณ์ในอดีตของผู้เรียน

9. พิจารณาส่งเกตผู้เรียน ในขณะที่เขามีบทบาทอยู่ในชีวิตจริงในกลุ่มชนหรือสังคม สามารถรู้เท่ากัน และเข้าใจพฤติกรรมต่าง ๆ ที่เขาแสดงออก ว่าเป็นปัญหาหรือไม่อย่างไร มองเห็นสาเหตุแห่งปัญหานั้น และพร้อมที่จะเข้าช่วยเหลือแก้ไขได้ทันที

10. รู้จัก เข้าใจแจ่มแจ้ง และแน่ใจว่าผลสัมฤทธิ์ที่เป็นจุดหมาย

ครูอาชีพศึกษาตามความเห็นขององค์การแรงงานสากล (ILO) ควรจะต้องมีความรู้ความเข้าใจและความตระหนักในเรื่องต่อไปนี้

1. ต้องมีสมรรถนะในการพัฒนาให้ผู้จบการศึกษา มีวัฒนธรรมอุตสาหกรรม อันประกอบด้วย
 - 1.1 ความรู้ในอุตสาหกรรมสัมพันธ์
 - 1.2 ธรรมชาติทางเทคโนโลยี
 - 1.3 การจัดการในการทำงาน
 - 1.4 การทำงานเป็นทีม
 - 1.5 การพัฒนาทักษะ
2. ต้องมีความเข้าใจว่า การพัฒนาคนเข้าสู่อาชีพ ประกอบด้วย มิติที่นำมาใช้ในหน้าที่และมิตินอกเหนือหน้าที่คือ กิจนิสัยในการทำงานและจริยธรรมในการทำงานที่สำคัญ เช่น
 - 2.1 ทักษะในการจัดการปฏิบัติงาน
 - 2.2 ทักษะสิ่งแวดล้อมทางงาน
 - 2.3 ทักษะการเรียนรู้ในสถานที่ทำงาน
 - 2.4 ทักษะการทำงานเป็นทีม
3. ต้องมีความเข้าใจว่า จำนวนอาชีพ และเส้นแบ่งระหว่างอาชีพในอนาคตจะลดลง
4. เข้าใจและสนับสนุนธรรมชาติของการเรียนรู้ ซึ่งต้องตื่นตัวอยู่เสมอ
5. สนับสนุนการพัฒนาบุคลากรขององค์การ
6. สนับสนุนการพัฒนาการฝึกงานด้วยการทำงานจริง ร่วมกับองค์การต่าง ๆ
7. จัดการเรียนการสอน การฝึกให้เกิดความเสมอภาค เช่น จัดการศึกษาโดยคำนึงถึงคนพิการ สตรี แรงงานที่ไร้การศึกษา แรงงานสูงอายุ ที่ไม่ได้รับการฝึกอาชีพใหม่ เป็นต้น
8. ฝึกอบรมคุณภาพ สำหรับไปประกอบอาชีพอิสระ และธุรกิจขนาดย่อม รวมทั้งผลิตบุคลากรให้กับธุรกิจเหล่านี้โดยตรง (ILO/APSDEP 1981 : 16 – 19 ; อ้างอิงจาก สมพร ไชยะ 2544 : 104 – 105)

ดังจะเห็นได้ว่า ครูอาชีพศึกษาต้องให้ความสำคัญต่อกระบวนการเรียนรู้ทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ อันนำมาซึ่งทักษะมากกว่าองค์ความรู้ เพราะองค์ความรู้ศึกษาได้ไม่ยากนัก เพราะผู้เรียนจะมีความรู้เดิมอยู่ส่วนหนึ่ง เมื่อรวมกับสิ่งที่พบเห็นใหม่ก็จะเป็นการสร้างความรู้ใหม่ ครูอาชีพศึกษาที่ดีนั้นต้องสอนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ เพราะการเรียนรู้คือสิ่งที่ตกผลึกอยู่ในตัวผู้เรียนหลังจากได้ผ่านกระบวนการเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ที่

แท้จริง คือ การเข้าถึงความจริงของสรรพสิ่งทั้งปวง กระบวนการเรียนรู้จะต้องยึดธรรมชาติของผู้เรียนและหลักการที่ถูกต้องของแต่ละวิชาควบคู่ กันไป

สำหรับนักศึกษาที่เข้าศึกษาแบบเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ในวิทยาลัยเทคนิคประจำบุรีรัมย์ นั้น เป็นผู้ใหญ่หรือผู้ที่มั่งงานทำและมีประสบการณ์ในการทำงานที่แตกต่างกัน ดังนั้น ในการสอนของครูจึงได้นำหลักการเกี่ยวกับการสอนผู้ใหญ่มาใช้

สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ (2547 : 255 – 258) กล่าวถึง ครูที่สอนผู้ใหญ่ควรมีลักษณะดังนี้

1. ครูผู้สอนควรรู้เนื้อหาวิชาที่ตนสอนเป็นอย่างดี ถ้าหากครูช่วยแนะนำการเรียนการสอนให้ได้ผลดี เขาจะต้องมีความรู้ในวิชาที่สอนอย่างเชี่ยวชาญ ต้องรู้ถึงเอกสารและตำราทางวิชาการในสาขานั้นอย่างดี เพื่อจะได้ช่วยแนะนำแหล่งความรู้ให้แก่ผู้เรียนที่จะค้นคว้าต่อไป รวมทั้งจะได้จัดการเรียนการสอนให้ดำเนินไปอย่างเหมาะสมด้วย

2. ผู้สอนควรมีความกระตือรือร้น เกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชานั้น ๆ โดยความกระตือรือร้นนั้น สามารถถ่ายทอดไปยังผู้เรียนได้ด้วย ครูที่แสดงให้เห็นชัดเจนว่าตัวเองมีความกระตือรือร้นและความพึงพอใจใน การสอน จะมีผลทำให้นักเรียนเป็นผู้กระตือรือร้น และเอาใจใส่ในการเรียนด้วยความกระตือรือร้นนับได้ว่าเป็น แรงจูงใจที่ดีที่สุดสำหรับการเรียนรู้

3. ครูผู้สอนควรมีความรู้ลึกซึ้งทางด้านการเจริญงอกงาม สิ่งที่มีความสำคัญต่อทัศนคติของครูที่เขาควรจะยอมรับว่าประสบการณ์ในด้านการสอนนั้น ช่วยทำให้เขามีโอกาสในการพัฒนาตัวเอง ถ้าหากครูคิดว่าตัวเขาเป็นเสมือนผู้เรียนคนหนึ่งด้วยแล้ว ปฏิสัมพันธ์ที่มีต่อนักศึกษาจะเป็นการกระตุ้นได้มากกว่าการที่เขามีความคิดว่าตัวเองมีความรู้ดีที่สุด นอกจากนั้นแล้วทัศนคติของครูยังเป็นพลังที่เข้มแข็ง ในการชี้ถึงบรรยากาศของกลุ่มและทัศนคติของนักศึกษาด้วย

4. ครูผู้สอนควรมีแผนงานที่ยืดหยุ่นได้ ซึ่งจะช่วยให้ทั้งครูและนักศึกษาได้มีแนวคิดที่เด่นชัดว่า เขากำลังทำอะไรอยู่ และจะทำอะไรต่อไป ถ้าหากสามารถเปลี่ยนแปลงการสอนได้ โดยเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ ตกลงร่วมกัน การดำเนินการสอนสอนและแผนการสอนอาจจะเปลี่ยนไปได้ตามความเหมาะสม

จากที่ได้กล่าวมาสรุปได้ว่า การเตรียมครูผู้สอน สถาบันการศึกษาจะต้องคำนึงถึงความรู้ความสามารถตลอดจนความเหมาะสมของครูผู้สอน โดยสถานศึกษาอาจพิจารณา คุณวุฒิด้านการศึกษาเป็นหลักแล้วพิจารณาส่วนประกอบอื่น ๆ เช่น ประสบการณ์ การพัฒนาและฝึกอบรมความสนใจเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความเชื่อถือและศรัทธาต่อความรู้และความสามารถของครูผู้สอนให้มากที่สุด

3.2 การจัดแผนการเรียน

ลือชา สร้อยพาน (2525 : 309) ได้กล่าวไว้ว่า แผนการเรียน หมายถึง การกำหนดรายวิชาให้นักเรียนได้เลือกเรียนอย่างมีเป้าหมาย ตามความถนัด ความต้องการ และความสนใจ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งว่า แผนการเรียน คือ กำหนดรายวิชาเลือกที่จะเรียนอย่างมีเป้าหมาย เพราะวิชาเลือกเป็นเครื่องบอกแนวทางว่านักเรียนมุ่งศึกษาต่อในสาขาใด หรือออกไปประกอบอาชีพใด และ มณี ภัคเกษม (2528 : 36) ได้ให้ความหมายของแผนการเรียนไว้ว่า แผนการเรียน หมายถึง การกำหนดรายวิชาให้เรียน มีวิชาบังคับ วิชาเลือก และวิชาเลือกเสรีอย่างมี เป้าหมาย ซึ่งทางโรงเรียนจะต้องศึกษาโครงสร้างของหลักสูตร การใช้หลักสูตร และรายวิชาต่าง ๆ ในหลักสูตรให้เข้าใจโดยละเอียดและจัดทำแผนการเรียนให้สอดคล้องกับหลักสูตรเพื่อให้ผู้เรียนมีโอกาสเลือกเรียนได้ตามความถนัด ความสนใจ และความสามารถ ส่วน กิตติมา ปรีดีดิลก (2532 : 62) กล่าวว่า การจัดแผนการเรียนเป็นการกำหนดรายวิชาต่าง ๆ ให้ ผู้เรียนอย่างมีเป้าหมาย เป็นการกำหนดแผนไว้ล่วงหน้าตลอดระยะเวลาของการศึกษาจะต้องศึกษาอะไรบ้าง มากน้อยเพียงใด โดยคำนึงถึงเนื้อหาสาระที่มีประกอบในหลักสูตร วิธีจัดแผนการเรียน จะต้องคำนึงถึงผู้เรียน ให้ผู้เรียนได้มีโอกาสเลือกเรียนได้ตามความถนัด ความสนใจ และความสามารถจากภาคปฏิบัติ ซึ่งสอดคล้องกับปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2535 : 185) ได้เสนอแนะการจัดแผนการเรียนไว้ดังนี้

- (1) มีการสำรวจสภาพท้องถิ่น อุตสาหกรรมและความต้องการของผู้ปกครอง
- (2) มีการสำรวจความต้องการของนักเรียน นักศึกษา
- (3) มีการสำรวจความต้องการของสถานประกอบการอุตสาหกรรม
- (4) มีการสำรวจความพร้อมของสถานศึกษาในด้านต่าง ๆ เช่น วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องจักร เครื่องมือ ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ เป็นต้น
- (5) มีการนำผลสรุปมาวิเคราะห์เพื่อนำไปสู่การจัดแผนการเรียนของนักเรียน นักศึกษา
- (6) แผนการเรียนที่เปิดสอนจากการประชุมพิจารณาเปิดแผนการเรียนได้เหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียน

การจัดแผนการเรียนนี้ สถานศึกษาแต่ละแห่งจะจัดแตกต่างกันไปตามสภาพความพร้อมในด้านอาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ตลอดจนครู - อาจารย์ สถานศึกษานขนาดใหญ่ จะสามารถจัดแผนการเรียนได้มากกว่าสถานศึกษานขนาดเล็ก

จากที่ได้กล่าวมาสรุปได้ว่า การจัดแผนการเรียน หมายถึง การกำหนดรายวิชาที่จะให้ผู้เรียนเรียนอย่างมีเป้าหมาย ซึ่งจะมีความบังคับ วิชาชีฟ วิชาเลือก วิชาเลือกเสรี เพื่อจะเป็นแนวทางหนึ่งที่จะบอกให้ทราบว่านักเรียน จะมุ่งศึกษาต่อสาขาใด หรือออกไปประกอบอาชีพใด ทั้งนี้ ต้องคำนึงถึงความพร้อมในด้านครู งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่ สถานประกอบการและสภาพชุมชน

3.3 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

นวลจิตต์ เชาวีร์ติพงศ์ (2544 : 557) กล่าวถึง การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอาชีวศึกษา ไว้ดังนี้

การออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอน คือ การที่ผู้สอนหาคำตอบไว้ล่วงหน้าจะทำให้ผู้เรียนทำกิจกรรมใดบ้างในขณะที่มีการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร โดยคำตอบที่คิดได้นั้นจะประกอบด้วยรายการของกิจกรรมที่เรียงลำดับไว้แล้วอย่างดีพร้อมทั้งรายละเอียด แสดงให้ผู้รู้ว่าผู้สอนและผู้เรียนต้องทำอะไรบ้าง ในขณะที่มีการเรียนการสอน

การออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนจะมีประโยชน์ต่อผู้สอนอย่างมาก เพราะทำให้ผู้สอนรู้ว่า จะต้องเตรียมตัวเองและสื่อการสอนอะไรบ้าง เพื่อช่วยให้ผู้เรียนได้บรรลุผลการเรียนรู้ตามเป้าหมายที่ต้องการ ในขณะที่ทำ กิจกรรมการเรียนการสอน ผู้สอนจะเกิดความมั่นใจเพราะได้เตรียมการล่วงหน้าไว้อย่างดีแล้ว ถ้าจะเกิดปัญหาใด ๆ ขึ้นระหว่างการทำกิจกรรม ผู้สอนก็จะสามารถแก้ไขเหตุการณ์ต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี ผู้เรียนจะได้รับผลประโยชน์อย่างเต็มที่จากการเรียนการสอน

ลักษณะการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอาชีวศึกษา

กิจกรรมการเรียนการสอนที่ดีเมื่อจัดแล้วต้องทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตรงตามจุดประสงค์ของการสอน ผู้สอนต้องออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยคำนึงถึงยุทธศาสตร์การสอนที่จะนำมาใช้ แล้วเกิดผลในการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษาอย่างได้ผล ลักษณะของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนต้องเอื้ออำนวยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ความคิดรวบยอดและหลักการ ผู้สอนจึงต้องใช้สื่อการสอนและตัวอย่างต่าง ๆ ช่วยผู้เรียนสร้างการเรียนรู้และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้นำผลของการเรียนรู้ไปใช้ทำความเข้าใจ การทำงานภาคปฏิบัติซึ่งต้องจัดให้มีความสอดคล้องกับการทำงานในสถานประกอบการมากที่สุด ดังนั้นจึงต้องมีการจัดการเรียนการสอนในห้องเรียน สำหรับเนื้อหาที่เป็นทฤษฎีและที่โรงฝึกงานหรือสถานประกอบการสำหรับเนื้อหาที่เป็นปฏิบัติ สำหรับการปลูกฝังให้เกิดการเรียนรู้ด้านเจตพิสัยจะมีการสอดแทรกไว้ในการจัดการเรียนการสอนทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ โดยเฉพาะภาคปฏิบัติที่จัดไว้จะต้องมุ่งเน้นการฝึกอบรมให้เกิดลักษณะนิสัยที่ดีในการทำงาน และเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย ในการจัดหลักสูตรและการเรียนการสอนอาชีวศึกษากำหนดให้มีการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรขึ้น ให้ผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรมในลักษณะของโครงการและชมรมต่าง ๆ จัดภายในและภายนอกสถานศึกษา เช่น โครงการแข่งขันทักษะ ตอบปัญหาวิชาการ ฝึกอบรมพัฒนาจิตใจ กิจกรรมให้บริการและบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคมในลักษณะต่าง ๆ ถือเป็นกิจกรรมการเรียนการสอนที่มีความสำคัญและจำเป็นต้องจัดให้กับผู้เรียน อาชีวศึกษาด้วย

4. สื่อการเรียนการสอน

สื่อการเรียนการสอนเป็นสิ่งสำคัญมากในกระบวนการสอน การที่จะทำให้การเรียนการสอนบรรลุตามเป้าหมาย และมีประสิทธิภาพนั้น ครูผู้สอนต้องมีความสามารถในการใช้สื่อการเรียนการสอนได้อย่างถูกต้อง และเหมาะสมกับเนื้อหาวิชา นักการศึกษาได้ให้ความหมายของสื่อการสอนไว้ดังนี้

4.1 ความหมายของสื่อการเรียนการสอน

มนตรี แย้มกสิกร (ม.บ.ป : 5) ได้ให้ความหมายคำว่า “สื่อ” (Media) หมายถึง ตัวกลางที่ช่วยในการถ่ายทอดเรื่องราว ข่าวสาร ความรู้ เหตุการณ์ แนวความคิด สถานการณ์ ฯลฯ ที่ผู้ส่งสารต้องการส่งไปยังผู้รับ ส่วน ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2533 : 64) ได้ให้ความหมายว่า สื่อการเรียน คือ วัสดุอุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอน วัสดุ หมายถึง สิ่งสิ้นเปลืองต่าง ๆ เช่น ซอส์ค รูปภาพ แผนที่ อุปกรณ์ หมายถึง สิ่งที่ยึดเหนี่ยวถาวร เช่น กระดานดำ โต๊ะ เก้าอี้ และ กิตติมา ปริดีดิกล (2532 : 68) กล่าวว่า สื่อการเรียนการสอน หมายถึง วัตถุ สิ่งของ ภาพ เครื่องมือเครื่องใช้ ตลอดจนหมายถึง ตัวบุคคล วิธีการ สถานที่ต่าง ๆ ที่ใช้ในการประกอบการเรียนการสอน เพื่อใช้การเรียนการสอนบังเกิดผลดี

สาโรจน์ นิลดำ และบุญเลิศ ส่องสว่าง (2544 : 346 - 347) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของสื่อการเรียนการสอนอาชีวศึกษา ไว้ดังนี้

ความมุ่งหมายของการเรียนการสอนอาชีวศึกษา หรือวิชาชีพทุกระดับ รวมทั้งการฝึกอบรมอาชีพต่าง ๆ เพื่อต้องการให้ผู้เรียนมีความรู้ มีทักษะ มีความสามารถ มีคุณธรรมและมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพนั้นๆ อย่างแท้จริง การเรียนการสอนอาชีวศึกษาจึงมุ่งเน้นทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ เพื่อให้ผู้เรียนนำความรู้และทักษะไปใช้ประกอบอาชีพและพัฒนาอาชีพได้ดี และมีคุณธรรม และเป็นประโยชน์ต่อตนเองและส่วนรวม สื่อการเรียน การสอน จึงเป็นตัวกลางที่มีบทบาทสำคัญในกระบวนการเรียนการสอนที่ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ ช่วยแก้ปัญหาการขาดแคลนครูและผู้ชำนาญการสอนในสาขาวิชาต่าง ๆ ที่มีความรู้ ความสามารถสูง และช่วยเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการเรียนการสอนทั้งผู้สอนและผู้เรียน

วิธีสอนภาคทฤษฎี คือ สอนเนื้อหา หลักการ และวิธีการปฏิบัติ ส่วนใหญ่ครูจะใช้วิธีการบรรยาย แจกเอกสารประกอบการบรรยาย ซึ่งเป็นการยากที่จะสื่อความหมายให้นักศึกษาเข้าใจได้ถูกต้องอย่างรวดเร็วได้หมดทุกคน เพราะเนื้อหาบางอย่างครูไม่สามารถจะอธิบายให้แจ่มแจ้งได้ โดยไม่ใช้สื่อการสอนเข้าช่วย เช่น การเคลื่อนที่ของลูกสูบเครื่องยนต์ การแสดงวิธีประกอบชิ้นส่วนอาคาร เป็นต้น สื่อการสอนที่เหมาะสมแก่การสอนภาคทฤษฎีก็คือ ภาพยนตร์ วัสดุทัศน แผนภาพโปร่งใส ชุดการสอน สไลด์ แผนภูมิ แผนภาพ เป็นต้น

วิธีสอนภาคปฏิบัติ คือ ให้ผู้เรียนสัมผัสกับงานหรือปฏิบัติโดยตรงตามทฤษฎีและหลักการที่ได้เรียนมาแล้ว วิธีการที่จะให้ผู้เรียนเข้าใจวิธีปฏิบัติได้อย่างถูกต้องก็คือ วิธีการสาธิต การสาธิตแต่ละครั้งก็ต้องใช้ของจริง ครูจะต้องแสดงให้เห็นทุกครั้งที่ย้ายกลุ่มใหม่ เนื่องจากผู้เรียนมีจำนวนมากต้องแบ่งกลุ่ม ในบางเรื่องครูต้องใช้เวลาสาธิตและอธิบายนาน ทำให้นักศึกษามีเวลาที่ปฏิบัติในเรื่องนั้นน้อย จึงเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้

คุณภาพทางฝีมือด้อยลง และในกรณีที่นักศึกษาที่มีกลุ่มใหญ่ที่ไม่สามารถเห็นการสาธิตได้ชัดเจนและถูกต้องได้ สื่อการสอนที่จะช่วยในการสาธิต ได้ดีที่สุดก่อนให้ปฏิบัติก็คือ วิดีทัศน์หรือเทปภาพ โทรทัศน์วงจรปิด ภาพยนตร์ คอมพิวเตอร์มัลติมีเดีย แผ่นภาพโปร่งใส หุ่นจำลองและของจริง

สื่อการเรียนมีความสำคัญต่อผู้เรียนอาชีวศึกษา ดังนี้

1. ให้ประสบการณ์ที่เป็นรูปธรรม เข้าใจง่าย เรียนรู้ได้เร็ว และจำได้นาน
2. ช่วยกระตุ้นและสร้างความสนใจให้เกิดการเรียนรู้
3. สื่อของจริงช่วยให้ได้รับประสบการณ์ที่ถูกต้องตรงกับความเป็นจริง
4. สื่อการสอนสำเร็จรูป และชุดการสอน ช่วยแก้ปัญหาพื้นฐานหรือภูมิหลังของผู้เรียนที่แตกต่างกัน และช่วยให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้เท่าเทียมกัน

5. สื่อประสมช่วยให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้เนื้อหาและประสบการณ์ที่หลากหลาย
6. วิดีทัศน์แสดงการสาธิตหรือทดลองช่วยให้เห็นขั้นตอนที่ชัดเจนและปฏิบัติตามได้อย่าง

ถูกต้อง

7. สื่อที่ออกแบบโดยคำนึงถึงบรรยากาศในการเรียนช่วยให้ผู้เรียนสนุกและเรียนรู้ได้ดีขึ้น
8. สื่อประเภทวิธีการช่วยให้ผู้เรียนได้ประกอบกิจกรรมการเรียน ทำให้เกิดทักษะและประสบการณ์

สื่อการสอนช่วยอำนวยความสะดวกให้กับผู้สอน ดังนี้

1. ช่วยผู้สอนให้ดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นไปตาม

วัตถุประสงค์

2. ช่วยให้ผู้สอนสามารถถ่ายทอดเนื้อหาได้มากขึ้น
3. ช่วยให้ผู้สอนมีความมั่นใจในการสอนมากขึ้นจากการใช้สื่อที่จัดไว้เป็นชุด
4. นำสิ่งที่เกิดขึ้นช้าหรือเคลื่อนไหวเร็วมาให้ผู้เรียนศึกษาได้
5. นำสิ่งที่มีขนาดเล็กหรือใหญ่มาให้ผู้เรียนศึกษาได้
6. นำสิ่งที่อยู่ในสถานการณ์ต่าง ๆ มาให้ผู้เรียนได้เรียนรู้
7. ลดเวลาการสอนของผู้สอนและผู้เรียนได้มีโอกาสเรียนรู้มากขึ้น
8. วิดีทัศน์แสดงการสาธิตหรือทดลองช่วยให้ผู้สอนไม่ต้องแสดงซ้ำ
9. ชุดการสอนช่วยให้ผู้สอนพูดน้อยลง

4.2 ประเภทของสื่อการเรียนการสอน

อีลี (กิดานันท์ มลิทอง. 2543 : 93 - 94; อ้างอิงจาก Ely 1972 : 36 - 42) ได้จำแนกสื่อการสอนตามทรัพยากรการเรียนรู้ (Learning Resources) เป็น 5 รูปแบบ โดยแบ่งได้เป็นสื่อที่ออกแบบขึ้นเพื่อจุดมุ่งหมายทางการศึกษา (by design) และสื่อที่มีอยู่ทั่วไปแล้วนำมาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอน (by utilization) ได้แก่

1. คน (People) ในทางการศึกษาโดยตรงนั้น หมายความว่า บุคลากรที่อยู่ในระบบของโรงเรียน ได้แก่ ครู ผู้บริหาร ผู้แนะแนวการศึกษา ผู้ช่วยสอน หรือผู้ที่อำนวยความสะดวกด้านต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ส่วน “คน” ตามความหมายของการประยุกต์ใช้นั้น ได้แก่ คนที่ทำงานหรือมีความชำนาญงานในแต่ละสาขา ซึ่งมีอยู่ในวงสังคมทั่วไป คนเหล่านี้นับเป็น “ผู้เชี่ยวชาญ” ซึ่งถึงแม้จะมีใช้ทางการศึกษา แต่ก็สามารถจะช่วยอำนวยความสะดวกหรือเชิญมาเป็นวิทยากรเพื่อเสริมการเรียนรู้ได้ในการให้ความรู้แต่ละด้าน อาทิเช่น ศิลปิน นักการเมือง นักธุรกิจ ช่างซ่อมรถยนต์ เหล่านี้เป็นต้น

2. วัสดุ (Materials) วัสดุในการศึกษาโดยตรงจะเป็นประเภทที่บรรจุเนื้อหาบทเรียน โดยรูปแบบของวัสดุมีใช้สิ่งสำคัญที่จะต้องคำนึงถึง เช่น หนังสือ สไลด์ แผ่นที่ แผ่นซีดี เป็นต้น หรือสื่อต่าง ๆ ที่เป็นทรัพยากรในโรงเรียนและได้รับการออกแบบมาเพื่อช่วยอำนวยความสะดวกในการเรียนการสอน ส่วนวัสดุที่นำมาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนนั้นจะมีลักษณะเช่นเดียวกับวัสดุที่ใช้ในการศึกษาดังกล่าวข้างต้น เพียงแต่ว่าเนื้อหาที่บรรจุอยู่ในวัสดุนั้นส่วนมากจะอยู่ในรูปของการให้ความบันเทิง เช่น เกมคอมพิวเตอร์ หรือ ภาพยนตร์สารคดีชีวิตสัตว์ เป็นต้น สิ่งเหล่านี้มักถูกมองไปในรูปของความบันเทิง แต่ก็สามารถให้ความรู้ได้เช่นกัน

3. อาคารสถานที่ (Settings) หมายถึง ตัวตึก ที่ว่าง สิ่งแวดล้อม ฯลฯ ซึ่งมีผลเกี่ยวข้องกับทรัพยากรรูปแบบอื่น ๆ ที่กล่าวมาแล้วและกับผู้เรียนด้วย สถานที่สำคัญในการศึกษา ได้แก่ ตึกเรียน และสถานที่อื่น ๆ ที่ ออกแบบมาเพื่อการเรียนการสอนโดยส่วนรวม เช่น ห้องสมุด หอประชุม สนามเด็กเล่น เป็นต้น ส่วนสถานที่ต่าง ๆ ในชุมชนก็สามารถประยุกต์ใช้เป็นทรัพยากรเพื่อการเรียนได้เช่นกัน เช่น โรงงาน ตลาด สถานที่ทางประวัติศาสตร์ พิพิธภัณฑ์ เป็นต้น

4. เครื่องมือและอุปกรณ์ (Tools and Equipment) เป็นทรัพยากรทางการเรียนรู้ เพื่อช่วยในการผลิตหรือใช้ร่วมกับทรัพยากรอื่น ส่วนมากมักเป็นเครื่องมือด้านโสตทัศนูปกรณ์หรือเครื่องมือเครื่องใช้ต่าง ๆ เช่น เครื่องฉายเอกสาร เครื่องคอมพิวเตอร์ หรือแม้แต่ ตะปู ไขควง เหล่านี้เป็นต้น

5. กิจกรรม (Activities) โดยทั่วไปแล้วกิจกรรมที่กล่าวถึงมักเป็นการดำเนินงานที่จัดขึ้น เพื่อกระทำร่วมกับทรัพยากรอื่น ๆ หรือเป็นเทคนิควิธีการพิเศษเพื่อการเรียนการสอน เช่น การสอนแบบโปรแกรม เกมและ การจำลอง การจัดทัศนศึกษา ฯลฯ กิจกรรมเหล่านี้มักมีวัตถุประสงค์เฉพาะที่ตั้งขึ้น มีการใช้วัสดุการเรียนเฉพาะแต่ละวิชา หรือมีวิธีการพิเศษในการเรียนการสอน

4.3 ประโยชน์ของสื่อการเรียนการสอน

สื่อโดยทั่วไปมีคุณค่าต่อระบบการเรียนการสอน ซึ่งเป็นตัวช่วยให้การถ่ายทอดความรู้ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและรวดเร็ว ดังนั้นพอจะสรุปประโยชน์ของสื่อการเรียนการสอนตามแนวความคิดของ อัมภา บุญช่วย (2533 : 100) ได้ดังนี้

- (1) ช่วยให้ผู้เรียนมีประสบการณ์กว้างขวางยิ่งขึ้น
- (2) ทำให้บทเรียนเป็นที่น่าสนใจ น่าเรียน สนุกสนาน และเพลิดเพลิน
- (3) ช่วยให้ผู้เรียนจำ ประทับความรู้สึกรู้ได้ได้นาน
- (4) ทำให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ตรงจากสิ่งแวดล้อม
- (5) ทำให้ผู้เรียนเกิดประสบการณ์ร่วมกัน และเข้าใจเหมือนกัน
- (6) ทำให้สิ่งที่เข้าใจยาก ให้เข้าใจง่ายขึ้น
- (7) เป็นการสร้างแรงจูงใจ และเร้าความสนใจ
- (8) ช่วยเสริมสร้างความคิด และการแก้ปัญหาในการเรียนรู้ของนักเรียน
- (9) สามารถเอาชนะข้อจำกัดต่าง ๆ เกี่ยวกับเวลา ระยะเวลา และขนาดได้ เช่น
 - ก. ทำในสิ่งที่เคลื่อนไหวเร็ว ดูช้าลง เพื่อศึกษาได้
 - ข. ทำให้สิ่งที่เคลื่อนไหวช้า ดูเร็วขึ้น เพื่อศึกษากระบวนการเปลี่ยนแปลง
 - ค. สามารถนำสิ่งที่เกิดขึ้นในอดีตมาศึกษาได้
 - ง. สามารถย่อสิ่งใหญ่ได้เล็กลง เพื่อให้สะดวกแก่การศึกษา
 - จ. ขยายสิ่งเล็กให้ใหญ่ขึ้น
 - ฉ. ทำสิ่งที่เป็นามธรรมให้เป็นรูปธรรมขึ้น
 - ช. สามารถนำสิ่งที่อยู่ไกลมาศึกษาได้

4.4 การใช้สื่อการเรียนการสอน

การใช้สื่อการสอนนับเป็นการบริหารงานวิชาการด้านหนึ่ง ซึ่งสัมพันธ์กับการเรียนการสอนอย่างใกล้ชิด สื่อการสอนมีประโยชน์สำหรับครูที่จะต้องเห็นความสำคัญ และรู้จักเลือกใช้ให้เหมาะสมเพื่อจะช่วยให้ครูสอนได้ดีขึ้น และสอนได้บรรลุเป้าหมาย และได้ผลดีโดยได้เสนอเกณฑ์ในการเลือกสื่อการสอน ดังนี้

- (1) เลือกสื่อได้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการเรียนการสอน
- (2) เลือกสื่อได้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา
- (3) เลือกสื่อให้เหมาะสมกับเทคนิคหรือวิธีการสอน
- (4) เลือกสื่อให้เหมาะสมกับวัยและความสนใจของผู้เรียน
- (5) เลือกสื่อให้เหมาะสมกับเครื่องมือและสิ่งอำนวยความสะดวก
- (6) เลือกสื่อตามที่พอหาได้ และคำนึงถึงความสะดวกสบายในการนำมาใช้ไม่จำเป็นต้องมีราคาแพง
- (7) เลือกสื่อโดยคำนึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

ซึ่งสอดคล้องกับ กิตานันท์ มลิทอง (2543 : 99) หลักในการเลือกสื่อการสอนจะต้องใช้หลักการต่อไปนี้ ประกอบการพิจารณา คือ

1. สื่อนั้นต้องสัมพันธ์กับเนื้อหาบทเรียนและจุดมุ่งหมายที่จะสอน
2. เลือกสื่อที่มีเนื้อหาถูกต้อง ทันสมัย น่าสนใจ และเป็นสื่อที่จะให้ผลต่อการเรียนการสอนมากที่สุด ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาวิชานั้นได้ดีเป็นลำดับขั้นตอน
3. เป็นสื่อที่เหมาะสมกับวัย ระดับชั้น ความรู้ และประสบการณ์ของผู้เรียน
4. สื่อนั้นควรสะดวกในการใช้ มีวิธีใช้ไม่ซับซ้อนยุ่งยากจนเกินไป
5. ต้องเป็นสื่อที่มีคุณภาพเทคนิคการผลิตที่ดี มีความชัดเจนและเป็นจริง
6. มีราคาไม่แพงจนเกินไป หรือถ้าจะผลิตเองควรคุ้มกับเวลาและการลงทุน

จากหลักการนี้สรุปได้ว่า การจะเลือกสื่อมาใช้ในการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพนั้น ผู้สอนจะต้องมีความรู้ความสามารถและทักษะในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

1. วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมและจุดมุ่งหมายในการเรียนการสอน
2. จุดมุ่งหมายในการนำสื่อมาใช้ประกอบหรือรวมในกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อให้นำไปใช้ในการประกอบคำอธิบาย ใช้เพื่อเพิ่มพูนประสบการณ์แก่ผู้เรียน หรือใช้เพื่อสรุปบทเรียน
3. ต้องเข้าใจลักษณะเฉพาะของสื่อชนิดต่าง ๆ แต่ละชนิดว่า สามารถสร้างความสนใจและให้ความหมายต่อประสบการณ์การเรียนรู้แก่ผู้เรียนได้อย่างไรบ้าง เช่น หนังสือเรียนและสื่อสิ่งพิมพ์อื่น ๆ ใช้เพื่อเป็นความรู้พื้นฐานและอ้างอิง ของจริงและของจำลองใช้เพื่อให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ตรง แผนภูมิ แผนภาพ และแผนสถิติ ใช้เพื่อต้องการเน้นหรือเพื่อแสดงให้เห็นส่วนประกอบหรือเปรียบเทียบข้อมูล สไลด์และฟิล์มทริปใช้เพื่อเสนอภาพนิ่งขนาดใหญ่ให้ผู้เรียนเห็นทั้งชั้นหรือใช้เพื่อการเรียนรายบุคคลก็ได้ เหล่านี้เป็นต้น
4. ต้องมีความรู้เกี่ยวกับแหล่งของสื่อการเรียนการสอนทั้งภายในและภายนอกสถาบันการศึกษา สื่อบางอย่างจะคุ้มค่าในการผลิตเองหรือไม่ หรืออาจหาซื้อได้ที่ไหนบ้าง

4.5 การจัดและบริหารสื่อการเรียนการสอน

การจัดและบริหารสื่อการเรียนการสอน เมื่อมีการผลิตสื่อ อาจจัดหาหรือจัดซื้อทำให้มีสื่อการเรียนการสอนมากมายหลายชนิด ผู้บริหารโรงเรียนจึงควรที่จะคิดริเริ่มจัดห้อง หรือศูนย์การเรียนการสอนในโรงเรียนขึ้นเพื่อบริการแก่ครูผู้สอน หลักการจัดและบริหารศูนย์สื่อการเรียนการสอนมีข้อควรพิจารณา ดังนี้ (อำภา บุญช่วย 2533:107)

- (1) จัดสื่อแต่ละประเภทให้เป็นระเบียบ
- (2) ทำสัญลักษณ์ของสื่อแต่ละประเภท
- (3) วางระเบียบการใช้สื่อ
- (4) ทำคู่มือการใช้สื่อแต่ละประเภท
- (5) ทำบัตรรายการสื่อทุกชิ้น
- (6) จัดตารางบริการสื่อทุกประเภท เพื่อความสะดวกในการเลือกเวลาของผู้รับบริการ

(7) สื่อประเภทอุปกรณ์การบริการประจำที่

(8) ตรวจสอบ ดูแล ซ่อมแซมสื่อให้อยู่ในสภาพเรียบร้อยเสมอ

จากที่ได้กล่าวมาสรุปได้ว่า สื่อการเรียนการสอน หมายถึง เครื่องมือและเทคนิคต่าง ๆ ที่จะทำให้งกระบวนการเรียนการสอน บรรลุจุดมุ่งหมาย การใช้สื่อการเรียนการสอนให้ได้ผล สื่อนั้นต้องตรงกับวัตถุประสงค์เนื้อหา และกิจกรรมของบทเรียน อีกทั้งต้องใช้ได้อย่างประหยัด คุ่มค่า สื่อการสอนนั้นครูสามารถสร้างและจัดทำได้จากสภาพแวดล้อมในท้องถิ่น การใช้สื่ออย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์คุ่มค่าควรจัดเก็บรักษา จัดการบริการ และบริการอย่างเป็นระบบ

5. การวัดและประเมินผลการศึกษา

การวัดและประเมินผลเป็นกระบวนการต่อเนื่องของกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งมีความประสานสัมพันธ์กัน อย่างแยกไม่ได้ เพราะเป็นกระบวนการที่จะทำให้เราทราบว่า หลักสูตรและกิจกรรมการเรียนการสอน ตลอดจนความพยายามต่าง ๆ ในอันที่จะส่งเสริมการเรียนการสอนให้ได้ผลสมความมุ่งหมายของหลักสูตรนั้น ประสบความสำเร็จมากน้อยเพียงใด เพื่อเป็นแนวทางในการหาวิธีการแก้ไขปรับปรุงวิธีการต่าง ๆ ต่อไป

5.1 ความหมายของการวัดและประเมินผล

วิราพร พงศ์อาจารย์ (2542 : 1) ได้ให้ความหมายของคำว่า การวัดประเมินผลการเรียน ไว้ว่า เป็นกิจกรรมที่สำคัญอย่างหนึ่งสำหรับครู อาจารย์ ในการจัดการเรียนการสอน เพราะนอกจากจะเป็นกระบวนการประเมินความรู้ ความสามารถของผู้เรียนแล้ว ยังเป็นกระบวนการในการตรวจสอบผลการปฏิบัติงานของตนว่า บรรลุตามเป้าหมายหรือไม่เพียงใด ดังนั้น ครูผู้สอนในทุกกระดบัชั้นจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีความรู้ความเข้าใจ และสามารถดำเนินการในการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนได้อย่างถูกต้อง

อุษณีย์ โพธิ์สุข (2543 : 40-41) กล่าวว่า การวัดและประเมินผลที่เหมาะสมกับการจัดการศึกษารูปแบบ ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของการเรียนรู้ นั้น ต้องเริ่มตั้งแต่การรู้จักตัวตนที่แท้จริงของผู้เรียน ทั้งด้านสติปัญญา กาย อารมณ์และสังคม ดังนั้น การประเมินผลจึงต้องมีหลากหลายรูปแบบ และเน้นการประเมินพัฒนาการและกระบวนการประเมินต่อเนื่อง มีใช้ทดสอบเพื่อประเมินว่ามีความรู้ ความจำผ่านเกณฑ์หรือไม่

สมศักดิ์ ภู่วิภาดาวรรณ (2544 : 91-92) กล่าวว่า การประเมินตามสภาพจริง เป็นการประเมินจากผลงาน หรือผลงานที่เป็นจริงมากกว่าการประเมินด้วยข้อสอบแบบเลือกตอบ และเป็นการประเมินผลตามเกณฑ์ ซึ่งมีความสำคัญต่อการปฏิบัติงานจริงในชีวิตประจำวัน (Winggins. 1989) ดังนั้น การประเมินผลตามสภาพจริงจึงครอบคลุมถึง การนำเสนอด้วยปากเปล่า การโต้เถียงหรือการจัดแสดงนิทรรศการ รวมถึงการรวบรวมผลงานเขียนของนักเรียน แถบบันทึกภาพการแสดงการปฏิบัติและแสดงกิจกรรมในโอกาสต่าง ๆ สอดคล้องกับ

ศิริชัย กาญจนวาสี (2546 : 13-14) กล่าวว่า การประเมินตามสภาพจริงเป็นกระบวนการตัดสินความรู้ความสามารถและทักษะต่าง ๆ ของผู้เรียน ที่สอดคล้องกับชีวิตจริง โดยใช้เรื่องราวเหตุการณ์สภาพจริงหรือคล้ายจริงที่ประสบในชีวิตประจำวันเป็นสิ่งที่ทำให้ผู้เรียนตอบสนอง โดยการแสดงออก ลงมือกระทำ หรือผลิตจากกระบวนการทำงานตามที่คาดหวัง และผลผลิตที่มีคุณภาพจะเป็นการสะท้อนภาพ เพื่อลงข้อสรุปถึงความรู้ความสามารถและทักษะต่าง ๆ ของผู้เรียนว่า มีมากน้อยเพียงใด น่าพอใจหรือไม่ อยู่ในระดับความสำเร็จใด เครื่องมือสำหรับการวัดผลที่ตรงตามสภาพจริง มีหลายประเภท เช่น การสังเกต การสัมภาษณ์ การตรวจผลงาน การรายงานตนเอง การบันทึกจากผู้เกี่ยวข้อง การทดสอบที่เน้นปฏิบัติ การใช้แฟ้มสะสมงาน เป็นต้น

5.2 ความจำเป็นของการวัดและประเมินผล

การวัดและประเมินผลเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนการสอนที่สมบูรณ์จะต้องเริ่มที่การตั้งจุดมุ่งหมายของการสอน เตรียมเนื้อหา กิจกรรมและสื่อในเรื่องที่จะสอน สร้างเครื่องมือวัดและประเมินผล ลงมือสอน และวัดและประเมินผลการเรียนการสอน

นอกจากจะเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนการสอนแล้ว การวัดและประเมินผลการเรียนการสอนยังกระทำเพื่อจะได้ทราบความรู้ของนักเรียน ปรับปรุงวิธีการเรียนการสอนและเพื่อตัดสินเลื่อนชั้น ดังนั้น การวัดผลและประเมินผลเป็นกิจกรรมทางวิชาการที่สำคัญยิ่งประการหนึ่ง การเรียนการสอนจะได้ผลดีเพียงไร หรือบรรลุจุดหมายหรือไม่ ย่อมทราบได้จากการวัดผลหรือประเมินผล

5.3 หลักการวัดและประเมินผลการเรียน

หลักการของทั้งการวัดผล และการประเมินผลการเรียนแยกกันดังนี้

(1) หลักการวัดผลการเรียนรู้

การที่จะจัดให้มีการวัดผลการเรียนรู้ ผู้วัดในที่นี้ ก็คือ ครูคงต้องการผลการวัดที่เชื่อถือได้ตรงกับความเป็นจริง จำเป็นที่ผู้วัดผลจะต้องเข้าใจหลักการที่สำคัญในการวัดผลเสียก่อนว่าเป็นอย่างไร ในเรื่องนี้ ไพศาล หวังพานิช ได้เสนอแนะหลักการวัดผลไว้ ดังนี้

ก. วัดให้ตรงกับวัตถุประสงค์ ในการวัดแต่ละครั้งต้องมีวัตถุประสงค์ว่าจะวัดเพื่ออะไร จะวัดคุณลักษณะอะไรบ้าง และใช้เครื่องมืออะไร ถ้าหากมีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน ผลของการวัดที่ได้มาก็ที่น่าเชื่อถือและนำมาใช้ได้อย่างมั่นใจ

ข. ใช้เครื่องมือที่ดี การวัดแต่ละครั้งขึ้นอยู่กับเครื่องมือเครื่องที่ใช้ จึงต้องตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือเสียก่อน เช่น มีความเที่ยงตรง และเชื่อมั่นได้เพียงใด ความเป็นปรนัย มีอำนาจจำแนกสูง เหมาะสมกับผู้ที่จะวัด

ค. มีความยุติธรรม เช่น ในด้านเครื่องมือที่ใช้ คือ ไม่เปิดโอกาสให้ผู้สอนเกิดการได้เปรียบเสียเปรียบขึ้น เช่น การทำให้เด็กเลือกตอบเพียงบางข้อ ใช้ภาษาทวน คำถามในข้อแรกและคำตอบในข้อหลัง ๆ หรือเด็กกลุ่มเดียวกันใช้เครื่องมือไปวัดเด็กผิดกลุ่ม ผิดระดับ การทำลายสมาธิของเด็ก การแนะนำคำตอบ

ให้เด็กขณะสอบ การพิมพ์ผิดมาก ๆ ไม่มีคำตอบที่ถูก หรือคำตอบถูกมีหลายตัว ทำเฉลยผิด ตรวจผิด เป็นต้น สิ่งเหล่านี้เป็นสาเหตุของการขาดความยุติธรรม ซึ่งเป็นสิ่งที่ผู้วัดต้องคำนึงถึงอย่างมาก

ง. แปลผลได้ถูกต้อง ผลของการวัดจะออกมาในรูปคะแนนเป็นส่วนใหญ่ โดยทั่วไปมักจะแปลผลการสอบอยู่ในสองลักษณะ คือ อิงกลุ่ม และอิงเกณฑ์

(2) หลักการประเมินผลการเรียน

หลังจากได้คะแนนสอบแล้ว ผู้วัดจะนำแบบแปลผล ซึ่งปัจจุบันนิยมใช้อยู่ 2 รูปแบบ คือ แบบอิงกลุ่ม และอิงเกณฑ์ (วิราพร พงษ์อาจารย์ 2542 : 42 ; อ้างอิงจาก Payne. 1992)

ตาราง 1 แสดงข้อแตกต่างระหว่างการประเมินผลแบบอิงกลุ่มและอิงเกณฑ์

การประเมินแบบอิงกลุ่ม	การประเมินแบบอิงเกณฑ์
1. ชนิดของข้อมูล บอกเป็นผลสัมฤทธิ์รวมนักเรียนตอบข้อสอบได้ถูกต้องเท่าใด เมื่อเทียบกับเพื่อนในกลุ่ม	บอกได้ว่านักเรียนมีความรู้หรือบรรลุผลตามจุดประสงค์ข้อไหนบ้าง
2. การแปลความหมายข้อมูล แปลโดยเปรียบเทียบกับกลุ่ม มุ่งหาความแตกต่างของผู้เรียนเสนอคะแนนในรูปตำแหน่งร้อยละ/คะแนนมาตรฐาน	แปลโดยเปรียบเทียบกับวัตถุประสงค์หรือเกณฑ์ที่ให้ไว้ มุ่งประเมินว่าผู้เรียนมีความรู้หรือไม่มีความรู้อะไรบ้าง
3. การกระจายเนื้อหาของเครื่องมือวัด เป็นการวัดผลสัมฤทธิ์รวม ๆ ทุกเนื้อหา	เป็นการวัดตามวัตถุประสงค์
4. ความยากง่ายของข้อสอบ ข้อสอบมีความยากง่ายพอเหมาะไม่ยากเกินไปหรือง่ายเกินไป เนื้อหาที่ถามต้องเป็นตัวอย่างของเนื้อหาทั้งหมด	แบบทดสอบค่อนข้างง่าย เขียนตามเนื้อหาและจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้
5. การใช้ ต้องการชี้บอกระดับของความสำเร็จหรือผลสัมฤทธิ์ของการเรียนรู้	ต้องการยืนยันว่านักเรียนมีความรู้ที่เรียนไปแล้วหรือไม่
6. การหาความตรง ความตรงของแบบทดสอบทุกแบบมีความสำคัญ	ความตรงตามเนื้อหาที่มีความสำคัญมาก
7. อำนาจจำแนก แบบทดสอบมีอำนาจจำแนกสูง	แบบทดสอบมีอำนาจจำแนกต่ำ

วีรพันธ์ ลิทธิพงศ์ (2544 : 459 – 460) กล่าวถึง การวัดและประเมินผลด้านอาชีวศึกษา มีลักษณะแตกต่างออกไปจากการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนสาขาอื่น ๆ ดังนี้

1. ให้ความสำคัญกับการประเมินผลภาคปฏิบัติหน้าวิชาการภาคทฤษฎี
2. มีการกำหนดระดับความเข้มข้นของเกณฑ์ผ่านรายวิชาเอาไว้สูงในกลุ่มวิชาชีพ
3. มุ่งเน้นการประเมินความรู้ของผู้เรียนในระดับที่สูงกว่าความรู้ ความจำ เช่น ในการสอนวิชาการภาคทฤษฎีวิชาชีพ ผู้สอนจะกำหนดน้ำหนักของการประเมินผลภาคทฤษฎี โดยเน้นที่ความรู้ความสามารถของผู้เรียนในระดับที่เหนือกว่าด้านความรู้ ความจำ ด้วยการกำหนดน้ำหนักคะแนนให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ ซึ่งโดยทั่วไป จะให้ความสำคัญกับลำดับขั้นของพุทธิพิสัยเป็นสัดส่วน ดังนี้

ก. ความรู้ความจำ	10%
ข. ความเข้าใจ	30%
ค. การนำไปใช้	30%
ง. การวิเคราะห์/สังเคราะห์	30%

ทั้งนี้ เพื่อให้มั่นใจว่าผู้เรียนจะมีความรู้เพียงพอที่จะประยุกต์ หลักทฤษฎีที่ได้เรียนรู้ และวิเคราะห์สังเคราะห์ไปสู่การปฏิบัติได้อย่างแท้จริง

4. มีการตรวจวัดทักษะการปฏิบัติงานเทียบกับเกณฑ์มาตรฐาน การทำงานในอาชีพนั้น เช่น ผลงานจะต้องถูกต้อง เรียบร้อย ประณีต และใช้ประโยชน์ได้จริง
5. มีการตรวจวัดและประเมินผลงานที่มอบหมายทั้งงานเดี่ยว งานกลุ่ม เพื่อให้มั่นใจว่าผู้เรียนจะได้รับประสบการณ์การทำงานที่เหมาะสมติดตัวไป ที่จะสามารถปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่นจนสำเร็จลุล่วง
6. มีการตรวจวัดการปฏิบัติงานจริง โดยใช้ผู้ประเมิน 4 ฝ่าย ในการเรียนการสอนอาชีวศึกษานั้น นอกจากจะจัดสอนและฝึกนักศึกษาในโรงฝึกงานของสถานศึกษาตามรายวิชาต่าง ๆ แล้ว ยังจำเป็นต้องจัดส่ง นักศึกษา เข้าไปฝึกงานจริงในสถานประกอบการ เพื่อเรียนรู้งานและการใช้ชีวิตในสิ่งแวดล้อมจริงก่อนจบการศึกษา การวัดและประเมินผลการฝึกงาน จึงต้องใช้กลุ่มผู้ประเมิน 4 ฝ่าย คือ จากครูฝึกในสถานประกอบการ จากอาจารย์นิเทศ/อาจารย์ประจำวิชา จากหน่วยประสานการฝึกงาน และจากผู้บริหารสถานประกอบการ
7. มุ่งวัดและประเมินนักศึกษา เพื่อนำผลที่ได้ไปตรวจปรับ การประเมินทางอาชีวศึกษานั้น ครูจะไม่มุ่งเพียงการประเมิน เพื่อพิสูจน์ทราบระดับสมรรถนะของผู้เรียนเทียบกับเกณฑ์ แต่จะมุ่งผลการประเมินไปหาจุดบกพร่องของผู้เรียนในแต่ละสมรรถนะย่อยเพื่อสอนซ้ำ ฝึกปฏิบัติซ้ำให้ผู้เรียนมีสมรรถนะถึงระดับทำงานได้ตามมาตรฐานของงานนั้น ๆ

ลักษณะของการประเมินผลตามสภาพจริง มีดังนี้ (สุวิทย์ มูลคำ, อรทัย มูลคำ. 2544 : 210-211)

1. เป็นการประเมินที่กระทำไปพร้อม ๆ กับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งสามารถกระทำได้ตลอดเวลา ทุกสถานการณ์ ทั้งที่โรงเรียน บ้านและชุมชน

2. เป็นการประเมินที่ยึดพฤติกรรมการแสดงออกของผู้เรียนที่แสดงออกมาจริง ๆ
3. เน้นการพัฒนาผู้เรียนอย่างเด่นชัดและให้ความสำคัญในการพัฒนาจุดเด่นของผู้เรียน
4. เน้นการประเมินตนเองของผู้เรียน
5. ตั้งอยู่บนพื้นฐานของสถานการณ์ที่เป็นชีวิตจริง รวมทั้งการเชื่อมโยงการเรียนรู้ไปสู่ชีวิตจริง
6. ใช้ข้อมูลที่หลากหลาย มีการเก็บข้อมูลระหว่างกระบวนการปฏิบัติในทุกด้าน ทั้งที่โรงเรียน บ้านและชุมชนอย่างต่อเนื่อง
7. เน้นคุณภาพของผลงานที่ผู้เรียนสร้างขึ้น ซึ่งเป็นผลจากการบูรณาการความรู้ ความสามารถ หลาก ๆ ด้านของผู้เรียน
8. เน้นการวัดความสามารถในการคิดระดับสูง (ทักษะการคิดที่ซับซ้อน) เช่น การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ เป็นต้น
9. ส่งเสริมปฏิสัมพันธ์เชิงบวก มีการชื่นชม ส่งเสริมและอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้และผู้เรียนได้เรียนอย่างมีความสุข
10. เน้นการมีส่วนร่วมระหว่างผู้เรียน ครู ผู้ปกครอง

หลักการประเมินผลในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้แบบบูรณาการต้องสอดคล้องกับสภาพจริง โดยประเมินความสามารถในด้านต่าง ๆ คือ การประเมินด้านกระบวนการคิด กระบวนการวางแผน กระบวนการทำงาน กระบวนการแก้ปัญหาโดยใช้หลักการวิทยาศาสตร์ (วิจัยอย่างง่าย) กระบวนการกลุ่ม กระบวนการประเมินผล ด้านคุณธรรม จริยธรรม ความตั้งใจ ความใส่ใจ คุณภาพของผลงานโดยใช้เครื่องมือประเมินที่หลากหลาย ต่อเนื่องตลอดเวลา ตามกิจกรรม การเรียนรู้ของผู้เรียน ด้วยการสังเกต ใช้แบบตรวจสอบรายการ ใช้แบบประมาณค่า การบันทึกการปฏิบัติ การประเมินคุณภาพชิ้นงาน และด้านความรู้ควบคู่ไปด้วย โดยการประเมินจะกระทำร่วมกันทั้งผู้สอนและผู้เรียน ซึ่งผลการประเมินนี้ควรจะเป็นส่วนหนึ่งของการนำไปปรับปรุงและพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้นด้วย

(สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ม.ป.ป. : 13)

จากที่ได้กล่าวมาสรุปได้ว่า การวัดผลเป็นการตรวจสอบขนาดและปริมาณที่ต้องการวัด ส่วนการประเมินเป็นการกำหนดคุณค่าแก่สิ่งที่ได้มาโดยมีเครื่องมือ และมาตรฐานในการวัด ทั้งนี้ครูผู้สอนจะต้องทราบวัตถุประสงค์ของการวัดและประเมินผล วิธีการและจะต้องวางแผนดำเนินการด้วยวิธีการและใช้เครื่องมือในการวัดและประเมินที่เหมาะสม

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กิ่งแก้ว เอี่ยมแจ่ม (2542) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง สภาพการจัดการเรียนการสอนของคณะบริหารธุรกิจ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตบพิตรพิมุข มหาเมฆ ตามทัศนะของนักศึกษา ผลการวิจัย พบว่า

1. นักศึกษามีทัศนะต่อสภาพการจัดการเรียนการสอนโดยรวมทุกด้าน และในแต่ละด้านคือ ด้านหลักสูตร ด้านครูผู้สอน ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านการวัดและประเมินผลมีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นด้านครูผู้สอนที่นักศึกษามีความเห็นอยู่ในระดับมาก

2. นักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในชั้นปีต่างกัน มีทัศนะต่อสภาพการจัดการเรียนการสอนโดยรวมและรายด้านต่างกันอย่ามีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. นักศึกษาในสาขาวิชาต่างกัน มีทัศนะต่อสภาพการจัดการเรียนการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อทดสอบเป็นรายคู่พบว่า นักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจมีทัศนะต่อสภาพการจัดการเรียนการสอนในด้านหลักสูตร ด้านครูผู้สอน ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านการวัดและประเมินผล แตกต่างกับนักศึกษาสาขาวิชาการบัญชี (บัญชีทั่วไป) และนักศึกษาสาขาวิชาการจัดการ (การจัดการทั่วไป)

อารีย์ ชุนชิต (2545) ได้ศึกษาความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนแผนการเรียนพาณิชยกรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนพุทธจักรวิทยา ใน 5 ด้าน คือ ด้านหลักสูตร ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอนและด้านการวัดและประเมินผล ผลการวิจัยพบว่า

1. นักเรียนมีความคิดเห็นว่า การจัดการเรียนการสอนแผนการเรียนพาณิชยกรรมด้านหลักสูตร ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอนและด้านการวัดและประเมินผลโดยรวมทุกด้าน อยู่ในระดับเหมาะสมมาก

2. ความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน แผนการเรียนพาณิชยกรรมทั้งโดยรวมและรายด้านของนักเรียน จำแนกตามเพศ ระดับชั้น ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและอาชีพของผู้ปกครอง แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เสาวนีย์ สนธิเณร (2546) ได้ศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คณะวิชาบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออ

1. นักศึกษามีความคิดเห็นว่าต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยรวมอยู่ในระดับมาก และรายด้าน คือ ด้านหลักสูตร ด้านครูผู้สอนและกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านการประเมินผลการเรียน มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

2. นักศึกษาที่มีเพศ ระดับชั้น รอบการศึกษา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกัน มีความคิดเห็นโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3. นักศึกษาที่เรียนสาขาวิชาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นโดยรวม และรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นด้านหลักสูตรแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านครูผู้สอน ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านการประเมินผลการเรียน นักศึกษามีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ลดาวลย์ บุญญพานิช (2540) อ้างอิงจาก (สุวัฒน์ วัฒนวงศ์. 2542 : 283 – 288) ได้ศึกษาความคิดเห็นของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านและผู้นำท้องถิ่นในโครงการยกระดับความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการเรียนในด้านต่าง ๆ รวม 4 ด้าน คือ ด้านการประเมินผลการเรียน การพบกลุ่ม การปฐมนิเทศ และสื่อการเรียนการสอน ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็น โดยเฉลี่ยเท่ากับ 3.70 ซึ่งถือว่าอยู่ในระดับมาก ส่วนรายด้านเรียงลำดับจากสูงไปต่ำ ดังนี้

	ค่าคะแนนเฉลี่ย	ระดับความคิดเห็น
1. ด้านการประเมินผลการเรียน	3.90	มาก
2. ด้านการพบกลุ่ม	3.80	มาก
3. ด้านการปฐมนิเทศ	3.65	มาก
4. ด้านสื่อการเรียนการสอน	3.43	ปานกลาง

พรุ่ง ดวงแก้ว (2548) ได้ศึกษาแนวโน้มเกี่ยวกับรูปแบบการเทียบโอนความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ ผลการวิจัยมีดังนี้

1. วัตถุประสงค์ของรูปแบบการเทียบโอนผลการเรียน เพื่อลดการเรียนเพื่อลดการเรียนซ้ำในรายวิชา/กลุ่มวิชาที่เรียนผ่านมาแล้ว กลุ่มเป้าหมาย คือ นักศึกษาที่ลงทะเบียนเป็นนักศึกษาของสถานศึกษาที่ขอเทียบโอนผลการเรียนและผ่านการเรียนในรายวิชา/กลุ่มวิชามาแล้วในหลักสูตรเก่า แล้วเทียบไปสู่หลักสูตรใหม่ ส่วนสถานศึกษาอาจแต่งตั้งคณะกรรมการการเทียบโอนผลการเรียนไม่น้อยกว่า 3 คน ประกอบด้วย รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ หัวหน้างานหลักสูตรและการสอน หัวหน้างานวัดผลและประเมินผลการศึกษา อาจารย์ประจำวิชาและผู้เกี่ยวข้อง ทั้งนี้รายวิชาที่ขอเทียบโอนต้องได้ระดับคะแนน 2 ขึ้นไป และเป็นรายวิชาหรือกลุ่มวิชาที่มีจุดประสงค์และเนื้อหาใกล้เคียงกันไม่ต่ำกว่า ร้อยละ 60 จำนวนหน่วยกิตจึงไม่น้อยกว่าหน่วยกิตของรายวิชาที่กำหนดไว้ในหลักสูตร ผลการเทียบโอนผลการเรียนสามารถนำไปยกเว้นการเรียนในรายวิชานั้น

2. วัตถุประสงค์ของการประเมินเทียบโอนประสบการณ์วิชาชีพเพื่อส่งเสริมกระบวนการศึกษาต่อเนื่องตลอดชีวิต กลุ่มเป้าหมายคือ ผู้ปฏิบัติงานในภาคอุตสาหกรรมที่มีหลักฐานแสดงความรู้และประสบการณ์วิชาชีพมาก่อนไม่น้อยกว่า 2 ปี ส่วนสถานศึกษาจะจัดให้มีที่ปรึกษามีหน้าที่ตรวจสอบความรู้หรือประสบการณ์ได้แก่ ใบสำคัญ วุฒิบัตร เกียรติบัตร หนังสือรับรอง แฟ้มสะสมผลงาน บันทึกประจำวัน โฉนดและรางวัลต่าง ๆ

เป็นต้น การประเมินจะจัดในรูปของรูปคณะกรรมการ สำหรับผลการประเมินผ่านเกณฑ์ สามารถนำไปขอยกเว้นการเรียนรายวิชาในหลักสูตร

สุนทร ยุทธชนะ (2545) ได้ศึกษาการพัฒนารูปแบบการเทียบโอนผลการเรียนสายวิชาชีพระหว่างการศึกษิตตามอรรถาัยกับการศึกษาในระบบโรงเรียนและการศึกษานอกระบบโรงเรียน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า รูปแบบการเทียบโอนผลการเรียนมี 3 รูปแบบ โดยแต่ละรูปแบบประกอบด้วย รูปแบบย่อย 2 รูปแบบ ดังนี้

1. รูปแบบการเทียบโอนผลการเรียนระหว่างการศึกษิตตามอรรถาัยกับการศึกษาในระบบ
 - 1.1 การเทียบโอนผลการเรียนโดยหน่วยงานกลางเป็นผู้ประเมิน
 - 1.2 การเทียบโอนผลการเรียนโดยสถานศึกษาเป็นผู้ประเมิน
2. รูปแบบการเทียบโอนผลการเรียนระหว่างการศึกษิตตามอรรถาัยกับการศึกษานอกระบบ
 - 2.1 การเทียบโอนผลการเรียนโดยหน่วยงานกลางเป็นผู้ประเมิน
 - 2.2 การเทียบโอนผลการเรียนโดยสถานศึกษาเป็นผู้ประเมิน
3. รูปแบบการเทียบโอนผลการเรียนระหว่างการศึกษานอกระบบกับการศึกษาในระบบ
 - 3.1 การเทียบโอนผลการเรียนโดยหน่วยงานกลางเป็นผู้ประเมิน
 - 3.2 การเทียบโอนผลการเรียนโดยสถานศึกษาร่วมกับองค์กรวิชาชีพ สถานประกอบการและสถานศึกษาาร่วมกันประเมิน

นอกจากนั้นมื่อองค์ประกอบที่สัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกับรูปแบบการเทียบโอนผลการเรียน คือ การฝึกอบรมทางการศึกษานอกระบบเพื่อการเทียบโอนผลการเรียน การประเมินมาตรฐานทักษะวิชาชีพและการประกันคุณภาพและจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ถึงความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบการเทียบโอนผลการเรียนไปปฏิบัติ พบว่า ผู้เชี่ยวชาญทุกท่าน มีความเห็นว่า รูปแบบการเทียบโอนผลการเรียนมีประโยชน์และความเป็นไปได้ที่จะนำไปปฏิบัติ

วรากร ศรีดาวนซ์ (2539) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหาและการนำความรู้ไปใช้ของนักศึกษาที่เรียนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น เพื่อการเทียบโอนและไม่โอนหน่วยกิตในอำเภอสะแกแสง จังหวัดนครราชสีมา ผลการวิจัยพบว่า

1. รวมสรุปความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหานักศึกษาที่เรียนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น เพื่อการเทียบโอน มีปัญหาระดับน้อย
2. รวมสรุปความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหานักศึกษาที่เรียนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น แต่ไม่นำไปใช้เพื่อการเทียบโอน มีปัญหาระดับน้อย
3. รวมสรุปความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำความรู้ไปใช้ของนักศึกษาที่เรียนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น เพื่อการเทียบโอน มีปัญหาระดับน้อย

4. รวมสรุปความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำความรู้ไปใช้ของนักศึกษาที่เรียนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น แต่ไม่นำไปใช้เพื่อการเทียบโอน มีปัญหาระดับน้อย

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาที่เรียนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นเพื่อการเทียบโอนกับนักศึกษาที่เรียนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นแต่ไม่นำไปใช้เพื่อการเทียบโอนเกี่ยวกับสภาพปัญหาทั้ง 4 ด้าน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ด้านสื่อ อุปกรณ์ วัสดุฝึกแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ด้านจัดการเรียนการสอนของวิทยากรแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นด้านนักศึกษาไม่มีความแตกต่างกัน เมื่อเปรียบเทียบความเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับผลรวมของปัญหามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับการนำความรู้ไปใช้มีความแตกต่างกันดังนี้ ด้านการเข้าสู่ตลาดแรงงานมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และด้านการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อเปรียบเทียบความเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับผลรวมการนำความรู้ไปใช้มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

มณฑา เกรียงวิทรัพย์. (2538) ทำการวิจัยเรื่อง การติดตามผลการดำเนินการเทียบโอนวิชาชีพตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2530 ในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการติดตามสรุปได้ว่า งานการเทียบโอนวิชาชีพตามหลักสูตรการศึกษานอกให้เทียบโอน 3 วิธี คือ จากแหล่งวิทยากร จากประสบการณ์อาชีพ และจากวิธีการประกอบอาชีพ โดยมีการดำเนินงานเทียบโอนวิชาชีพเป็นไปตามข้อกำหนด ขั้นตอนที่ได้กำหนดไว้ ตลอดทั้งแนวทางในการดำเนินการเทียบโอนแต่ละวิธี ยกเว้นในเรื่องการลงทะเบียนโอนซึ่งสถานศึกษาจะกำหนดให้นักศึกษาลงทะเบียนเทียบโอนได้ในวันลงทะเบียนเรียนหรือในวันอื่นๆ ที่สถานศึกษากำหนด เพื่อเป็นการสะดวกแก่นักศึกษาและไม่ยุ่งยากต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่

การดำเนินการเทียบโอนวิชาชีพตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2530 มีการดำเนินงานให้เทียบโอน 3 วิธี จาก 5 วิธีที่กำหนดไว้ คือ วิธีจากแหล่งวิทยากร วิธีจากประสบการณ์อาชีพ และวิธีจากการประกอบอาชีพ โดยมีการดำเนินงานเทียบโอนวิชาชีพเป็นไปตามข้อกำหนด ขั้นตอนที่ได้กำหนดไว้ตลอดทั้งแนวทางในการดำเนินการเทียบโอนแต่ละวิธี ยกเว้นในเรื่องการลงทะเบียนเทียบโอนซึ่งสถานศึกษาจะกำหนดให้นักศึกษาลงทะเบียนเทียบโอนได้ในวันลงทะเบียนเรียน หรือในวันอื่นๆ ที่สถานศึกษากำหนด เพื่อเป็นการสะดวกแก่นักศึกษาและไม่ยุ่งยากต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่

ปัญหาในการดำเนินการเทียบโอนวิชาชีพนั้นพบว่า เกิดจากความไม่เข้าใจของเจ้าหน้าที่ เนื่องจากวิธีการปฏิบัติในการเทียบโอนไม่ชัดเจน ประกอบกับจำนวนบุคลากรที่ไม่เพียงพอต่อจำนวนนักศึกษา และความไม่พร้อมของสถานศึกษาในการให้บริการการเทียบโอนวิชาชีพในทุกสาขาวิชาที่นักศึกษาขอเทียบโอน เนื่องจากขาดผู้เชี่ยวชาญในแต่ละสาขา ตลอดทั้งปัญหาในเรื่องที่นักศึกษาไม่มีความรู้ความสามารถตามหลักฐานที่นำมาขอเทียบโอน

สำหรับผลการดำเนินงานนั้นพบว่า ในช่วงปีการศึกษา 2532 - 2536 วิธีที่นักศึกษาเทียบโอนมากที่สุด ได้แก่ วิธีจากแหล่งวิทยากร วิธีการจากประสบการณ์อาชีพ และวิธีจากการประกอบอาชีพในเรื่องการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิตนั้น นักศึกษามีความเห็นว่าสามารถนำความรู้ที่ใช้ในการเทียบโอนไปเป็นพื้นฐานในการศึกษาระดับที่สูงขึ้น นำไปใช้ในชีวิตประจำวัน นำไปเป็นทักษะในการพัฒนาอาชีพของตนเอง และเป็นประโยชน์ต่อนักศึกษาที่สามารถจบหลักสูตรได้เร็วขึ้น รวมทั้งเป็นการให้นักศึกษาได้รู้จักแสวงหาความรู้จากแหล่งอื่น ๆ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการดำเนินการวิจัย เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาแบบเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ที่มีต่อการจัดการศึกษา ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) พุทธศักราช 2546 ของวิทยาลัยเทคนิคประจวบคีรีขันธ์ โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร คือ นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ที่ศึกษาแบบเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ วิทยาลัยเทคนิคประจวบคีรีขันธ์

1.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ที่ศึกษาแบบเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ วิทยาลัยเทคนิคประจวบคีรีขันธ์ ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2549 จำนวน 142 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย แบบสอบถามวัดความคิดเห็นของนักศึกษาแบบเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ที่มีต่อการจัดการศึกษา ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) พุทธศักราช 2546 วิทยาลัยเทคนิคประจวบคีรีขันธ์ แบ่งเป็น 3 ตอน

ลักษณะของเครื่องมือแต่ละตอน เป็นดังนี้

- ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
- ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็น โดยใช้แบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ครอบคลุมตัวแปร 3 ด้าน
- ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด ให้แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม

ลักษณะเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นที่เกี่ยวกับความคิดเห็นต่อการจัดการศึกษา แบบเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) พุทธศักราช 2546 ของวิทยาลัยเทคนิคประจวบคีรีขันธ์ ที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่ต้องการศึกษา 3 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการจัดการเรียนการสอน
2. ด้านสื่อการเรียนการสอน
3. ด้านการวัดและประเมินผล

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือ โดยดำเนินการดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการศึกษา ทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอนและด้านการวัดและประเมินผล เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมความมุ่งหมายของการวิจัยและสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ
2. นำข้อมูลที่ได้ไปสร้างแบบสอบถาม
3. ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงพิพจน์ โดยนำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ประเมินแล้ววิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับนิยามศัพท์
4. ปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญก่อนนำไปทดลองใช้
5. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้กับนักศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาที่ศึกษาแบบเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ในวิทยาลัยการอาชีพบางสะพาน จำนวน 50 คน แล้วทำการวิเคราะห์แบบสอบถามเป็นรายข้อและหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบัค (Cronbach) (ลัวิน สายยศ, อังคณา สายยศ. 2540 : 181) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .9670

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อนำมาศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อขอความอนุเคราะห์จากผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิคประจวบคีรีขันธ์ ให้นักศึกษาที่ศึกษาแบบเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ตอบแบบสอบถาม
2. ผู้วิจัยเตรียมแบบสอบถามและดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากผู้วิจัยนำแบบสอบถามความคิดเห็นของนักศึกษาแบบเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ ที่มีต่อการจัดการศึกษา ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) พุทธศักราช 2546 ของวิทยาลัยเทคนิคประจวบคีรีขันธ์ เพื่อสอบถามความคิดเห็นจากกลุ่มเป้าหมาย ผู้วิจัยมีขั้นตอนดังนี้

1. เมื่อได้รับแบบสอบถามคืนแล้ว ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม
2. จำแนกข้อมูลของแบบสอบถามตามตัวแปรที่ศึกษา ตามค่าคะแนนที่ได้
3. นำข้อมูลที่ได้ไปสร้างโปรแกรม เพื่อวิเคราะห์ค่าทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

SPSS/PC (Statistical Package for Social Seienees/Personal Computer)

4. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 1 โดยหาค่าร้อยละ
5. วิเคราะห์ความคิดเห็นของนักศึกษา แบบเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ที่มีต่อการจัดการศึกษา ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) พุทธศักราช 2546 ของ วิทยาลัยเทคนิคประจวบคีรีขันธ์ ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ ดังนี้

4.50 – 5.00	หมายความว่า	มีความคิดเห็นต่อการจัดการศึกษาในระดับเห็นด้วยมากที่สุด
3.50 – 4.49	หมายความว่า	มีความคิดเห็นต่อการจัดการศึกษาในระดับเห็นด้วยมาก
2.50 – 3.49	หมายความว่า	มีความคิดเห็นต่อการจัดการศึกษาในระดับเห็นด้วยปานกลาง
1.50 – 2.49	หมายความว่า	มีความคิดเห็นต่อการจัดการศึกษาในระดับเห็นด้วยน้อย
1.00 – 1.49	หมายความว่า	มีความคิดเห็นต่อการจัดการศึกษาในระดับเห็นด้วยน้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน

1.1 ค่าความถี่และร้อยละ

1.2 ค่าเฉลี่ย (Mean) โดยใช้สูตร (บุญเขต ภิญโญนนตพงษ์ 2548 : 1) ดังนี้

$$\bar{x} = \frac{\sum x}{N}$$

เมื่อ	$\bar{x}$	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ย
	$\sum x$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	N	แทน	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

1.3 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) โดยใช้สูตร (บุญเชิด ภิญโญนนตพงษ์, 2548 : 17) ดังนี้

$$S.D. = \sqrt{\frac{n\sum x^2 - (\sum x)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ	S.D.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	$(\sum x)^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง
	$\sum x^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
	n	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

2. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ

2.1 หาค่าดัชนีความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญ เพื่อหาความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face Validity) โดยใช้สูตร (บุญเชิด ภิญโญนนตพงษ์, 2548 : 1) ดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ	IOC	แทน	ดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามและพฤติกรรม
	$\sum R$	แทน	ผลรวมของความคิดเห็นในแต่ละข้อของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด
	N	แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

2.2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามที่เป็นมาตราส่วนประมาณค่า โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha - Coefficient) (บุญเชิด ภิญโญนนตพงษ์, 2548 : 1)

$$\alpha = \frac{K}{K-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S_x^2} \right]$$

เมื่อ	α	แทน	ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม
	K	แทน	จำนวนข้อของเครื่องมือวัด
	S_i^2	แทน	คะแนนความแปรปรวนเป็นรายข้อ
	S_x^2	แทน	คะแนนความแปรปรวนของแบบทดสอบทั้งฉบับ

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

3.1 สถิติพื้นฐาน

3.2 เปรียบเทียบความแตกต่างของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม โดยใช้แบบทดสอบค่า t (t-test) โดยใช้สูตร (บุญเชิด ภิญโญนนตพงษ์. 2548 : 22)

$$t = \frac{x_1 - x_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}}}$$

$$\text{โดยมี df} = \frac{\left(\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}\right)}{\frac{\left(\frac{S_1^2}{n_1}\right)}{n_1 - 1} + \frac{\left(\frac{S_2^2}{n_2}\right)}{n_2 - 1}}$$

เมื่อ	t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน t - distribution
	x_1	แทน	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่ 1
	x_2	แทน	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่ 2
	S_1^2	แทน	ค่าความแปรปรวนของคะแนนกลุ่มที่ 1
	S_2^2	แทน	ค่าความแปรปรวนของคะแนนกลุ่มที่ 2
	n_1	แทน	ขนาดของกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มที่ 1
	n_2	แทน	ขนาดของกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มที่ 2

3.3 ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่มีมากกว่า 2 กลุ่ม โดยใช้สถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One - way Analysis of Variance) โดยใช้สูตร (บุญเชิด ภิญโญนนตพงษ์. 2548 : 26)

$$F = \frac{MS_A}{MS_W}$$

MS_A แทน ความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม

MS_W แทน ความแปรปรวนภายในกลุ่ม

3.4 เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติแล้ว ตรวจสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยใช้วิธี ของ เชฟเฟ (Scheffe)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ความคิดเห็นของนักศึกษาแบบเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ที่มีต่อการจัดการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัยเทคนิคประจวบคีรีขันธ์ ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ เพื่อให้เกิดความเข้าใจในการสื่อความหมายในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ที่ตรงกัน ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ต่าง ๆ ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

X	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean)
N	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
S.D	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณา t-test
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณา F-test
df	แทน	ชั้นของความเป็นอิสระ (Degree of freedom)
MD	แทน	ค่าผลต่างเฉลี่ย
SE	แทน	ค่าคลาดเคลื่อนมาตรฐาน
Sig	แทน	ค่าความน่าจะเป็นของนัยสำคัญ
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้เสนอตามลำดับดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของนักศึกษาแบบเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ที่มีต่อการจัดการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัยเทคนิคประจวบคีรีขันธ์

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาแบบเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ที่มีต่อการจัดการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัยเทคนิคประจวบคีรีขันธ์

ตอนที่ 4 การรวบรวมความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของนักศึกษาแบบเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ที่มีต่อการจัดการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัยเทคนิคประจวบคีรีขันธ์ จากแบบสอบถามปลายเปิด โดยใช้วิธีการนำเสนอในรูปความถี่ประกอบความเรียง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

การวิเคราะห์ตอนนี้ผู้วิจัยนำข้อมูลจากแบบสอบถามมาแจกแจงจำนวนความถี่และร้อยละ จำแนกตาม แผนกวิชา ระดับชั้นปีที่ศึกษา ระดับความรู้เดิม และประสบการณ์ในการทำงานของนักศึกษา ดังแสดงในตาราง 2

ตาราง 2 จำนวนความถี่และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสาขาวิชา ระดับชั้นปีที่ศึกษา ระดับความรู้เดิมและประสบการณ์ในการทำงานของนักศึกษา

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
1. สาขาวิชา		
1.1 เทคนิคอุตสาหกรรม	53	37.3
1.2 การจัดการทรัพยากรมนุษย์	89	62.7
รวม	142	100
2. ระดับชั้นปีที่ศึกษา		
2.1 ปวส. ชั้นปีที่ 1	69	48.6
2.2 ปวส. ชั้นปีที่ 2	73	51.4
รวม	142	100
3. ระดับความรู้เดิม		
3.1 ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)	54	38.0
3.2 มัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.6)	88	62.0
รวม	142	100
4. ประสบการณ์ในการทำงาน		
4.1 3 - 5 ปี	56	39.4
4.2 6 - 9 ปี	37	26.1
4.3 10 ปีขึ้นไป	49	34.5
รวม	142	100

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 2 พบว่า นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ที่ศึกษาแบบเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ วิทยาลัยเทคนิคประจวบคีรีขันธ์ จำนวน 142 คน มีลักษณะดังนี้

1. เป็นนักศึกษา สาขาวิชา การจัดการทรัพยากรมนุษย์ จำนวน 89 คน คิดเป็นร้อยละ 62.7 และสาขาวิชาเทคนิคอุตสาหกรรม จำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 37.3
2. เป็นนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 1 จำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 48.6 และศึกษาอยู่ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 2 จำนวน 73 คน คิดเป็นร้อยละ 51.4
3. เป็นนักศึกษาที่มีระดับความรู้เดิมประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 38.0 และมีระดับความรู้เดิมมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.6) จำนวน 88 คน คิดเป็นร้อยละ 62.0

4. เป็นนักศึกษาที่มีประสบการณ์ในการทำงาน ตั้งแต่ 3 - 5 ปี จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 39.4 มีประสบการณ์ในการทำงาน 6 - 9 ปี จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 26.1 และมีประสบการณ์ในการทำงาน 10 ปีขึ้นไป จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 34.5

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของนักศึกษาแบบเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ ที่มีต่อการจัดการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัยเทคนิคประจวบคีรีขันธ์ ใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านการวัดและประเมินผล

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของนักศึกษาแบบเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ ที่มีต่อการจัดการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัยเทคนิคประจวบคีรีขันธ์ โดยรวมและรายด้าน

ความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการศึกษา	$\bar{X}$	S.D	ระดับความคิดเห็น
ด้านการจัดการเรียนการสอน	3.97	0.41	มาก
ด้านสื่อการเรียนการสอน	3.80	0.54	มาก
ด้านการวัดและประเมินผล	3.98	0.50	มาก
รวม	3.92	0.43	มาก

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 3 พบว่า นักศึกษาแบบเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ มีความคิดเห็นต่อการจัดการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับ เห็นด้วยมาก

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของนักศึกษาแบบเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ ที่มีต่อการจัดการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัยเทคนิคประจวบคีรีขันธ์ ด้านการจัดการเรียนการสอนโดยรวมและรายข้อ

ด้านการจัดการเรียนการสอน	$\bar{X}$	S.D	ระดับความคิดเห็น
1. แผนการเรียนสอดคล้องกับลักษณะงานที่นักศึกษาปฏิบัติในสถานประกอบการ	4.15	0.71	มาก
2. แผนการเรียนแต่ละรายวิชาเรียงลำดับความยากง่าย	3.65	0.60	มาก
3. แผนการเรียน จัดรายวิชาให้เรียนอย่างต่อเนื่อง	3.85	0.60	มาก
4. รายวิชาที่จัดให้เรียน สามารถใช้เป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น	4.16	0.64	มาก
5. ตารางพบกลุ่มสัมมนาแต่ละรายวิชามีความเหมาะสม	3.99	0.65	มาก
6. เนื้อหาสาระรายวิชา สามารถนำไปใช้ในการประกอบอาชีพได้	4.20	0.65	มาก
7. เนื้อหาสาระรายวิชา สามารถนำไปใช้ในการประกอบอาชีพได้	3.96	0.61	มาก
8. เนื้อหาสาระรายวิชามีความทันสมัยทันต่อเทคโนโลยี	3.87	0.70	มาก
9. ครูเปิดโอกาสให้นักศึกษามีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	4.42	0.70	มาก
10. นักศึกษาได้ศึกษาดูงานหรือทำกิจกรรมนอกสถานที่ที่เหมาะสมกับรายวิชา	3.85	0.84	มาก
11. มีการเชิญวิทยากรภายนอกนำเสนอเรื่องที่นักศึกษาสนใจ	3.27	0.99	ปานกลาง
12. มีการสอนแบบแบ่งกลุ่ม ทำกิจกรรม โดยนักศึกษาช่วยกันศึกษาค้นคว้า หรือกิจกรรมโดยกำหนดเวลา	3.94	0.71	มาก
13. มีการสอนโดยให้นักศึกษาทำโครงการตามความต้องการของนักศึกษา	4.06	0.64	มาก
14. มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการ	3.87	0.64	มาก
15. จัดรายวิชาที่ฝึกงานในสถานประกอบการอย่างเหมาะสม	3.98	0.67	มาก
16. มีการจัดอบรม ฝึกทักษะ และทบทวนทักษะในรายวิชาปฏิบัติก่อนการประเมินผลทุกรายวิชา	3.85	0.71	มาก
17. มีวัสดุฝึกเพียงพอสำหรับการปฏิบัติ	3.58	0.79	มาก
18. มีใบงานแสดงขั้นตอนการฝึกทักษะปฏิบัติที่ชัดเจน	3.80	0.73	มาก
19. ครูมีความรู้ความสามารถในรายวิชาที่สอน	4.27	0.63	มาก

ตาราง 4 (ต่อ)

ด้านการจัดการเรียนการสอน	$\bar{X}$	S.D	ระดับความคิดเห็น
20. ครูเข้าสอนและเลิกสอนตรงเวลาอย่างสม่ำเสมอ	4.32	0.62	มาก
21. ครูได้แนะนำแหล่งความรู้ที่ค้นคว้าให้กับนักศึกษา	4.18	0.69	มาก
22. ครูมีการแนะนำการเรียนหรือให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคล	3.85	0.69	มาก
23. ครูให้กำลังใจและให้โอกาสนักศึกษาในการพัฒนาตนเอง	4.25	0.65	มาก
24. จัดครูผู้สอนที่มีความรู้ ความสามารถเข้าสอนได้ตรงกับเนื้อหาวิชาที่สอน	4.16	0.63	มาก
25. จัดคาบสอนของครูผู้สอนเพียงพอแต่ละรายวิชาที่สอน	4.24	0.64	มาก
26. จัดกระบวนการเรียนรู้ได้เหมาะสมกับสภาพของนักศึกษา	4.01	0.63	มาก
27. จัดให้เรียนวิชาชีพได้ตามความสนใจและความต้องการของนักศึกษา	3.89	0.68	มาก
รวม	3.97	0.41	มาก

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 4 พบว่า นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ที่ศึกษาแบบเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ วิทยาลัยเทคนิคประจวบคีรีขันธ์ มีความคิดเห็นต่อการจัดการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ด้านการจัดการเรียนการสอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.97$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ทุกข้ออยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ยกเว้นมีการเชิญวิทยากรภายนอกนำเสนอเรื่องที่นักศึกษาสนใจ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยปานกลาง

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของนักศึกษาแบบเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ ที่มีต่อการจัดการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัยเทคนิคประจวบคีรีขันธ์ ด้านสื่อการเรียนการสอนโดยรวมและรายข้อ

ด้านสื่อการเรียนการสอน	$\bar{X}$	S.D	ระดับความคิดเห็น
28. สื่อการเรียนการสอนเหมาะสมกับเนื้อหารายวิชา	3.78	0.72	มาก
29. สื่อการเรียนการสอนมีความทันสมัย	3.70	0.72	มาก
30. สื่อการเรียนการสอนอยู่ในสภาพดีพร้อมจะใช้งาน	3.76	0.64	มาก
31. เครื่องมือ เครื่องจักร และเครื่องใช้สำนักงานมีเพียงพอต่อการฝึกปฏิบัติ	3.68	0.79	มาก
32. เครื่องมือ เครื่องจักร และเครื่องใช้สำนักงานอยู่ในสภาพดีพร้อมจะใช้งาน	3.74	0.71	มาก
33. มีเครื่องคอมพิวเตอร์ประกอบการสอนเพียงพอกับนักศึกษา	3.84	0.79	มาก
34. เอกสารตำรา ประกอบการเรียนแต่ละรายวิชามีความทันสมัย	3.96	0.70	มาก
35. มีเอกสารตำราเพื่อค้นคว้าในรายวิชาเพียงพอกับนักศึกษา	3.80	0.80	มาก
36. มีเอกสารตำราเพื่อการค้นคว้าเหมาะสมกับรายวิชา	3.83	0.74	มาก
37. การจัดบริการสื่อการเรียนการสอนในวิทยาลัยมีความเหมาะสม	3.87	0.71	มาก
38. สนับสนุนให้นักศึกษาค้นคว้าความรู้เพิ่มเติมในระบบอินเทอร์เน็ต	3.78	0.86	มาก
39. มีการใช้สื่อการเรียนการสอน อุปกรณ์การสอนได้เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนการสอน	3.81	0.71	มาก
40. มีการบริการห้องสมุดเพื่อศึกษาค้นคว้า เพิ่มเติมของรายวิชา	3.79	0.72	มาก
รวม	3.80	0.54	มาก

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 5 พบว่า นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ที่ศึกษาแบบเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ วิทยาลัยเทคนิคประจวบคีรีขันธ์ มีความคิดเห็นด้านสื่อการเรียนการสอนโดยรวมและ รายข้อ อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของนักศึกษาแบบเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ ที่มีต่อการจัดการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัยเทคนิคประจวบคีรีขันธ์ ด้านการวัดและประเมินผลโดยรวมและรายข้อ

ด้านการวัดและประเมินผล	$\bar{X}$	S.D	ระดับความคิดเห็น
41. นักศึกษามีโอกาสประเมินตนเองก่อนและหลังการเรียนการสอน	3.90	0.69	มาก
42. มีเอกสาร คู่มือชี้แจงกระบวนการวัดและประเมินผลชัดเจน	3.97	0.66	มาก
43. กำหนดช่วงระยะเวลาการวัดและประเมินผลเหมาะสม	3.94	0.69	มาก
44. วัดและประเมินความรู้ตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้	3.95	0.66	มาก
45. มีการประเมินผลจากแฟ้มสะสมผลงาน	4.08	0.65	มาก
46. ใช้วิธีการวัด ประเมินผลที่หลากหลายเหมาะสมกับเนื้อหาวิชา	3.91	0.66	มาก
47. ใช้วิธีการวัดประเมินผลที่หลากหลายในภาคปฏิบัติ	3.85	0.66	มาก
48. ใช้วิธีการวัดและประเมินผลทุกขั้นตอน การปฏิบัติงานในรายวิชาปฏิบัติ	3.90	0.63	มาก
49. ครูผู้สอนนำผลการวัดและประเมินมาวิเคราะห์เพื่อแก้ปัญหา	4.06	0.64	มาก
50. นักศึกษาใช้ผลการประเมินมาพัฒนาตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.07	0.71	มาก
51. วิธีการวัดและประเมินผลโปร่งใส ยุติธรรม	4.18	0.67	มาก
รวม	3.98	0.43	มาก

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 6 พบว่า นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ที่ศึกษาแบบเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ วิทยาลัยเทคนิคประจวบคีรีขันธ์ มีความคิดเห็นด้านการวัดและประเมินผลโดยรวมและรายข้อเห็นด้วยอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก

ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษา แบบเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ ที่มีต่อการจัดการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัยเทคนิคประจวบคีรีขันธ์

ตาราง 7 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาแบบเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ ที่มีต่อการจัดการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ทั้ง 3 ด้าน จำแนกตามสาขาวิชา

ความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการศึกษา	สาขาวิชาเทคนิคอุตสาหกรรม N = 53		สาขาวิชาการจัดการทรัพยากรมนุษย์ N = 89		t	Sig
	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D		
ด้านการจัดการเรียนการสอน	3.97	0.44	3.97	0.39	1.22	0.27
ด้านสื่อการเรียนการสอน	3.88	0.59	3.75	0.50	0.76	0.39
ด้านการวัดและประเมินผล	3.97	0.51	3.99	0.50	0.08	0.78
รวม	3.94	0.47	3.90	0.40	0.79	0.38

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 7 พบว่านักศึกษาสาขาวิชาเทคนิคอุตสาหกรรมและสาขาวิชาการจัดการทรัพยากรมนุษย์ มีความเห็นต่อการจัดการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 8 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาแบบเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ที่มีต่อการจัดการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ทั้ง 3 ด้าน จำแนกตามระดับชั้นปีที่ศึกษา

ความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการศึกษา	ปวส. ชั้นปีที่ 1 N = 69		ปวส. ชั้นปีที่ 2 N = 73		t	Sig
	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D		
ด้านการจัดการเรียนการสอน	3.93	0.34	4.01	0.45	3.76	0.06
ด้านสื่อการเรียนการสอน	3.74	0.50	3.85	0.57	1.22	0.27
ด้านการวัดและประเมินผล	4.02	0.47	3.95	0.53	1.86	0.18
รวม	3.90	0.38	3.93	0.48	4.42	0.04*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 8 พบว่า นักศึกษาแบบเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ ระดับประกาศนียบัตร วิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 1 และนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 2 มีความคิดเห็นต่อการจัดการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในระดับชั้นปีต่างกัน มีความคิดเห็นด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอนและด้านการวัดและประเมินผลแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 9 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาแบบเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ที่มีต่อการจัดการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ทั้ง 3 ด้าน จำแนกตามระดับความรู้เดิม

ความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการศึกษา	ปวช. N = 54		ม.6 N = 88		t	Sig
	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D		
ด้านการจัดการเรียนการสอน	3.95	0.42	3.98	0.40	0.10	0.75
ด้านสื่อการเรียนการสอน	3.79	0.51	3.80	0.55	0.70	0.41
ด้านการวัดและประเมินผล	3.98	0.46	3.98	0.52	1.39	0.24
รวม	3.91	0.42	3.92	0.44	0.12	0.73

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 9 พบว่า นักศึกษาที่มีระดับความรู้เดิมประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และนักศึกษาที่มีระดับความรู้เดิมมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.6) มีความคิดเห็นต่อการจัดการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 10 ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของนักศึกษาแบบเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ที่มีต่อการจัดการศึกษา ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ทั้ง 3 ด้าน จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน

ความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการศึกษา	ประสบการณ์ ในการทำงาน 3-5 ปี		ประสบการณ์ ในการทำงาน 6-9 ปี		ประสบการณ์ ในการทำงาน 10 ปีขึ้นไป	
	N = 56		N = 37		N = 49	
	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D
ด้านการจัดการเรียนการสอน	4.0086	0.34310	3.8288	0.45515	4.0370	0.41353
ด้านสื่อการเรียนการสอน	3.8544	0.50955	3.6736	0.62319	3.8195	0.49143
ด้านการวัดและประเมินผล	3.9529	0.46934	3.9140	0.56446	3.9738	0.41024
รวม	3.9386	0.38697	3.8055	0.49934	3.9738	0.41024

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 10 พบว่า นักศึกษาที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 3-5 ปี มีประสบการณ์ในการทำงาน 6-9 ปี และมีประสบการณ์ในการทำงาน 10 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นต่อการจัดการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก

ตาราง 11 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนความคิดเห็นของนักศึกษาจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน

ความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการศึกษา	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	P
ด้านการจัด	ระหว่างกลุ่ม	1.04	2	0.52	3.27*	0.04
การเรียนการสอน	ภายในกลุ่ม	22.14	139	0.159		
	รวม	23.18	141			
ด้านสื่อ	ระหว่างกลุ่ม	0.77	2	0.39	1.35	0.26
การเรียนการสอน	ภายในกลุ่ม	39.85	139	0.29		
	รวม	40.62	141			
ด้านการวัดและประเมินผล	ระหว่างกลุ่ม	0.56	2	0.28	1.12	0.33
	ภายในกลุ่ม	34.61	139	0.25		
	รวม	35.17	141			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	0.64	2	0.32	1.77	0.17
	ภายในกลุ่ม	25.29	139	0.18		
	รวม	25.93	141			

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 11 พบว่า นักศึกษาที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการศึกษาโดยรวม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการจัดการเรียนการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านสื่อการเรียนการสอนและด้านการวัดและประเมินผลแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เนื่องจากการวิเคราะห์ในตาราง 11 พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติด้านการจัดการเรียนการสอน ผู้วิจัยจึงทำการวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่ ด้วยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe) ปรากฏผลดังแสดงในตาราง 12

ตาราง 12 ผลการทดสอบความแตกต่างความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานเป็นรายคู่

ประสบการณ์ในการทำงาน	$\bar{X}$	6 - 9 ปี	3 - 5 ปี	10 ปีขึ้นไป
		3.83	4.01	4.04
6 - 9 ปี	3.83	-	0.18*	0.21*
3 - 5 ปี	4.01	-	-	0.03
10 ปีขึ้นไป	4.04	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 12 พบว่า นักศึกษาที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 3 - 5 ปี กับ 6 - 9 ปี และนักศึกษาที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 6 - 9 ปี กับ 10 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นต่อการจัดการศึกษาด้านการจัดการเรียนการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 3-5 ปี กับ 10 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นด้านการจัดการเรียนการสอน ในระดับเห็นด้วย มากกว่านักศึกษาที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 6 - 9 ปี ส่วนนักศึกษาที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 3 -5 ปี กับ 10 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นต่อการจัดการศึกษาในด้านการจัดการเรียนการสอนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตอนที่ 4 การรวบรวมความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการศึกษาแบบเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัยเทคนิคประจวบคีรีขันธ์

การวิเคราะห์ในตอนนี้ ผู้วิจัยได้รวบรวมความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมที่ผู้ตอบแบบสอบถามได้เขียนไว้ในแต่ละด้านมาจัดกลุ่มประเภทและแจกแจงความถี่ ดังแสดงตามตาราง 13 - 15

ตาราง 13 แสดงค่าความถี่ของความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ที่นักศึกษาตอบแบบสอบถามปลายเปิดด้านการจัดการเรียนการสอน

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม	จำนวน ความถี่
ด้านการจัดการเรียนการสอน	
1. เนื้อหาสาระรายวิชา สามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติงานจริงได้	3
2. เวลาในการพบกลุ่มสัมมนาสัปดาห์ละ 1 ครั้ง น้อยไป	2
3. รายวิชามากเกินไป	1
4. มอบหมายงานให้ทำมากเกินไป	1
5. เนื้อหาวิชาคณิตศาสตร์ยากเกินไป	1
6. ต้องการให้สอนวิชาเขียนแบบจากโปรแกรมต่าง ๆ เพิ่มขึ้น	1
7. ให้ความเวลาในการสอบปฏิบัติน้อยไป บางคนทำงานไม่เสร็จ	1
รวม	10

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 13 พบว่า ความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการศึกษา ด้านการจัดการเรียนการสอน ข้อที่มีความคิดเห็น มากที่สุด คือ เนื้อหาสาระรายวิชาสามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติงานจริงได้ รองลงมาคือ เวลาในการพบกลุ่มสัมมนาสัปดาห์ละ 1 ครั้ง น้อยไป

ตาราง 14 แสดงค่าความถี่ของความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ที่นักศึกษาตอบแบบสอบถามปลายเปิด
ด้านสื่อการเรียนการสอน

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม	จำนวน ความถี่
ด้านสื่อการเรียนการสอน	
1. สื่อการเรียนการสอนยังไม่เพียงพอ	2
2. สื่อการเรียนการสอนไม่ทันสมัย	2
3. บางรายวิชามีเอกสารตำราไม่เพียงพอกับจำนวนนักศึกษา	1
4. เครื่องลงและคอมพิวเตอร์ไม่เพียงพอ	1
5. ควรเปิดบริการห้องสมุดนอกเวลาเรียน	1
รวม	7

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 14 พบว่า ความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการศึกษา ด้านสื่อการเรียนการสอน
ข้อที่มีความคิดเห็น มากที่สุด คือ สื่อการเรียนการสอนยังไม่เพียงพอและสื่อการเรียนการสอนไม่ทันสมัย

ตาราง 15 แสดงค่าความถี่ของความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ที่นักศึกษาตอบแบบสอบถามปลายเปิด
ด้านการวัดและประเมินผล

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม	จำนวน ความถี่
ด้านการวัดและประเมินผล	
1. วัดและประเมินผลตามความรู้ ความสามารถของผู้เรียน	4
2. ควรมีข้อสอบปรนัยและอัตนัยอย่างละครึ่ง	1
3. มีการวัดและประเมินผลทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ	1
รวม	6

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 15 พบว่า ความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการศึกษา ด้านการวัดและประเมินผล
ข้อที่มีความคิดเห็น มากที่สุด คือ วัดและประเมินผลตามความรู้ ความสามารถของผู้เรียน

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยต้องการศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาแบบเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ ที่มีต่อการจัดการศึกษา ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) พุทธศักราช 2546 ในด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านสื่อการสอนและด้านการวัดและประเมินผล เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน สำหรับนักศึกษาที่ศึกษาแบบเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ สาขาวิชาเทคนิคอุตสาหกรรม สาขางานติดตั้งและบำรุงรักษา และสาขาวิชาการจัดการทรัพยากรมนุษย์ วิทยาลัยเทคนิคประจวบคีรีขันธ์ ให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น ซึ่งมีสาระสรุปได้ดังนี้

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายสำคัญ เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาแบบเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ที่มีต่อการจัดการศึกษา ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) พุทธศักราช 2546 วิทยาลัยเทคนิคประจวบคีรีขันธ์ โดยมีความมุ่งหมาย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาแบบเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ ที่มีต่อการจัดการศึกษา ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านสื่อการสอนและด้านการวัดและประเมินผล
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษา แบบเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ ที่มีต่อการจัดการศึกษา ด้านสาขาวิชา ระดับชั้นปีที่ศึกษา ระดับความรู้เดิม และด้านประสบการณ์ในการทำงาน
3. เพื่อรวบรวมความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่มีต่อการจัดการศึกษา ของนักศึกษาแบบเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ ที่มีต่อการจัดการศึกษา ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) วิทยาลัยเทคนิคประจวบคีรีขันธ์

ความสำคัญของการวิจัย

ผลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ จะนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงการจัดการศึกษา ของนักศึกษา แบบเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัยเทคนิคประจวบคีรีขันธ์ ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตของเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาแบบเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ที่มีต่อการจัดการศึกษา ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) วิทยาลัยเทคนิคประจวบคีรีขันธ์ รวม 3 ด้าน คือ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านการวัดและประเมินผล

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร คือ นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ที่ศึกษาแบบเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ วิทยาลัยเทคนิคประจวบคีรีขันธ์

2.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ที่ศึกษาแบบเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ วิทยาลัยเทคนิคประจวบคีรีขันธ์ ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2549 จำนวน 142 คน

สมมุติฐานในการวิจัย

1. นักศึกษาที่ศึกษาในสาขาวิชาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการศึกษา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน
2. นักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในระดับชั้นปีที่ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการศึกษา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน
3. นักศึกษาที่มีระดับความรู้เดิมต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการศึกษา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน
4. นักศึกษาที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการศึกษา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามวัดความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการศึกษา ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) พุทธศักราช 2546 วิทยาลัยเทคนิคประจวบคีรีขันธ์ ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของนักศึกษา จำแนกตามสาขาวิชา ระดับชั้นปีที่ศึกษา ระดับความรู้เดิม และประสบการณ์ในการทำงานเป็นคำตอบแบบเลือกตอบ

ตอนที่ 2 สอบถามความคิดเห็นของนักศึกษาแบบเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ที่มีต่อการจัดการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) พุทธศักราช 2546 วิทยาลัยเทคนิคประจวบคีรีขันธ์ เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Seale) 5 ระดับ จำนวน 51 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด เพื่อให้ให้นักศึกษาแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อนำมาศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิคประจวบคีรีขันธ์ และขออนุญาตจากครูผู้สอนเพื่อการเก็บข้อมูล จากนั้นผู้วิจัยได้ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัยและเก็บแบบสอบถามด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยทำการประมวลผลข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC (Statistical Package for Social Seieneess / Personal Computer) ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษาที่ตอบแบบสอบถาม โดยหาค่าร้อยละ
2. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นของนักศึกษาแบบเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ที่มีต่อการจัดการศึกษา ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) พุทธศักราช 2546 วิทยาลัยเทคนิคประจวบคีรีขันธ์ 3 ด้าน โดยการวิเคราะห์หาค่าสถิติพื้นฐาน ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
3. เปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการศึกษาของนักศึกษา ที่ศึกษาแบบเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) วิทยาลัยเทคนิคประจวบคีรีขันธ์ แยกเป็นรายด้านและโดยรวม โดยใช้ค่าสถิติพื้นฐาน ค่าเฉลี่ย ใช้ค่าเอฟ (F-test) ในการทดสอบกลุ่มตัวอย่างมากกว่าสองกลุ่มขึ้นไป เมื่อพบความ-แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีของ เชฟเฟ (Scheffe)
4. รวบรวมความคิดเห็นเพิ่มเติมของนักศึกษาจากแบบสอบถามปลายเปิด โดยนำเสนอในรูปความถี่ประกอบความเรียง

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสรุปได้ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษา โดยคำนวณหาจำนวนร้อยละ 100 สรุปผลดังนี้ นักศึกษาส่วนใหญ่ศึกษาในสาขาวิชาการจัดการทรัพยากรมนุษย์ ในชั้นปีที่ 2 มีระดับความรู้เดิม มัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.6) มีประสบการณ์ในการทำงาน 3 - 5 ปี

2. ศึกษาระดับความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการศึกษา นักศึกษามีความคิดเห็น โดยรวมในแต่ละด้าน อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ($\bar{X} = 3.92$) และรายด้านอยู่ในระดับมากเรียงตามลำดับ ดังนี้ ด้านการวัดและประเมินผล ($\bar{X} = 3.98$) ด้านการจัด การเรียนการสอน ($\bar{X} = 3.97$) ด้านสื่อการเรียนการสอน ($\bar{X} = 3.80$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า

2.1 ด้านการจัดการเรียนการสอน ข้อที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก อันดับแรก คือ ครูเข้าสอน และเลิกสอนตรงเวลอย่างสม่ำเสมอ รองลงมา คือ ครูมีความรู้ ความสามารถในรายวิชาที่สอน ครูให้กำลังใจ และ ให้ออกาสนักศึกษาในการพัฒนาตนเอง ส่วนข้อที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง คือ มีการเชิญวิทยากร ภายนอก นำเสนอในเรื่องที่นักศึกษาสนใจ

2.2 ด้านสื่อการเรียนการสอน ข้อที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก อันดับแรก คือ เอกสารตำรา ประกอบการเรียนแต่ละวิชามีความทันสมัย รองลงมา คือ การจัดบริการสื่อการเรียนการสอนในวิทยาลัย มีความเหมาะสม มีเครื่องคอมพิวเตอร์ประกอบการสอนเพียงพอกับนักศึกษา

2.3 ด้านการวัดและประเมินผล ข้อที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก อันดับแรก คือ วิธีการวัด และประเมินผลโปร่งใส ยุติธรรม รองลงมา คือ มีการประเมินผลจากแฟ้มสะสมงาน นักศึกษาใช้ผลการ ประเมินพัฒนาตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาแบบเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ ที่มีต่อการจัดการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัยเทคนิคประจวบคีรีขันธ์ ด้านการจัด การเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผล จำแนกตามสาขาวิชา ระดับชั้นปีที่ ศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน ปรากฏผลดังนี้

3.1 นักศึกษาที่ศึกษาในสาขาวิชาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการศึกษาโดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.2 นักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในระดับชั้นปีที่ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการศึกษาโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักศึกษาที่ศึกษาในระดับชั้นปีที่ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการศึกษา ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านการวัด และประเมินผล แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.3 นักศึกษาที่มีระดับความรู้เดิมต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการศึกษาโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.4 นักศึกษาที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการศึกษาโดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักศึกษาที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 3 - 5 ปี กับ 6 - 9 ปี และ 6 - 9 ปี กับ 10 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นต่อการจัดการศึกษาด้านการจัดการเรียนการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. การรวบรวมความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของนักศึกษาแบบเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ ที่มีต่อการจัดการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัยเทคนิคประจวบคีรีขันธ์ ในด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านการวัดและประเมินผลจากแบบสอบถามปลายเปิด จำนวน 3 ข้อ โดยใช้วิธีการนำเสนอในรูปความถี่ ประกอบความเรียงจากข้อคำถามปลายเปิด ตามเหตุผลที่มีความถี่สูงสุดในแต่ละด้าน โดยนักศึกษาได้แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมดังนี้

4.1 ด้านการจัดการเรียนการสอน ข้อที่มีความคิดเห็นมากที่สุด คือ เนื้อหารายวิชาสามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติงานจริงได้ รองลงมา คือ เวลาในการพบกลุ่มสัมมนาสัปดาห์ละ 1 ครั้ง น้อยไป

4.2 ด้านสื่อการเรียนการสอน ข้อที่มีความคิดเห็นมากที่สุด คือ สื่อการเรียนการสอนยังไม่เพียงพอ และสื่อการเรียนการสอนไม่ทันสมัย

4.3 ด้านการวัดและประเมินผล ข้อที่มีความคิดเห็นมากที่สุด คือ วัดและประเมินผลตามความรู้ความสามารถของผู้เรียน

อภิปรายผล

1. ผลที่ได้จากการศึกษาวิจัยความคิดเห็นของนักศึกษาแบบเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ ที่มีต่อการจัดการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัยเทคนิคประจวบคีรีขันธ์ สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1.1 ด้านการจัดการเรียนการสอน นักศึกษามีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสถานศึกษาได้จัดการเรียนการสอน โดยยึดตามเอกสารคู่มือ “แนวทางการประเมิน เพื่อเทียบโอนความรู้และประสบการณ์งานอาชีพเข้าสู่หน่วยกิต หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง โดยสำนักมาตรฐานการอาชีวศึกษา และวิชาชีพ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ 2548” ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พรุ่ง ดวงแก้ว (2548 : ข) ได้ศึกษาแนวโน้มเกี่ยวกับรูปแบบการเทียบโอนความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ โดยใช้เทคนิคเดลฟาย จากผู้เชี่ยวชาญ 19 ท่าน จากแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างและแบบสอบถาม ซึ่งได้สรุปวัตถุประสงค์ของแบบเทียบโอนผลการเรียน และวัตถุประสงค์ของการประเมินเทียบโอน

ประสบการณ์ที่สอดคล้องกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักศึกษาให้ความสำคัญกับครูเข้าสอนและเลิกสอนตรงเวลาสม่ำเสมอ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษาที่ศึกษาแบบเทียบโอนความรู้ และประสบการณ์เป็นผู้ใหญ่ ซึ่งปฏิบัติหน้าที่อยู่ในสถานประกอบการและหน่วยงาน ราชการ เข้ามาศึกษาโดยมีเป้าหมายเพื่อความก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ และเพิ่มวุฒิทางการศึกษาเพื่อเป็นพื้นฐานความรู้ ในการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ดังนั้น ผู้เรียนจึงให้ความสำคัญและเห็นคุณค่าของเวลา ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการสอนผู้ใหญ่ ตามแนวคิดของ โนลล์ (สุนทร ยุทธชนะ : 27-28) ว่า ผู้เรียนจะรู้สึกถึงความก้าวหน้าของตนเอง เมื่อเปรียบเทียบกับเป้าหมายและ ผู้ใหญ่ส่วนมาก มักมีการเรียนรู้โดยอาศัยปัญหาเป็นศูนย์กลาง

1.2 ด้านสื่อการเรียนการสอน เมื่อพิจารณาโดยรวม มีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักศึกษาให้ความสำคัญกับเอกสารตำราประกอบการเรียนแต่ละรายวิชา มีความทันสมัย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูผู้สอนแต่ละรายวิชาได้รวบรวมเอกสารประกอบการเรียนการสอน จัดหาและแนะนำตำราเรียนและเอกสารเพื่อการค้นคว้าที่สอดคล้องกับเนื้อหาวิชา เพื่อให้ให้นักศึกษาที่นำไปศึกษาด้วยตัวเองได้ในเวลาที่ต้องการ ดังที่ กิดานันท์ มลิทอง (2543 : 112, 163) กล่าวว่า การใช้หนังสือตำราเรียน คู่มือ ยังถือเป็นวิธีการเรียนรู้ที่ดีที่สุดวิธีหนึ่ง ทำให้ผู้เรียนสามารถอ่านได้ตามอัตราความสามารถของแต่ละบุคคล เหมาะสมกับการอ้างอิงและทบทวน อีกทั้งหนังสือตำราในการเรียนการสอน นับว่ามีประโยชน์แก่ผู้เรียนทั้งในด้านการศึกษารายบุคคล เพื่อให้ผู้เรียนสามารถใช้อ่านในเวลาที่ต้องการ

1.3 ด้านการวัดและประเมินผล เมื่อพิจารณาโดยรวม มีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักศึกษาให้ความสำคัญกับวิธีการวัดและประเมินผลโปร่งใส ยุติธรรม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูผู้สอนแต่ละรายวิชา ได้ทำเอกสารแจ้งให้นักศึกษาทราบถึงจุดประสงค์รายวิชา คำอธิบายรายวิชา ปฏิทิน การศึกษา รายละเอียดเกี่ยวกับการวัดและประเมินผล ตลอดจนขั้นตอนในการประเมินเพื่อขอเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ตามเกณฑ์ของสำนักมาตรฐานการอาชีวศึกษาและวิชาชีพ ส่วนวิธีการวัดและประเมินผล นั้น ครูผู้สอนได้ใช้วิธีการที่หลากหลาย ได้แก่ การวัดภาคทฤษฎี ภาคปฏิบัติ คุณธรรม จริยธรรม และประเมินจากแฟ้มสะสมงาน ในสัดส่วนที่เหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เสาวณี สนิธิเนตร (2546 : 77) ได้ศึกษาความคิดเห็นของ นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คณะวิชาบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษา เอี่ยมละออ พบว่า การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญนั้นในการวัดและประเมินผล ผู้สอนประเมินผลจากการปฏิบัติงานจริง และจากแฟ้มสะสมงาน โดยเน้นคุณภาพของผลงานที่ผู้เรียนสร้างด้วยตนเอง โดยผู้สอนใช้วิธีสังเกตประเมินผลการพัฒนาการเรียนของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง และประเมินพัฒนาการของผู้เรียนที่ครอบคลุมทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา ความประพฤติ คุณธรรมและจริยธรรม

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาแบบเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ ที่มีต่อการจัดการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัยเทคนิคประจวบคีรีขันธ์ โดยรวมและรายด้านปรากฏดังนี้

2.1 นักศึกษาที่ศึกษาในสาขาวิชาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการศึกษาด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านการวัดและประเมินผล โดยรวมและทุกด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือ นักศึกษาที่ศึกษาในสาขาวิชาเทคนิคอุตสาหกรรมกับนักศึกษาที่ศึกษาในสาขาวิชาการจัดการทรัพยากรมนุษย์ มีความคิดเห็นด้านการจัดการศึกษา รายด้านและรวมทุกด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะสถานศึกษาได้จัดการศึกษาที่เป็นลักษณะเดียวกันทั้งสองสาขาวิชา ทั้งในด้านการจัด การเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอนและด้านการวัดและประเมินผล

2.2 นักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในระดับชั้นปีที่ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการศึกษา โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 แต่เมื่อพิจารณาด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอนและด้าน การวัดและประเมินผล มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะนักศึกษาที่เข้าศึกษาแบบเทียบโอนความรู้และประสบการณ์เป็นผู้ที่มีความพร้อมที่จะศึกษา มีวุฒิภาวะสูง แม้จะมีอายุอยู่ในช่วงวัยผู้ใหญ่ที่ต่างกัน แต่เมื่อเข้ามาศึกษาโดยมีเป้าหมายเดียวกัน และอยู่ภายใต้ระบบการจัด การศึกษาแบบเดียวกัน ถึงแม้จะศึกษาในชั้นปีที่ต่างกัน จึงมีความคิดเห็นที่ไม่แตกต่างกัน

2.3 นักศึกษาที่มีระดับความรู้เดิมต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการศึกษา ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านการวัดและประเมินผล โดยรวมและทุกด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือ นักศึกษาที่มีระดับความรู้เดิมประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และนักศึกษาที่มีความรู้เดิม มัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.6) มีความคิดเห็นต่อการจัดการศึกษา รายด้านและรวมทุกด้าน ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะนักศึกษาที่เข้าศึกษาแบบเทียบโอนความรู้และประสบการณ์เป็นผู้ที่จบการศึกษามาก่อนแล้ว ปฏิบัติงานจริงอยู่ในสถานประกอบการ และหน่วยงานราชการ ซึ่งลักษณะงานที่ปฏิบัติจะมีลักษณะที่คล้าย ๆ กัน เมื่อเข้ามาศึกษาในสาขาวิชาที่สอดคล้องกับงานที่ปฏิบัติอยู่ จึงมีความคิดเห็นที่ไม่แตกต่าง

2.4 นักศึกษาที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการศึกษา ด้านการจัดการเรียนการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ส่วนด้านสื่อการเรียนการสอนและการวัดและประเมินผล มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ โดยพบว่า นักศึกษาที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 3-5 ปี กับ 6-9 ปี และนักศึกษาที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 6-9 ปี กับ 10 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นต่อการจัดการศึกษาด้านการจัดการเรียนการสอนแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าวัยผู้ใหญ่แต่ละช่วงอายุ มีความสัมพันธ์กับการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับข้อเสนอแนะของโนลล์ (สวัณณ์ วัฒนวงศ์. 2547 : 256 - 257) ว่า หลักการสอนผู้ใหญ่โดยทั่วไปควรสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับและใช้ประสบการณ์ของผู้เรียนให้เป็นประโยชน์ ในการเสนอความคิดและความรู้นั้น ถ้าหากมีความหมายต่อผู้เรียนแล้ว ผู้สอนควรจะได้ปรับให้เข้ากับประสบการณ์ของผู้เรียนด้วย ผู้ใหญ่โดยทั่ว ๆ ไป นั้นเรียนโดยอาศัยความสัมพันธ์ระหว่างประสบการณ์ใหม่กับประสบการณ์เดิม หรือด้วยการโยงความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งที่ยังไม่รู้ไปหาสิ่งที่รู้แล้ว และประสบการณ์

ของผู้เรียนที่เสนอต่อชั้นเรียน นับว่าเป็นแหล่งความรู้ที่มีคุณค่ามาก สมาชิกของชั้นเรียนผู้ใหญ่นั้น มักจะมีประสบการณ์ที่มีคุณค่าแตกต่างกันออกไป

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากผลการวิจัย

1. จากผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของนักศึกษาแบบเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ที่มีต่อการจัดการศึกษา ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัยเทคนิคประจวบคีรีขันธ์ ด้านการจัดการเรียนการสอน ครูผู้สอนควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยการเชิญวิทยากรภายนอกมาให้ความรู้ในเรื่องที่นักศึกษาสนใจ

2. จากผลการวิจัย พบว่า ความคิดเห็นของนักศึกษาแบบเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ที่มีต่อการจัดการศึกษา ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัยเทคนิคประจวบคีรีขันธ์ ด้านสื่อการเรียนการสอน มีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก แต่ถ้าจะให้ดียิ่งขึ้น สถานศึกษาควรจัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนด้านสื่อและสื่อการเรียนการสอนให้ทันสมัยและเพียงพอต่อการฝึกปฏิบัติ ส่วนครูผู้สอนควรพัฒนาสื่อการสอน โดยนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ให้มากขึ้น และควรใช้สื่อการเรียนการสอนที่หลากหลาย เช่น การสอนผ่านระบบทางไกล บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน บทเรียนผ่านเว็บ เป็นต้น

3. จากผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของนักศึกษาแบบเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ที่มีต่อการจัดการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัยเทคนิคประจวบคีรีขันธ์ ด้านการวัดและประเมินผล มีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก แต่ถ้าจะให้ดียิ่งขึ้นตามหลักการวัดและประเมินผลตามสภาพจริงนั้น ครูผู้สอนควรมีวิธีการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย เช่น การประเมินผลก่อนและหลังเรียน การประเมินตนเอง การสังเกต การบันทึก การปฏิบัติ การประเมินชิ้นงาน การประเมินจากแฟ้มสะสมงาน เป็นต้น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาแบบเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัยเทคนิคประจวบคีรีขันธ์ ในสาขาวิชาเทคนิคอุตสาหกรรม และสาขาวิชาการจัดการทรัพยากรมนุษย์ จากครูผู้สอน สถานประกอบการ เพื่อนำผลการวิจัยมาปรับปรุงและพัฒนาการจัดการศึกษาให้ดียิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กิดานันท์ มลิทอง. (2543). เทคโนโลยีการศึกษาและนวัตกรรม. กรุงเทพฯ : ภาควิชาโสตทัศนศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กิติมา ปรีดีดิolk. (2532). การบริหารและนเทศการศึกษาเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : อักษราพิพัฒน์.
- กิ่งแก้ว เอี่ยมแจ่ม. (2542). สภาพการจัดการเรียนการสอนคณะบริหารธุรกิจ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตบพิตรพิมุข มหาเมฆ. ตามทัศนะของนักศึกษา. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (อุดมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ทศนา เขมณี. (2547). ศาสตร์การสอน. พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธีรยุทธ์ เสนิงค์ ณ อยุธยา. (2535). แนวคิดเกี่ยวกับหลักสูตร. เอกสารประกอบการสอนชุดวิชา วิทยาการสอน หน่วยที่ 1-7. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- นวลจิตต์ เขาวีรดิพงษ์. (2544). การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอาชีวศึกษา. เอกสารประกอบการสอนชุดวิชา การจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษา. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- บุญเชิด ภิญโญนันตพงษ์. (2548). เอกสารประกอบการเรียนวิชา สัมมนาการวิจัยธุรกิจศึกษา. กรุงเทพฯ: ภาควิชาวัดผลและวิจัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ประสิทธิ์ นาคปทุมสวัสดิ์. (2536, กรกฎาคม). ปรชญาการอาชีวศึกษา. วิจัยสนเทศ 3. ม.ป.พ.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2535). การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพมหานคร: สหมิตรอพเชต.
- พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตโต). (2542). พุทธวิธีในการสอน. กรุงเทพฯ: บริษัทโอเอ็นจีการพิมพ์ จำกัด.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 1 - 2) พ.ศ. 2542-2545 ฉบับปรับปรุง 2546 - 8. (2546). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์สูตรไพศาล.
- พรุ่ง ดวงแก้ว. (2548). การศึกษาแนวโน้มเกี่ยวกับรูปแบบการเทียบโอนความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ. วิทยานิพนธ์. ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต (วิศวกรรมไฟฟ้า). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี. ถ่ายเอกสาร.
- เพิ่มวุฒิ บุญผาผะนัง. (2543). ครูไทยในสหัสวรรษใหม่. กรุงเทพฯ: กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.
- มณี ภัคเกษม. (2528). การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาในเครือคารอลิกกรุงเทพมหานคร. ปรินญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. (บริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- มณฑา เกรียงทวีทรัพย์. (2538). การติดตามผลการดำเนินงานการเทียบโอนวิชาชีพ ตามหลักสูตรการศึกษา นอกโรงเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2530. ปรินญานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต (วิจัยและประเมินผลการศึกษา). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.

- มัทนา สานติวัตร; และคณะ. (2543). การเทียบระดับและเทียบโอนผลการเรียนระดับอุดมศึกษา. รายงานการวิจัย
เอกสาร. กรุงเทพฯ: ทบวงมหาวิทยาลัย.
- มานพ ทองใบ. (2548). การประเมินหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2546 สาขา
คอมพิวเตอร์ธุรกิจ วิทยาลัยเทคนิคราชบุรี สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. ราชบุรี:
งานวิจัยและพัฒนา วิทยาลัยเทคนิคราชบุรี.
- ลือชา สร้อยพาน. (2525). การจัดการวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษา. เอกสารการสอนชุดวิชาการจัดการโรงเรียน
มัธยมศึกษา. หน่วยที่ 5 นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ล้วน สายยศ, อังคณา สายยศ. (2540). สถิติวิทยาทางการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- วรากร ศรีดวงษ์. (2539). การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหาและการนำความรู้ไปใช้ของนักศึกษา
ที่เรียนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น เพื่อการเทียบโอนและไม่เทียบโอนหน่วยกิต. ในอำเภอสะแกแสง
จังหวัดนครราชสีมา. บัณฑิตวิทยาลัย. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิราพร พงศ์อาจารย์. (2542). การประเมินผลการเรียน. พิษณุโลก : สถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม
- วิเวก ปางพุฒิพงศ์. (2531). รายงานประจำปี 2535 กรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
กรมศาสนา.
- วีรพันธ์ สุทธิพงศ์. (2544). การวัดและประเมินผลการเรียนการสอนอาชีวศึกษา. เอกสารประกอบการสอน
ชุดวิชา การจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษา หน่วยที่ 1-7. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- _____. (2539). ปรัชญาอาชีพและเทคนิคศึกษา. กรุงเทพฯ: เอ.พี. กราฟิกส์ดีไซน์และการพิมพ์จำกัด.
ศึกษาธิการ, กระทรวง. (2546). หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2546 ประเภทวิชาอุตสาหกรรม.
_____. (2546). หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2546 ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ.
- ศิริชัย กาญจนวาสี. (2546). การประเมินผลเรียนรู้แนวใหม่ สุวิมล ร่องวานิช ศูนย์ตำรา และเอกสารทางวิชาการ.
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย : กรุงเทพฯ.
- ศูนย์วิจัยและพัฒนาอาชีวศึกษา 1. (2546) หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมอาชีวศึกษา หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ
ชั้นสูง พุทธศักราช 2546 ประเภทวิชาอุตสาหกรรม ประเภทวิชาเทคโนโลยีการสนเทศและการสื่อสาร.
กรุงเทพฯ.
- สมพร ไชยะ. (2544). ครูอาชีวศึกษา. เอกสารประกอบการสอน ชุดวิชา การจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษา
หน่วยที่ 8-15. พิมพ์ครั้งที่ 2. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สมศักดิ์ ภู่วิภาดารวรรณ. (2544). การยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางและการประเมินตามสภาพจริง. เชียงใหม่ :
KNOWLEDGE CENTER.
- สาโรจน์ นิลดำ และบุญเลิศ ส่องสว่าง. (2544). สื่อการเรียนการสอนอาชีวศึกษา. เอกสารประกอบการสอน
ชุดวิชาการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษา หน่วยที่ 1-7. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

สุโขทัยธรรมมาธิราช, มหาวิทยาลัย. (2544). เอกสารประกอบการสอนชุดวิชา การจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษา.

นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

_____. (2544). เอกสารการสอนชุดวิชา ประสบการณ์วิชาชีพการศึกษานอกระบบ. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

สุวิทย์ มูลคำ, อรทัย มูลคำ. (2544). พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : ที.พี.พรินท์ จำกัด.

สุวัฒน์ วัฒนวงศ์. (2547). จิตวิทยาเพื่อการฝึกอบรมผู้ใหญ่. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ ; จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

_____. (2542). การวิจัยและประเมินผลการศึกษาผู้ใหญ่. กรุงเทพฯ : โอ.เอส. พรินต์ติ้งเฮาส์. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : โอ.เอส. พรินต์ติ้งเฮาส์.

สุนทร ยุทธชนะ. (2545). การพัฒนารูปแบบการเทียบโอนผลการเรียนสายอาชีวศึกษาต่อมหาวิทยาลัยกับการศึกษาในระบบโรงเรียน และการศึกษานอกระบบโรงเรียน. วิทยานิพนธ์. ปริญญาครุศาสตร์ดุขศึกษบัณฑิต (การศึกษานอกระบบโรงเรียน). กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. กระทรวงศึกษาธิการ. (ม.ป.ป.). **ปรับวิธีเรียน เปลี่ยนวิธีสอน** ปฏิรูปวิธีสอบ โดยการจัดการเรียนรู้ แบบบูรณาการ. กรุงเทพฯ: (เอกสารเผยแพร่).

สำนักมาตรฐานการอาชีวศึกษาและวิชาชีพ. (2548). สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. **แนวทางการประเมินเพื่อเทียบโอนความรู้และประสบการณ์** งานอาชีพเข้าสู่หน่วยกิต หลักสูตรประกาศนียบัตรและหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง. กรุงเทพฯ.

_____. (ม.ป.ป.). เอกสารแนะนำหลักสูตรการอาชีวศึกษา.

_____. (2546). สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. **เอกสารประกอบการใช้หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2545 และหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2546**. กรุงเทพฯ.

เสาวนีย์ สนิธเณร. (2546). **ความคิดเห็นของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คณะวิชาบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออ**. สารนิพนธ์หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต (ธุรกิจศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

อารี ชุนชิต. (2545). **ความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน แผนการเรียนพาณิชยกรรม ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนพุทธจักรวิทยา**. สารนิพนธ์ หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต (ธุรกิจศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

อุษณีย์ โพธิสุข. (2543). **ร่วมคิดร่วมเขียน ปฏิรูปการเรียนรู้ผู้เรียนสำคัญที่สุด**. กรุงเทพฯ : บริษัทพริกหวานกราฟฟิค จำกัด.

อำภา บุญช่วย. (2533). **การบริหารงานวิชาการในโรงเรียน**. กรุงเทพฯ : โอ เอส พรินต์ติ้งเฮาส์.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง ความคิดเห็นของนักศึกษาแบบเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ ที่มีต่อ การจัดการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัยเทคนิคประจวบคีรีขันธ์

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้มีจุดประสงค์เพื่อต้องการศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาแบบเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ที่มีต่อการจัดการศึกษา ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัยเทคนิคประจวบคีรีขันธ์ มีทั้งหมด 3 ส่วน

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของนักศึกษา

ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของนักศึกษาแบบเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ที่มีต่อการจัดการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัยเทคนิคประจวบคีรีขันธ์

ส่วนที่ 3 เป็นความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการศึกษาแบบเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ใน 3 ด้าน

2. คำตอบของนักศึกษาจะไม่มีผลกระทบต่อนักศึกษาในด้านใด ๆ ทั้งสิ้น แต่จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการนำความคิดเห็นมาเป็นข้อมูลในการจัดการศึกษา และการพัฒนาปรับปรุงด้านการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

3. ขอให้นักศึกษาตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อทุกส่วน เพื่อความสมบูรณ์ในการประมวลผลการวิจัยทางการศึกษา ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อวิทยาลัยเทคนิคประจวบคีรีขันธ์ต่อไป

ผู้วิจัยขอขอบคุณในความอนุเคราะห์ของนักศึกษาทุกท่านที่ได้ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามมา ณ โอกาสนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย 3 ลงใน () ที่กำหนดให้ตรงกับความเป็นจริง

1. สาขาวิชา

1.1 () เทคนิคอุตสาหกรรม สาขางานการติดตั้งและบำรุงรักษา

1.2 () การจัดการทรัพยากรมนุษย์

2. ระดับชั้นปีที่ศึกษา

2.1 () ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ชั้นปีที่ 1

2.2 () ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ชั้นปีที่ 2

3. ระดับความรู้เดิม

3.1 () ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)

3.2 () มัธยมศึกษาตอนปลาย (ม. 6)

4. ประสบการณ์ในการทำงาน

4.1 () 3 - 5 ปี

4.2 () 6 - 9 ปี

4.1 () 10 ปีขึ้นไป

**ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นของนักศึกษาแบบเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ ที่มีต่อการจัดการศึกษาตามหลักสูตร
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัยเทคนิคประจวบคีรีขันธ์**

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย 3 ที่ตรงกับระดับความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการศึกษาของนักศึกษาแบบเทียบโอน
ความรู้และประสบการณ์ ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัยเทคนิคประจวบคีรีขันธ์

ข้อ ที่	การจัดการศึกษาแบบเทียบโอน ความรู้และประสบการณ์	ระดับความคิดเห็น				
		เห็นด้วย มากที่สุด	เห็นด้วย มาก	เห็นด้วย ปานกลาง	เห็นด้วย น้อย	เห็นด้วย น้อยที่สุด
1	ด้านการจัดการเรียนการสอน แผนการเรียนสอดคล้องกับลักษณะงานที่นักศึกษา ปฏิบัติในสถานประกอบการ					
2	แผนการเรียนแต่ละรายวิชาเรียงลำดับความยากง่าย					
3	แผนการเรียน จัดรายวิชาให้เรียนอย่างต่อเนื่อง					
4	รายวิชาที่จัดให้เรียน สามารถใช้เป็นพื้นฐานใน การศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น					
5	ตารางพบกลุ่มสัมมนาแต่ละรายวิชามีความเหมาะสม					
6	เนื้อหาสาระรายวิชา สามารถนำไปใช้ในการประกอบ อาชีพได้					
7	เนื้อหาสาระรายวิชาสอดคล้องกับคำอธิบายรายวิชา					
8	เนื้อหาสาระรายวิชามีความทันสมัยทันต่อเทคโนโลยี					
9	ครูเปิดโอกาสให้นักศึกษามีส่วนร่วมแสดง ความคิดเห็นในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน					
10	นักศึกษาได้ศึกษาดูงานหรือทำกิจกรรมนอกสถานที่ เหมาะสมกับรายวิชา					
11	มีการเชิญวิทยากรภายนอกนำเสนอเรื่องที่นักศึกษา สนใจ					
12	มีการสอนแบบแบ่งกลุ่ม ทำกิจกรรม โดยนักศึกษา ช่วยกันศึกษาค้นคว้า หรือกิจกรรมโดยกำหนดเวลา					
13	มีการสอนโดยให้นักศึกษาทำโครงการตามความ - ต้องการของนักศึกษา					
14	มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการ					

ข้อ ที่	การจัดการศึกษาแบบเทียบโอน ความรู้และประสบการณ์	ระดับความคิดเห็น				
		เห็นด้วย มากที่สุด	เห็นด้วย มาก	เห็นด้วย ปานกลาง	เห็นด้วย น้อย	เห็นด้วย น้อยที่สุด
15	จัดรายวิชาที่ฝึกงานในสถานประกอบการอย่าง เหมาะสม					
16	มีการจัดอบรม ฝึกทักษะ และทบทวนทักษะใน รายวิชาปฏิบัติก่อนการประเมินผลทุกรายวิชา					
17	มีวัสดุฝึกเพียงพอสำหรับการฝึกปฏิบัติ					
18	มีใบงานแสดงขั้นตอนการฝึกทักษะปฏิบัติที่ชัดเจน					
19	ครูมีความรู้ความสามารถในรายวิชาที่สอน					
20	ครูเข้าสอนและเลิกสอนตรงเวลาอย่างสม่ำเสมอ					
21	ครูได้แนะนำแหล่งความรู้ที่ค้นคว้าให้กับนักศึกษา					
22	ครูมีการแนะนำการเรียนหรือให้คำปรึกษาเป็น รายบุคคล					
23	ครูให้กำลังใจและให้โอกาสนักศึกษาในการพัฒนา ตนเอง					
24	จัดครูผู้สอนที่มีความรู้ ความสามารถเข้าสอนได้ ตรงกับเนื้อหาวิชาที่สอน					
25	จัดคาบสอนของครูผู้สอนเพียงพอแต่ละรายวิชา ที่สอน					
26	จัดกระบวนการเรียนรู้ได้เหมาะสมกับสภาพของ นักศึกษา					
27	จัดให้เรียนวิชาชีพได้ตามความสนใจและความ ต้องการของนักศึกษา					
ด้านการสื่อการเรียนการสอน						
28	สื่อการเรียนการสอนเหมาะสมกับเนื้อหาวิชา					
29	สื่อการเรียนการสอนมีความทันสมัย					
30	สื่อการเรียนการสอนอยู่ในสภาพดีพร้อมจะใช้งาน					

ข้อ ที่	การจัดการศึกษาแบบเทียบโอน ความรู้และประสบการณ์	ระดับความคิดเห็น				
		เห็นด้วย มากที่สุด	เห็นด้วย มาก	เห็นด้วย ปานกลาง	เห็นด้วย น้อย	เห็นด้วย น้อยที่สุด
31	เครื่องมือ เครื่องจักร และเครื่องใช้สำนักงานมี เพียงพอต่อการฝึกปฏิบัติ					
32	เครื่องมือ เครื่องจักร และเครื่องใช้สำนักงานอยู่ใน สภาพดี พร้อมจะใช้งาน					
33	มีเครื่องคอมพิวเตอร์ประกอบการสอนเพียงพอกับ นักศึกษา					
34	เอกสารตำรา ประกอบการเรียนแต่ละรายวิชามี ความทันสมัย					
35	มีเอกสารตำราเพื่อค้นคว้าในรายวิชาเพียงพอกับ นักศึกษา					
36	มีเอกสารตำราเพื่อการค้นคว้าเหมาะสมกับรายวิชา					
37	การจัดบริการสื่อการเรียนการสอนในวิทยาลัยมี ความเหมาะสม					
38	สนับสนุนให้นักศึกษาค้นคว้าความรู้เพิ่มเติมใน ระบบอินเทอร์เน็ต					
39	มีการใช้สื่อการเรียนการสอน อุปกรณ์การสอนได้ เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนการสอน					
40	มีการบริการห้องสมุดเพื่อศึกษาค้นคว้า เพิ่มเติม ของรายวิชา					
41	ด้านการวัดและประเมินผล นักศึกษามีโอกาสประเมินตนเองก่อนและหลัง การเรียนการสอน					
42	มีเอกสาร คู่มือชี้แจงกระบวนการวัดและประเมินผล ชัดเจน					
43	กำหนดช่วงระยะเวลาการวัดและประเมินผลเหมาะสม					
44	วัดและประเมินความรู้ตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้					
45	มีการประเมินผลจากแฟ้มสะสมผลงาน					

ข้อ ที่	การจัดการศึกษาแบบเทียบโอน ความรู้และประสบการณ์	ระดับความคิดเห็น				
		เห็นด้วย มากที่สุด	เห็นด้วย มาก	เห็นด้วย ปานกลาง	เห็นด้วย น้อย	เห็นด้วย น้อยที่สุด
46	ใช้วิธีการวัด ประเมินผลที่หลากหลายเหมาะสมกับ เนื้อหาวิชา					
47	ใช้วิธีการวัด ประเมินผลที่หลากหลายในภาคปฏิบัติ					
48	ใช้วิธีการวัดและประเมินผลทุกชั้นตอน การ ปฏิบัติงานในรายวิชาปฏิบัติ					
49	ครูผู้สอนนำผลการวัดและประเมินมาวิเคราะห์ เพื่อแก้ปัญหา					
50	นักศึกษาใช้ผลการประเมินมาพัฒนาตนเองได้อย่าง มีประสิทธิภาพ					
51	วิธีการวัดและประเมินผลโปร่งใส ยุติธรรม					

**ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการศึกษาแบบเทียบโอนความรู้
และประสบการณ์ ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง**

1. ด้านการจัดการเรียนการสอน

.....

.....

.....

.....

.....

2. ด้านสื่อการเรียนการสอน

.....

.....

.....

.....

.....

3. ด้านการวัดและประเมินผล

.....

.....

.....

.....

.....

.....

4. อื่น ๆ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก ข

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจคุณภาพของเครื่องมือในวิจัย

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจคุณภาพเครื่องมือวิจัย

1. รองศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ วัฒนวงศ์	อาจารย์ประจำภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2. อาจารย์ถิฏฐากร ชูทรัพย์	อาจารย์ประจำภาควิชาบริหารธุรกิจ
คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
3. ดร.กฤษณีย์ อุทุมพร	ศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญ สำนักมาตรฐานอาชีวศึกษาและวิชาชีพ
4. นายสุรพล ดนตรีสวัสดิ์	รองผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิคประจวบคีรีขันธ์
5. นายธวัชชัย ทาทอง	หัวหน้างานหลักสูตรและการสอน
วิทยาลัยเทคนิคประจวบคีรีขันธ์

ภาคผนวก ค

หนังสือขอความอนุเคราะห์เชิญผู้เชี่ยวชาญและ
หนังสือขอความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัย

ภาคผนวก ง

ตารางแสดงค่าดัชนีความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญ

ตารางแสดงค่าดัชนีความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญ
ของแบบสอบถามความคิดเห็นของนักศึกษาแบบเทียบโอนความรู้และประสบการณ์
ที่มีต่อการจัดการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัยเทคนิคประจวบคีรีขันธ์

ข้อ	การจัดการศึกษาของนักศึกษา แบบเทียบโอนความรู้และประสบการณ์	ค่าความสอดคล้อง					
		ส่วพัฒน	สิฏฐากร	สุรพล	รวัชชัย	กฤษณี	เฉลี่ย
1	ด้านการจัดการเรียนการสอน แผนการเรียนสอดคล้องกับลักษณะงานที่นักศึกษา ปฏิบัติในสถานประกอบการ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
2	แผนการเรียนแต่ละรายวิชาเรียงลำดับความยากง่าย	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
3	แผนการเรียน จัดรายวิชาให้เรียนอย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
4	รายวิชาที่จัดให้เรียน สามารถใช้เป็นพื้นฐานใน การศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
5	ตารางพบกลุ่มสัมมนาแต่ละรายวิชามีความเหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
6	เนื้อหาสาระรายวิชา สามารถนำไปใช้ในการประกอบ อาชีพได้	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
7	เนื้อหาสาระรายวิชาสอดคล้องกับคำอธิบายรายวิชา	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
8	เนื้อหาสาระรายวิชามีความทันสมัยทันต่อเทคโนโลยี	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
9	ครูเปิดโอกาสให้นักศึกษามีส่วนร่วมแสดง ความคิดเห็นในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
10	นักศึกษาได้ศึกษาดูงานหรือทำกิจกรรมนอกสถานที่ เหมาะสมกับรายวิชา	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
11	มีการเชิญวิทยากรภายนอกนำเสนอเรื่องที่นักศึกษา สนใจ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
12	มีการสอนแบบแบ่งกลุ่ม ทำกิจกรรม โดยนักศึกษา ช่วยกันศึกษาค้นคว้า หรือกิจกรรมโดยกำหนดเวลา	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
13	มีการสอนโดยให้นักศึกษาทำโครงการตามความ - ต้องการของนักศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
14	มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
15	มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เป็นประโยชน์ ต่อสังคมและชุมชน	+1	+1	+1	0	+1	0.80

ข้อ	การจัดการศึกษาของนักศึกษา แบบเทียบโอนความรู้และประสบการณ์	ค่าความสอดคล้อง					
		ส่วพัฒน	ลลลลลลลล	ลลลล	ลลลลล	ลลลลล	ลลลล
16	จัดรายวิชาที่ฝึกงานในสถานประกอบการอย่างเหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
17	มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ยืดหยุ่นเหมาะสมกับสภาพนักศึกษา	+1	+1	+1	0	+1	0.80
18	มีการจัดอบรม ฝึกทักษะ และทบทวนทักษะในรายวิชาปฏิบัติก่อนการประเมินผลทุกรายวิชา	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
19	มีวัสดุฝึกเพียงพอสำหรับการฝึกปฏิบัติ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
20	มีใบงานแสดงขั้นตอนการฝึกทักษะปฏิบัติที่ชัดเจน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
21	ครุมีความรู้ความสามารถในรายวิชาที่สอน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
22	ครุมีการเตรียมการสอนเป็นอย่างดี	0	+1	+1	+1	+1	0.80
23	ครุเข้าสอนและเลิกสอนตรงเวลาอย่างสม่ำเสมอ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
24	ครุได้แนะนำแหล่งความรู้ที่ค้นคว้าให้กับนักศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
25	ครุมีการแนะนำการเรียนหรือให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคล	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
26	ครุให้กำลังใจและให้โอกาสนักศึกษาในการพัฒนาตนเอง	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
27	ครุที่ปรึกษาให้คำแนะนำในเรื่องการเรียน และช่วยแก้ปัญหาให้กับนักศึกษา	+1	+1	+1	0	+1	0.80
28	จัดครุผู้สอนที่มีความรู้ความสามารถเข้าสอนได้ตรงกับเนื้อหาวิชาที่สอน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
29	จัดคาบสอนของครุผู้สอนเพียงพอแต่ละรายวิชาที่สอน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
30	จัดกระบวนการเรียนรู้ได้เหมาะสมกับสภาพของนักศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
31	จัดให้เรียนวิชาชีพได้ตามความสนใจและความต้องการของนักศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
32	ด้านการสื่อการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอนเหมาะสมกับเนื้อหาวิชา	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
33	สื่อการเรียนการสอนมีความทันสมัย	+1	+1	+1	+1	+1	1.00

ข้อ	การจัดการศึกษาของนักศึกษา แบบเทียบโอนความรู้และประสบการณ์	ค่าความสอดคล้อง					
		ส่วต้น	สัญญาการ	สรุป	วิธีช่วย	กฤษฎี	เจเลีย
34	ลือการเรียนการสอนอยู่ในสภาพดีพร้อมจะใช้งาน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
35	เครื่องมือ เครื่องจักร และเครื่องใช้สำนักงานมีเพียงพอต่อการฝึกปฏิบัติ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
36	เครื่องมือ เครื่องจักร และเครื่องใช้สำนักงานอยู่ในสภาพดี พร้อมจะใช้งาน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
37	มีเครื่องคอมพิวเตอร์ประกอบการสอนเพียงพอกับนักศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
38	เอกสารตำรา ประกอบการเรียนแต่ละรายวิชามีความทันสมัย	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
39	มีเอกสารตำราเพื่อค้นคว้าในรายวิชาเพียงพอกับนักศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
40	มีเอกสารตำราเพื่อการค้นคว้าเหมาะสมกับรายวิชา	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
41	การจัดบริการลือการเรียนการสอนในวิทยาลัยมีความเหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
42	มีการจัดบริการลือให้ใช้นอกเวลาเรียน	0	+1	0	+1	+1	0.60
43	สนับสนุนให้นักศึกษาค้นคว้าความรู้เพิ่มเติมในระบบอินเตอร์เน็ต	+1	+1	0	+1	+1	0.80
44	มีการใช้ลือการเรียนการสอน อุปกรณ์การสอนได้เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนการสอน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
45	มีการบริการห้องสมุดเพื่อศึกษาค้นคว้า เพิ่มเติมของรายวิชา	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
46	ด้านการวัดและประเมินผล นักศึกษามีโอกาสประเมินตนเองก่อนและหลังการเรียนการสอน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
47	มีเอกสาร คู่มือชี้แจงกระบวนการวัดและประเมินผลชัดเจน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
48	กำหนดช่วงระยะเวลาการวัดและประเมินผลเหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
49	วัดและประเมินความรู้ตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
50	มีการประเมินผลจากเพิ่มสะสมผลงาน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00

ข้อ	การจัดการศึกษาของนักศึกษา แบบเทียบโอนความรู้และประสบการณ์	ค่าความสอดคล้อง					
		ส่วแผน	สัฏฐาการ	ส่วผล	ธวัชชัย	กฤษฎี	เฉลี่ย
51	นักศึกษามีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผล	+1	+1	0	+1	+1	0.80
52	ใช้วิธีการวัด ประเมินผลที่หลากหลายเหมาะสมกับเนื้อหาวิชา	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
53	ใช้วิธีการวัดประเมินผลที่หลากหลายในภาคปฏิบัติ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
54	ใช้วิธีการวัดและประเมินผลทุกขั้นตอน การปฏิบัติงานในรายวิชาปฏิบัติ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
55	ใช้วิธีการวัดประเมินผลตามสภาพจริง	0	0	+1	0	0	0.20
56	ครูผู้สอนนำผลการวัดและประเมินมาวิเคราะห์เพื่อแก้ปัญหา	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
57	นักศึกษาใช้ผลการประเมินมาพัฒนาตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
58	วิธีการวัดและประเมินผลโปร่งใส ยุติธรรม	+1	+1	+1	+1	+1	1.00

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ชื่อ ชื่อสกุล

นางนงคราญ รัชดาธิกุล

วันเดือนปีเกิด

วันที่ 24 เมษายน พ.ศ. 2504

สถานที่เกิด

อำเภอเมือง จังหวัดชุมพร

สถานที่อยู่ปัจจุบัน

เลขที่ 66 ถนนสละชีพ อำเภอเมือง
จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ 77000

ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน

ครู อันดับ คศ.2

สถานที่ทำงานปัจจุบัน

วิทยาลัยเทคนิคประจวบคีรีขันธ์

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2524

ประกาศนียบัตรวิชาชีพ

จากวิทยาลัยเทคนิคชุมพร

พ.ศ. 2526

ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง

จากวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา

วิทยาเขตเทคนิคภาคใต้ สงขลา

พ.ศ. 2530

บริหารธุรกิจบัณฑิต (ธุรกิจศึกษา)

สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล

วิทยาเขตจักรพงษ์ภูวนารถ

พ.ศ. 2545

บริหารธุรกิจ วิชาเอกการจัดการทั่วไป

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

พ.ศ. 2550

การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาธุรกิจศึกษา

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ